

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din
Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva in uprave: 29-92, 29-93, 29-94, 29-95, 29-96 — Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku — Ilustrirana priloga „Teden v slikah“

SLOVENE

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563; Zagreb št. 39.011; Praga-Dunaj 24.797
Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

JNS, Kominternina in mi

JNS je pri nas že kar precej znana. Dokler je imela v državi še vso oblast v rokah, od občinskega tajnika do uradnika v ministrstvu in ministra, so nekateri še mislili, da ima tudi neko idejo. V tej kratki dobi pa se je izkazalo, da pri JNS o kaki ideji ni govora, ampak jo je sama sila in želja po vladanju nad vso Jugoslavijo. Idejno praznino pa skuša nadomestiti s frazami in širokobesednostjo, kar se je v dobi, ko je moral ves državni aparat peti njeno bahaško pesem, še kolikorotliko posrečilo, kakor hitro pa je državni aparat zaprl svoja usta, je bilo vsega vpitja konec in idejna praznina je zazijala v vsej obupni resničnosti. Ostal je le še prvotni pohlep po oblasti, ostali so le še tisti, ki tudi v političnem brezdelju še lahko čakajo na uresničenje svojih visokih sanj, vse drugo se je razpršilo na vse strani. Slovencem slabotnosti JNS dolgo ni bilo mogoče dopovedati, zlasti jim ni bilo mogoče dopovedati, kako je v sami v Sloveniji na tleh, ker so bili do zadnjega pod vtisom obljub in samozavestnih besed, da vlada sicer ne bo padla — tako govorjenje spada med »vzemirjive« vestic in zato kaznive — pač pa, da bo »moral« dr. Kramer v kratkem zopet prevzeti ministrstvo, čeprav se mu še nič ne mudi. S takimi govori se je še vzdrževal videz stranke, ki da jo je še treba upoštevati. V soboto zvečer in v nedeljo pa se je izkazalo, da JNS niti v Ljubljani, ki je bila vedno »strdnjavac« vsega jnsarstva za Slovenijo, nima več tal in da to ime ne pomeni nobene politične skupine, ki bi na svobodnih tleh mogla kaj vplivati na ljudstvo. Nedeljska banovinska konferenca »zaupnikov« JNS je vsakemu pametnemu človeku »zaupno« pokazala, da JNS ni več, čeprav odbore še ima.

Drug element, ki razjeda naše narodno občestvo, pa je komunizem. Tudi tega smo tokom enega tedna mogli v Ljubljani videti, koliko premora. Radi njegove najnovejše taktike »ljudske fronte« pa o njem v precejšnjem delu javnosti vlada še vedno velika nejasnost. Ljudje poznajo JNS, poznajo Živkovića in njegove nazore o oblasti in vladanju, poznajo »nacionalistične« fraze in način »nacionalističnih« sprevodov, pred katerimi gre zastava in godba, nato pa v urejeni vrsti tista peščica z vseh vetrov in pod vsemi mogočimi vplivi zbranih »nacionalistov«, poznajo tudi v dokajšnji meri nauk komunizma, ne zavedajo se pa dovolj, kako komunizem nastopa. Nekateri mislijo, da komunistov v Sloveniji ali v Ljubljani sploh ni, ker jim še nihče ni pomolil komunistične legitimacije pod nos ali ker še nihče ni na svoji hiši izobilil rdeče zastave. Ne vedo namreč, da svetovni komunizem — razen v tistih redkih državah, kjer je njegovo podiranje zakonito dovoljeno, pa še tam zelo redkokdaj — nima več lastnih sprevodov, nima lastnih legitimacij, nima lastnih organizacij in da se komunisti po organiziranih navodilih skušajo priključiti k vsakemu sprevodu, skušajo se skriti pod vsako legitimacijo, skušajo se vrniti v vsako organizacijo, svojo zastavo pa pokazejo šele takrat, ko morajo množice že kloniti glavo pred njo. V tem pronicanju samo v tiste organizacije in družbe ne morejo, ki so do komunizma jasno opredeljene in ki se tudi po vseh nazorih o svetu, življenju in družbi od njega jasno ločijo in to ločitev tudi na glas priznavajo. Zato je treba današnjo taktiko komunizma dobro poznati, da ne bo organizacija lepega dne trobila v rog, ki že ni popolnoma nič več njen, da kak sprevod ne bo na lepem vpil in se boril za stvari, ki so mu komaj v daljnem sorodstvu, niso mu pa bistveni.

Pretekli teden je bil za jasnost našega svetovnega nazora, pa tudi za jasnost naših političnih nazorov, kaj pomeni. Bila je veličanska proslava majniške deklaracije, ki je zbrala na ljubljanskih ulicah velike množice. Radi čuječnosti naše mladine ob tej priliki komunizem ni mogel priti blizu, oziroma so bili izjavi te vrste takoj izločeni, da nikjer manifestacijam niso mogli dati svoje barve. Prišel je predsednik JNS, Peter Živkovič z vsem svojim štabom v Ljubljano. Neki »pristaši« slovenskega ljudskega gibanja v Ljubljani so nekaj dni pred njegovim prihodom izdali in razširili letak, v katerem pozivajo ves slovenski narod, naj za trenutek pozabi na »tradicionalno razcepjenost« in se združi v boju proti pomoljeni JNS, zlasti naj se boju pridruži »pristaši« bivše SLS in slovenskega dela JRZ, ker JNS snuje »protiklerikalno fronto«. Splošna zasovražnost JNS in njenih voditeljev, pomanjkanje zaupanja v lastne moči, zlasti pa zvijačno napovedana »protiklerikalna fronta« — vse to je bila nevarna vaba, da bi slovensko ljudstvo nekega »pristaša« slovenskega ljudskega gibanja priznalo za voditelja v dnevnopolitičnem boju proti Živkoviću in JNS, ki bi ga pa mimo Živkovića lahko peljal v boj proti ljudstvu samemu in njegovim svetinjam. Zato so »slovenski fantje« izdali drug letak, ki je v velikih množinah v soboto zvečer frfotal pred kolodvorom in po ljubljanskih ulicah, v katerem pozivajo »narod na noge proti odpadnikom« in v katerem pravijo, da je ogroženje proti Živkoviću še tolikšno, da neko »ljudsko gibanje« pač ne more pozivati k boju. Če še vemo, da »pristaši« slovenskega ljudskega gibanja odobravajo podiranje evharističnih križev in ga zvito opravičujejo, vemo vse ozadje, ki je »slovenske fantje« pripravilo do tega, da so odklonili zahrbtnega zaveznika v boju proti JNS.

Toda zakaj se ne moremo in ne smemo v boju z JNS vezati — tudi zgolj »taktično« ne — s komunizmom? Zato, ker JNS ni tako močan, da bi mi potrebovali kakagega zaveznika v boju proti njej, zato, ker komunizem v Sloveniji ni tako močan, da bi nas mogel kaj podpreti — to se je nedvomno pokazalo prav v teh dneh velikih ljudskih zbiranj — in zato, ker imata JNS in komunizem še skupno borbo proti nam, ne da bi bila organizatorično povezana, ampak imata neke skupne osnove, na katerih se pristaši JNS in raznih »ljudskih gibanj« vedno snidejo, kadar je treba nastopiti proti nam, čeprav to ni bilo nikdar sklenjeno na kakem obnem zboru. Jns-arji vpijejo »dol

Dva pomembna obiska

Predsednik Poljske Mošicki v Bukarešti
Nemški zunanji minister Neurath v Belgradu

Sprejem Neuratha v Belgradu

Belgrad, 7. junija m. Danes dopoldne ob 11.45 je prišel na zemunsko letališče s spremstvom nemški zunanji minister von Neurath. Za prihod nemškega zunanjega ministra je bilo letališče okrašeno z našimi in nemškimi zastavami. Prav tako so bile okrašene vse belgrajske glavne ulice ter poslopja državnih in samoupravnih uradov.

Že dobro uro pred prihodom nemškega ministra so pričeli prihajati na letališče razni dostojanstveniki. Pred prostorom za pristajanje letal je bila postavljena častna četa 18. pešpolka z godbo na čelu. Prav tako so zavzeli določene prostore člani nemške kolonije iz Belgrada, Zemuna in okoliških krajev ter šolska mladina obeh nemških šol v Belgradu ter iz Zemuna in Stare Pazove. Šolska mladina je bila oblečena v nemške narodne noše ter je imela v rokah jugoslovanske in nemške zastavice. Sprejemu nemškega zunanjega ministra je prisostvovalo tudi nemško pevsko društvo iz Nove Pazove.

Od diplomatskih predstavnikov so prisostvovali sprejemu von Neuratha madžarski poslanik von Alt, avstrijski poslanik von Wiener, bolgarski poslanik Popov. Malo pred pol 11. uro je prišel na letališče nemški poslanik na našem dvoru von Heeren z vojaškim atašejem von Faberjem in vsem osebjem poslanštva. Navzoč je bil tudi generalni konzul ing. Neuhausen. Kmalu je prispel na letališče predsednik vlade in zunanji minister dr. Stojadinović z vojnim ministrom, generalom Maričem. Takoj po prihodu sta pregledala častno četo ter se razgovarjala z navzočimi dostojanstveniki.

Točno ob 11.40 so letališke sirene napovedale prihod nemških letal. Nekoliko trenutkov za tem sta se na obzorju že videli dve nemški letali. Prvo letalo, s katerim je prispel nemški zunanji minister von Neurath, je pristalo točno ob 11.45. Prvi je izstopil nemški zunanji minister von Neurath ter se toplo pozdravil s predsednikom jugoslovanske vlade dr. Stojadinovićem in nemškim poslanikom von Heerenom. Dr. Stojadinović je nato predstavljal nemškemu zunanjemu ministru vojnega ministra, generala Mariča, poveljnika mesta Belgrada, generala Tomiča, poveljnika donavske divizije, generala Aračiča in poveljnika letališča Spružina. Vojaška godba je takoj zaigrala nemško državno himno in Forst-Weselovo pesem, nato pa jugoslovansko himno.

Nemški zunanji minister von Neurath je nato z dr. Stojadinovićem in našim vojnim ministrom obšel častno četo. Nato se je pozdravil z dostojanstveniki in predstavniki nemške kolonije in nemško šolsko mladino, ki mu je ob tej priliki izročila več šopkov cvetlic. Po pozdravu na letališču se je von Neurath odpeljal s spremstvom v Belgrad, kjer ima v vili g. Paniča v Ulici Miloša Velikega pripravljeno stanovanje.

Prvi razgovori

Po kratkem odmoru je nemški zunanji minister s spremstvom šel v maršal dvora in se vpisal v dvorske knjige. Od tu se je odpeljal na nemško poslanštvo na intimo kosilo. Popoldne ob 5 je von Neurath obiskal predsednika vlade dr. Stojadinovića v njegovem kabinetu v zunanjem ministrstvu. Razgovor obeh državnikov je trajal skoraj eno uro. Zatem se je v. Neurath odpeljal v svoje

Evropa postaja slovanska

Po najnovejših podatkih zaznamujejo germanški in romanski narodi z izjemo Holandije in Italije hudo nazadovanje rojstev. Temu nasproti pa rastejo slovanski narodi. V l. 1810 je bilo število Germanov v Evropi 31.6%, Romanov 33.7% in Slovanov 34.7%. Toda v l. 1910 pa je bilo v Evropi 34% Germanov, 24.3% Romanov in 41.7% Slovanov. V l. 1930 so našli 30% Germanov, 24.4% Romanov in 45.6% Slovanov. Če se bo ta razvoj nadaljeval, potem bo v l. 1960 v Evropi 26.9% Germanov, 22.3% Romanov in 50.8% Slovanov.

Vatikanu, komunisti tudi: jns-arji hočejo verskega duha iz šole odstraniti, komunisti tudi: jns-arji kot centralisti in unitaristi sovražno slovensko narodnost, komunisti kot internacionalci tudi: jns-arji pravijo, da je vera zabavna zadeva, komunisti, da je vera strup za ljudstvo — koga od teh naj mi sprejemamo kot zaveznika proti tretjemu? Ne potrebujemo nobenega, ker slovensko odpadništvo v JNS in komunizmu ni nič večje kot je bilo skupaj v predvojnem in povojnem liberalizmu. Ta uboga manjšina vpije in toži nad neslogo naroda in kliče velikansko večino, naj pride k njej, da jih bo pri odpadniški manjšini več. Pa nas nobeden teh zaveznikov ne bi okrepil, ko bi nas popolnoma preplaval in nadvladal, bi nas kvečjemu pohvalil, da smo bili še dosti »strpni«. Kaj pa nadvlada JNS za narodni živelj pomeni, pa vemo, nismo pa še na lastnih hrbtih izkusili, kaj pomeni nadvlada komunizma in zato nekateri, ki se iz uspehov »ljudskih fronte« drugod po svetu ne marajo nič naučiti, mislijo, da moramo še to preizkusiti na lastni koži. Toda nekateri bodo zopet dejali, da komunizma pri nas ni, da so samo »neki elementi«, ki z

stanovanje, kjer mu je kmalu dr. Stojadinović obisk vrnil.

Na čast nemškemu zunanjemu ministru in spremstvu je priredil zvečer v prostorih Gardnega doma predsednik vlade dr. Stojadinović s soprogo velik banket, po katerem je bil sprejem združen s koncertom. Na banketu sta oba državnika izmenjala običajne zdravice.

Nemški zunanji minister ostane v Belgradu do srede popoldne. Jutri bo imel več sestankov s predsednikom mlade dr. Stojadinovićem. Zvečer mu priredi slavnostno večerjo nemški poslanik v prostorih svojega poslanštva. Po večerji bo spet velik sprejem. V eredo dopoldne se von Neurath odpelje na Oplenac, kjer se pokloni spomenu kralja Aleksandra in položi na njegov grob venec. Ob vrnitvi v Belgrad se ustavi na Avali ter položi na grob neznane vojaka venec. Odhod nemškega zunanjega ministra je določen za sredo popoldne. Iz Belgrada bo s svojim letalom »General von Höpner« odletel v Sofijo, nato pa v Bukarešto.

Bukarešta časti predsednika Poljske

Varšava, 7. junija. Pat: Predsednik republike Mošicki je večer ob 12.30 s posebnim vlakom odpotoval v Bukarešto, da uradno obišče romunskega kralja. V njegovem spremstvu je zunanji minister

Beck. Povsod, koder je vozil vlak, so bile postaje v zastavah in je prebivalstvo navdušeno pozdravljalo državnega poglavarja. Poljski tisk objavlja članke o tem potovanju in piše o prijateljstvu med Poljsko in Romunijo. »Gazeta Polska« piše, da pošilja Poljska bratski pozdrav zavezniški državi. — Romunska vojska, ki šteje danes 200.000 mož in ki pomeni silo prve vrste, štiti naše skupne interese v tem delu Evrope. »Polska Zbrojna« piše, da je potovanje predsednika republike v Bukarešto temelj miru, ki veže blok od baltiskega do Črnega morja. V tem bloku igra Poljska in Romunija zgodovinsko vlogo.

Bukarešta, 7. junija. TG. Danes je prišel v romunsko prestolnico poljski državni poglavar Mošicki s številnim spremstvom. Predsednika Poljske je v Bukarešti sprejel romunski kralj s prestolonaslednikom Mihaelom, obdan od članov vlade, vojaških poveljnikov ter najvišjih zastopnikov vseh državnih in zasebnih ustanov. Mesto je okrašeno. Po ulicah vlada veliko vrvenje.

Bukarešta, 7. junija. c. O političnem ozadju Mošickijevega obiska v Bukarešti se govori, da zasleduje poljski zunanji minister Beck s tem potovanjem namero, da ustvari novo trdno politično os Varšava-Bukarešta. Ta os naj bi bila čimbolj samostojna in bi se od časa do časa lažje in bolj sigurno naslonila ali na os Rim-Berlin, ali pa na os Pariz-London, kakor bi pač kazal položaj in pa narekovali interesi obeh držav. S to osjo bi lahko obe državi posebno lahko nastopali čimbolj samozavestno v vseh okoliščinah.

Atentat na Schuschnigga

Pripravljali so ga hillerjevci
Začetek senzacionalnega procesa na Dunaju

Dunaj, 7. junija. TG. Včerajšnji dunajski listi so objavili uradno poročilo, iz katerega sedaj prvič zvemo, da je lani septembra meseca neka narodnosocialistična skupina pripravljala atentat na zveznega kanclerja ob priliki, ko je imel obiskati grob svoje žene. Uradno poročilo pravi:

»Lani septembra meseca je bilo na progi južne železnice, kakor tudi v garderobi zapadnega kolodvora nekaj atentatov z vžigalnimi bombami. Dunajski policiji se je posrečilo izslediti atentatorja Karla Janhuba, ki je l. 1935. prišel iz republike Čile ter je istoveten z iz Avstrije izgnanim Woitschem. Woitsch je dobil denarna sredstva od narodnosocialističnega nemško-avstrijskega združenja v južni Ameriki ter je prišel nazaj v Avstrijo z namenom, da organizira teroristična dejanja. Ko je policija odkrila tudi obstoj tajne SS narodnosocialistične čete štev. 9 na Nižjem Avstrijskem, se je izkazalo, da je Woitsch imel s temi ljudmi stalne stike. Pri tej priložnosti je policija iz zaplenjenih spisov SS tajne čete odkrila, da je bil nameravan atentat na zveznega kanclerja ob priliki njegove

vega obiska na grobu svoje žene, a istočasno bi neko letalo bombardiralo poslopje zveznega kanclerja. Woitsch, ki je bil v nepretrganih zvezah s svojimi somišljeniki v inozemstvu, je bil jeseni 1936, obenem s svojimi sodelavci, izročen sodišču. Razprava proti obtožencem pride na vrsto junija meseca.«

Da je avstrijska vlada ravno v sedanjem trenutku sklenila, prineesti dejstvo o nameravanem hillerjevskem atentatu na zveznega kanclerja pred vso evropsko javnost, dokazuje, kakšna napetost trenutno vlada med obema državama in kako težko Avstrija prenaša spravno pogodbo, ki jo je dne 11. julija 1936 tako rekoč morala podpisati z Nemčijo. Vsa avstrijska, a tudi inozemska javnost z največjim zanimanjem pričakuje podrobnosti o atentatu, ki so ga hillerjevci pripravljali na Dollfussovega naslednika, ki ga črtijo najbolj za to, ker je ustvaril obrambni zid proti napredovanju narodnosocialističnega brezbožnega imperializma proti srednji Evropi. Proces, ki se najavlja, je tudi glasno svarilo na naslov nemške vlade, naj preneha s svojo Avstriji sovražno propagando po tisku.

Mongolski polki stražijo Stalina

Aretacije generalov, diplomatov, komisarjev trajajo

Varšava, 7. junija.

O velikem številu arestov uglednih oseb sovjetskega režima sporočajo iz Varšave sledeče podrobnosti:

Stalin, ki je čedalje bolj v skrbah za svojo oblast in vsepovsodi vidi same sovražnike, je sklenil, da se čimprej iznebi vseh, ki se mu zdijo nevarni in sumljivi.

Kakor znano, je Stalin začel svojo najnovejšo akcijo s tem, da je dal umoriti pomočnika vojnega

komisarja Vorosilova, Gamernika. O Gamerniku je znano, da je bil v resnici v opoziciji zoper Stalinovo politiko, ki pa je bila vsekoli lojalna, tako da ga Stalin ni mogel osumiti nobenega nepravilnega dejanja.

Nekaj dni potem je dospel v Moskvo bivši šef generalnega štaba rdeče armade Tuhačevski, ki je bil pred nekaj tedni poslan za poveljnika vojskega vojnega okrožja v Samaru. Podal se je k vojnemu komisariju Vorosilovu in izjavil, da hoče, naj se njegova zadeva razčisti, ker smatra, da je njegova odstavitev bila kazenskega značaja. Ko je Stalin to izvedel, je sporočil Tuhačevskemu, naj pride k njemu v Kremelj na razgovor. Maršal Tuhačevski je se temu povabilu odzval, dasi so ga njegovi prijatelji svarili, komaj pa je prestopil Kremelj, so ga aretirali častniki Stalinove mongolske garde.

Iste zvijače se je poslužil Stalin, da aretira še celo vrsto drugih sovjetskih funkcionarjev, ki jih že zdavnaj smatra za svoje politične nasprotnike. Povabil je k sebi na konferenco načelnika Združenja za sovjetsko avijatiko generala Eideмана, ravnatelja vojaške akademije in poveljnika moskovskega vojnega okrožja generala Wortza, podpredsednika sovjetskih ljudskih komisarjev Radutaka, podkomisarja lahke industrije Eljava, bivšega podkomisarja Gorogija, bivšega podkomisarja zunanjih zadev Krestinskega, ki je bil nedavno prestopil na komunistično pravoslovje, bivšega poslanika v Madri-du Rosenberga, bivšega poslanika v Ankari Karahana in še nekatere druge. Vsi razen Blücherja, ki je bil tudi povabljen, so se javili pri Stalinu v Kremlju 5. t. m. ob 16. uri, priprani, da hoče Stalin v resnici z njimi razjasniti

(Nadaljevanje na 2. strani.)

(Nadaljevanje s 1. strani.)

nekatero sporno zadevo. Toda Stalina ni bilo, pač pa se je javil komisar za notranje zadeve Ježov s celo četo svojih agentov, ki so z revolverji v roki vse navzoče kljub njihovim ogorčenim protestom aretirali. Odvedli so jih v stolp, ki ima ime »Makarov«, kjer jih stražijo Mongoli in Turki, ki so zadnje dni na poziv iz Kremija v velikem številu dospeli v Moskvo in stražijo Kremelj ter patrolirajo po vseh ulicah prestolnice.

Kar se tiče Blücherja, vrhovnega poveljnika daljnovezhodne armade, je bil prisel v Moskvu pred več dnevi, in sicer se pred Tuhačevskim. Dočim je Tuhačevskij prišel po lastni pobudi, da napravi konec mučnemu stanju, v katerem je zadnje mesece živel, pa je Blücher podobno kakor gori imenovani funkcionarji, povabljen od Stalina. Blücher pa je bil bolj pameten nego ostali in se pri Stalinu ni javil, ker je pač bil od nekoga opozorjen, kaj ga v Kremiju čaka. Sedaj ga seveda iščejo in so napravili že celo vrsto preiskav pri raznih sovjetskih uradnikih in po vojašnicah ter v vojnem ministrstvu samem. Zda je padel sum tudi na vojnega komisarja Vorosilova, češ, da je on opozoril Blücherja in da ga najbrž tudi on skriva. Vendar pa si Stalin zaenkrat ne upa položiti roke na Vorosilova. Ruski listi sami o Blücherju ne smejo pisati ničesar, pač pa ne prestopajo jezidi po mestu mongolske čete, na Krasni ploščadi pa stalno stoji polk turkmenske konjenice.

Stalin pa ne miruje. Potem, ko je zaprl vse svoje stare nauprotne, je dal sedaj aretirati še tajnika komunistične stranke črnomorskega okrožja Malinova, njegovega namestnika Berjova, načelnika komunistične mladinske organizacije Sverdlovska in njegovega namestnika Karjova ter več članov odbora leningrajskega sovjeta.

Berlin, 7. junija. b. »Deutsche Nachrichten-Biro« poroča iz Moskve, da so odpušteni vsi aretirani: ljudski komisar za državno premoženje Ostrovski, upravitelj gledališča Vitkovski, državni direktor moskovskega podeželskega gledališča Arkadijev in dosedajni predsednik ljudske komisariata za Belo Rusijo, Kolodjev.

Stalin se zopet ženi

London, 7. junija. b. »Daily Eypress« poroča, da se bo Stalin letošnji jesen že tretjič oženil. Njegova zaročenka je predsednica beloruskega komisariata za težko industrijo Irena Sofijevna.

Čim manj tujcev v Rusijo

Varšava, 7. junija. AA. DNB: Veliki poljski list »ABC« objavlja, da so sovjetske oblasti razposlale zastopništvo »Inturista« v tujino okoliščino, da naj puste tujce samo v izjemnih slučajih v Rusijo! Sovjetska vlada pravi, da so sedaj razmere v Rusiji zelo resne in da zato ustavlja turistični promet v Rusijo. Ruska vlada želi, da bi se čim manj tujcev moglo prepričati o teh razmerah v Rusiji.

Na poti k sporazumu v Španiji

Pariz, 7. junija. b. Med Veliko Britanijo in Francijo je dosežen na kontrolnem vprašanju nad Španijo sporazum v vseh točkah. Po tem sporazumu se sme vsako dejanje izvesti šele po predhodnem sporazumu, toda s tem, da ni izključena pravica zasebnosti in zakonite obrambe kakšnega napada. V tem smislu je Velika Britanija poslala novo sporočilo Berlinu, v katerem londonska vlada odobrava pravico zakonite obrambe, izrečno pa poudarja, da ta pravica nikakor ne sme vsebovati samolastnih represalij, ki bi prehajale meje lastne obrambe. V istem smislu je Anglija odgovorila tudi na italijansko noto. K tej vesti dodaja Havas, da so angleški diplomatski krogi zelo optimistični in da upajo, da bo v kratkem prišlo do sporazuma. Londonski uradni krogi ne zanikajo nadzornim ladjam pravico obrambe.

Britanska vlada je tudi odgovorila na nemško noto, in sicer v istem smislu. V nobenem primeru pa angleška vlada ne namerava priznati represalij, kakor je bilo bombardiranje Almerije. Nasprotno, Anglija predlaga, da se vsak takšen postopek najprej prouči, v nobenem primeru pa represalij ne more izvajati samo ena oblast.

Po bojiščih

Pariz, 7. junija. b. Nacionalisti poročajo, da so njihove čete pod poveljstvom novega poveljnika na severnem bojišču generala Daville nenadno izvršile oster napad na vrhove okrog Lemone. Po težkem topniškem ognju so nacionalisti zopet vrgli rdeče iz njihovih postojank. Te položaje so nacionalisti izgubili v soboto.

Vrhovi okrog Lemone, ki so jih vladne čete v zadnjih dneh iztrgale iz rok nacionalistov, so zopet padli v roke belih čet. Nacionalisti so prešli v ofenzivo po strahovitem topniškem ognju. Na vrhove so napadale velike skupine pešakov, ki so jih ščitili tanki, letala pa so neprestano bombardirala položaje rdečih. Pod hudim ognjem so bile vladne čete prisiljene zapustiti vrhove. Borba je trajala nekaj ur in je bila zelo krvava. Glavno vlogo sta igrala nož in ročne granate. Pod pritiskom močnejšega sovražnika so se morale rdeče čete umakniti proti večeru na južni del hriba, kjer so zopet prešle v protinapad in zadržale nekaj postojank. Položaj nacionalistov na zavzetih vrhovih pa ni nič kaj ugoden, ker ima vladno topništvo možnost,

Autonomija Podkarpatske Rusije

Praga, 7. jun. TG. Vlada je predložila parlamentu osnutek zakona, s katerim dobi Podkarpatska Rusijačasno avtonomno ustavo. Najvažnejša določila v zakonskem osnutku so:

Na čelu Podkarpatske Rusije stoji guverner, ki je odgovoren osrednji vladi v Pragi kakor tudi deželnemu zboru Podkarpatske Rusije, kakor hitro bo ta izvoljen. Guvernerja postavlja na predlog vlade predsednik republike. Guverner ima naslednje pravice: 1. V deželnem zboru in v deželnem odboru je on predsednik in podpisuje vse listine teh dveh ustanov. 2. Na političnem polju odločuje v vseh vprašanjih verskega in kulturnega značaja. Deželni odbor mora prazniti za svet le, če njegovi člani državni proračun obremenjujejo. On ima patronatske pravice v cerkvenih vprašanjih in potrjuje vse duhovnike, ki so v javnih službah. On imenuje župana Užhoroda (glavno mesto) in v Mukachevem. On potrjuje tudi izvolitev županov in razpisuje nove občinske volitve v sporazumu z deželnim odborom. On sme občinske odbore z istim postopkom razpuščati in postavlja vladne komisarje do bodočih volitev.

Naši umetniki v Rimu

Rim, 7. junija. AA. Dne 9. t. m. bodo v novi rimski galeriji na trgu Colone, otvorili razstavo sodobne jugoslovanske likovne umetnosti. Poslopje samo so otvorili nedavno tega z razstavo italijanske moderne. Odpril jo je prosvetni minister Bottai.

V Rim so prispeli iz Belgrada kipar Sreten Stojadinović in iz Ljubljane slikarja Gojmir Kos in Miha Males, da urede vse priprave za razstavo. V torek, 8. t. m. priše v Rim predstojnik umetnostnega oddelka v prosvetnem ministrstvu član akademije Veljko Petrovič.

Slike so razstavili sledeči umetniki: Nedeljko Gvozdenović, Herman Kosta, Karel Jirak, Ignjat Rjeb, Milan Konjović, Vojmir Anton Kos, Franc Kralj, Stane Kregar, Lazar Ličenovski, Peter Lombarda, Miha Males, Nikola Martinovski, Predrag Milisavljevič, Milo Milorevič, Fran Mihelič, Fran Pavlovič, Zora Petrovič, Branko Popović, Ivan Radović, Sedej, Veljko Stanojevič, Ivan Tabaković, Fran Tratnik, Milivoj Uzelac, Miloš Vučković.

Grafična dela so razstavili: Bulovčeva, Karlo Mrak, Nedeljko Gvozdenović, Božidar Jakac, Miha Males, Nikola Martinovski, Fran Mihelič, Ivan Radović, Fran Tratnik, Milivoj Guzelac.

Kiparska dela so razstavili: Fran Kos, Tone Kralj, Peter Galavčini, Toma Roksandič, Sreten Stojadinović.

Kot urejevalca-aranžerja, ki bosta s pomočjo organov rimske galerije razdelila predmete po dvoranah sta odpotovala v Rim Gojmir Anton Kos in Sreten Stojanov. Prosvetnega ministra bo pri otvoritvi razstave zastopal še odsek pri prosvetnem ministrstvu Veljko Petrovič.

Razstavljenih bo 70 slik, 25 grafičnih in 7 kiparskih del.

„Hrvatski dnevnik“ v krizi

Zagreb, 7. junija. b. Pet članov »Hrvatskega dnevnika« je izročilo kolektivno odpoved redakciji in dr. Mačku zaradi spora z glavnim urednikom. V svoji odpovedi poudarjajo, da to ni politična demonstracija, temveč gre le za nezadovoljstvo proti glavnemu uredniku. Kolektivni odpovedi sta se pridružila še dva člana, ki sta dobila že pred dvema mesecema odpoved. Pričakuje se, da bo jutri redakcija »Hrvatskega dnevnika« na današnje sporočilo zagrebške sekcije JNU dala pojasnilo.

Rekruti — dijaki

Belgrad, 7. junija. AA. Rekruti-dijaki, rekrutirani leta 1936 in prej, ki imajo pravico do dijakeškega roka po čl. 49 točka 1 zakona o ustroju vojske in mornarice, to je oni, ki imajo najmanj višji tečajni izpit v gimnazijah ali realkah, ali pa absolvirano popolno srednjo strokovno šolo s končno skusnjo, ki ustreza višjemu tečajnemu izpitu in bi želeli stopiti v kader letos, morajo vložiti prošnje za sprejem v kader pristojnim vojaškim okrožjem najkasneje do 1. avgusta. Prošnje je priložiti izpričevalo o končni šoli.

da obstreljuje nacionaliste s treh strani. V borbah je bilo aretiranih tudi nekaj letal.

La Rochelle, 7. junija. AA. Havas. Francoski prekomorski parnik »Habana« je prišel večeraj iz Bilbaua v La Rochelle. Pripeljal je 4202 baskovska begunca, med tem 2337 otrok.

Resnica o nenravnostnih procesih v Nemčiji

Nemški škofje Göbbelsu: Od 25.600 duhovnikov v preiskavi samo 58

Berlin, 7. junija. TG. Dvaindvajset katoliških škofov je podpisalo naslednjo izjavo, ki odgovarja na izpade propagandnega ministra dr. Göbbelsa proti katoliški cerkvi in ki je bila večeraj, v nedeljo med božjo službo prebrana vernikom po vsej Nemčiji:

»Gospod državni minister za ljudsko izobrazbo in propagando je dne 28. majnika v svojem govoru v Deutschland-Halle v Berlinu izrekel trditve, da pri nenravnostnih procesih ne gre več za posamezne žalostne primere, marveč da gre za splošno propadanje morale, kot ga v tako obsejni in strahotni obliki še ne pozna kulturna zgodovina človeštva. Danes ni več dovoljen dvom, je dejal gospod državni minister, da so tisoči in tisoči primeri nenravnosti med katoliškimi duhovniki, ki so bili že javljeni sodiščem, le majhen odstotek vsega npravnega propadanja in da so le malenkostni prikazi splošnega moralnega razkroja.«

»Obrnili smo se na vse nemške škofijske urade in zaprosili od njih točne podatke o tem, koliko katoliških duhovnikov in koliko članov laičnih redovnikov je vpletenih v nenravnostne procese. Dobilni smo sledeče podatke.«

»V Nemčiji živi danes nad 100.000 članov moških in ženskih laičnih (neduhovniških) redov. Koliko teh je vmešanih v nenravnostne procese, ni bilo mogoče natančno določiti.«

»V kolikor pa tiče duhovnikov velja po osnovi dobljenih podatkov, da živi dandanes v

On premešča tudi vse javne notarje (občinske beležnike ali neke vrste višje tajnike, ki so ostanki madjarskega režima Guverner potrjuje vse v rusinskem ali v ruskem jeziku napisane učbenike. On stavlja osrednji vladi v Pragi tudi predloge glede ureditve jezikovnega vprašanja v deželi. 3. V šolskih vprašanjih ima guverner pravico, da imenuje, premešča, odstavlja ali pošilja v pokoj učitelje, srednješolske profesorje, šolske nadzornike in učiteljsko osebje na nedržavnih šolskih ustanovah.

Guvernerja zastopa podguverner, ki vodi deželni odbor. V Užborodu bo ustanovljen poseben guvernerski urad, katerega uradništvo imenuje guverner. Uradništvo mora biti po možnosti vzeto izmed domačega prebivalstva. V denarnih zadevah pa je guverner podrejen nadzorstvu vrhovnega računskega dvora v Pragi.

Do izvolitve novega deželnega zbora bo izvajal njegove naloge časni guvernerski svet, ki je sestavljen iz 24 članov in sicer: 6 članov deželnega odbora, ki so virilisti, 9 članov, ki jih imenuje sedanje deželno zastopstvo, in 9 članov, ki jih na guvernerjev predlog imenuje praska vlada. Guverner mora neobhodno zaprositi guvernerski svet za mnenje v vseh vprašanjih, ki tičejo šole, vere, jezika in občinske avtonomije. Guvernerski svet zaseda najmanj 4 krat na leto. Seje niso javne.

Belgrajska „Samouprava“ o ljubljanskih demonstracijah

Belgrad, 7. junija. m. Iz sobotnih demonstracij, ki so izbruhnile ob priliki prihoda Petra Zivkovića in njegovih epremiljalcev v Ljubljano in ki jih je tukajšnja politična javnost v teku večerajšnjega in današnjega dne živahno komentirala, se bavi tudi današnja »Samouprava« glasilo JRZ.

V svojem uvodniku pod naslovom »Ljubljanske demonstracije« piše Samouprava sledeče: Iz načina, kako je Ljubljana reagirala na konec preteklega tedna proti Petru Zivkoviću, se lahko dobi precejšen pouk. Ta pouk je poudčen tako za njegove prijatelje v Sloveniji, poučen pa tudi za njegove prijatelje v drugih delih države, pa naj bo njihovo število še tako omejeno in pa majhno. Ta sprejem je poučen tudi za javno mnenje, tako za ono, ki je opredeljeno, kakor tudi za ono, ki ni opredeljeno in ki vedno le niha. Poučen pa je tudi za vse one politične intrigante, ki se posredno ali neposredno in brez usmiljenja igrajo z osebo Petra Zivkovića ter zlorabljajo njegovo neinformiranost in njegovo politično neizkušenost. Ljubljanske demonstracije pa so tudi zelo značilne. Jajca, ki so s psovkami padla na glave voditeljev JNS in vse one neprijetne scene, ki jih je policija komaj preprečila, vse to so znaki, da je narod pričel reagirati in da opredeljuje na zelo odločen način svoje stališče do vsega onega, kar je protidemokratsko in naplereno proti narodnim pravicam, narodnemu razumevanju in redu. Narod je torej sit provokacij in igranja z logiko, posebej pa še s politično logiko v naši državi. Narod je za časa avtoritativnih režimov doživel takšne reči, da ljudi, ki so simbolizirali ta režim, sovražil iz dna duše. To sovražstvo bi se vsekakor pomirilo samo po sebi, če bi predstavniki protidemokratske ideologije umaknili in se znali umakniti s političnega obzorja na eleganten in diskreten način in ne pričakovali tega, da se spet povrnejo v javno življenje, v katerem bi igrali kakršno koli demagoško

vlogo. To sovražstvo se med tem samo stopnjuje in raste do gorostasnih izmer, če ljudje preteklosti in bankrotiranih političnih eksperimentov prihajajo še nadalje med ljudi z željo, da izzivajo ljudstvo in da pod svojimi političnimi manifestacijami sistematično nasprotujejo demokratskemu in konstruktivnemu času, morebiti celo s težnjo, da izzovejo tudi nered, da bi po teh provociranih scenah trdili, da se je treba vrniti k njihovim političnim nazorom. Njihovi politični nazori so znani: ukinitve avboščine, odstranitev demokracije in klicanje reakcionarjev na oblast. Jasno je, da tako pojmovanje predstavlja novo in zelo nevarno izzivanje in je zaradi tega sodba naroda zelo ostra in tudi nevdržna. Voditelji JNS bi morali dobro razmisliti, kaj jim je v bodoče storiti. Ljubljanski dogodek vsekakor ne bo ostal osamljen, posebno ne, če bodo gospodje iz JNS nadaljevali svojo letno turnejo z onimi istimi fanfarami, s katerimi so proti sebi izzvali Ljubljane in vse Slovence sploh. Predpostaviti je tudi treba, da bi v drugih krajih naše države demonstracije proti njim mogle biti ostreje in zavzeti neprimerno večji obseg, ker če so že razumni, trezni in kulturni Slovenci, ki v resnici predstavljajo najkulturnejši del našega naroda, komaj mogli zadržati svoj gnev, kaj bi vse lahko bilo, kaj vse bi se moglo zgoditi šele v drugih krajih naše države. Zato je treba prenehati s izzivanji in se pomiriti s spremenjeno politično stvarnostjo, ki izključuje vse protidemokratske recepte, ki jih nihče več ne želi videti, ker spadajo v zasvoženo preteklost. Ta preteklost je končana in po njej ni nikomur dolga. Če bi pa kdo po njej žaloval, potem bi g. Zivkovića v Ljubljani zasuli s cvetjem, ne pa z jajci. To velja zanj in tudi za njegove tovariše: Kramerja in ostale — ki se bržkone niso zavedali, da bodo tako bridko razočarani in doživeli takšno reakcijo, ki jim jo menda doslej ni priredil še noben kraj naše države.

Pristojbine za državljanstvo

Belgrad, 7. junija. AA. Notranji minister je izdal tale odlok:

S finančnim zakonom za leto 1937/38 se pooblašča notranji minister, da lahko v primerih, ki so vredni posebnih obzirov oprostila plačila vseh pristojbin, glede državljanstva (pristojbine za dekrete, za prošnje s prilogami in za vse zadeve po zakonu o državljanstvu v zvezi s to prošnjo in z njenim sprejetjem (tiste osebe, ki so Jugoslovani po pokolenju in jeziku in so se iz tujine priselili v eno izmed občin kraljevine Jugoslavije, če ne plačajo več kakor tisoč Din letnega državnega neposrednega davka, ki se sumarno knjiži.

Da bo notranje ministristvo moglo izdati potrebne sklepe glede oprostitve plačila pristojbine, morajo prizadete osebe vložiti prošnjo z dokazili o svojem jugoslovanskem poreklu in dokaze o letnem neposrednem davku, nato bo šle ministristvo izdalo potreben sklep o osvoboditvi plačila pristojbine, če ugotovi, da so te osebe take oprostitve vredne. Prošnjo je treba kolkovati s kolkom za Din.

Glede ponovne pridobitve državljanstva po čl. 40 zakona o državljanstvu je notranje ministristvo izdalo tale odlok:

Državljanstvo naše bivše državljanke, ki ga je izgubila s poroko s tujim državljanom, postane latentno vse dotlej, dokler zakon velja, to je dotlej, dokler naša bivša državljanke ne odovdi, ali pa doli se ne loči od svojega moža z izvršnim sodnim odlokom. Kakor hitro pa nastopi eden izmed teh primerov, stopi v veljavo njena pravica, da si spet pridobi izgubljeno državljanstvo.

K ureditvi kmetskih dolgov

Belgrad, 7. junija. AA. Na osnovi čl. 11 odst. 2 uredb o likvidaciji kmetskih dolgov je finančni minister izdal pravilnik o izdajanju in anuitetni službi triodstotnih obveznic kmetskih dolgov. Pravilnik ima 13 členov in stopi v veljavo, ko ga razglase Službene novine. Po tem pravilniku bo država izdala obveznice, ki se imenujejo 3% obveznice za likvidacijo kmetskih dolgov. S temi obveznicami se bodo izplačevale nepokrite razlike 25% iz odstavka 2 čl. 10 in ostankov v višini 25% odst. 2 čl. 11. uredb o likvidaciji kmetskih dolgov, povečan za 1%. Deli izpod 100 Din se bodo izplačevali v gotovini, ali so izpod 50 Din, z obveznico za 100 Din pa, če znašajo več ko 50 Din. Te obveznice bodo izdane v kosih po 100, 500, 1000, 5000 in 10.000 nominala. Obveznice bodo nosile 7% od prvega marca 1937 dalje, izplačilo se bo vršilo na osnovi predloženih kuponov, počenši s 1. marcem 1938, ko zapade prvi kupon. Te obveznice se imajo amortizirati v roku 20 let. Prvo odplačilo dolga se bo izvršilo 1. marca 1938, poslednje pa 1. marca 1957. Amortizacija se bo vršila bodisi po nominalu z letnim žrebanjem, bodisi s svobodnim odkupom.

Belgrajske vesti

Belgrad, 7. junija. m. Danes dopoldne se je v prostorih finančnega odbora Narodne skupščine sestel odbor, ki proučuje zakonski osnutek o prekrških. Odbor nadaljuje že pred meseci prekinjeno delo. Seja tega odbora, ki ji je deloma prisostvoval tudi notranji minister dr. Korošec, je bila dopoldne in popoldne. Odbor pospešeno nadaljuje svoje delo ter bo zakonski osnutek prišel na dnevni red bodočega zasedanja skupščine.

Belgrad, 7. junija. m. Za kmetijskega svetnika pri državnem mlekarstvu zavedu v Škofji Loki je postavljen v III. skup. ing. Srečko Šabec, banovalni svetnik doseganje banovinske mlekarke šole v Škofji Loki. Za primarnega zdravniška drž. zdravilišča v Topolščici je postavljen v VI. pol. skup. dr. Marija Kučer, asistentka istega zdravilišča v VII. pol. skupini.

Belgrad, 7. junija. AA. Društvo bivših belgijskih bojevnikov misli uradno obiskati Jugoslavijo in njene bivše bojevnike. Belgijski bojevniki si nameravajo pri tej priložnosti ogledati v prvi vrsti Belgrad, Sarajevo in Dubrovnik.

Šahist Friedman zblaznel

Varšava, 7. junija. AA. (Pat) Slavni poljski šahist Friedman je med igranjem neke igre, ki jo je imel izgubiti, iznenada zblaznel. Napadlo ga je tako hudo, da so ga morali vtiakniti v prisilni jopič in ga takoj odpeljati v umobolnico.

Titulescu o Angliji Sitnosti mu dela Hajle Selasje

London, 7. junija. b. Jutri je nameraval imeti bivši romunski zunanji minister Titulescu pred dijak in profesorji univerze v Cambridgeu predavanje o mednarodnem pravem položaju s posebnim ozirom na vprašanje kolektivne vernosti in Zveze narodov. Titulescu je danes nenadno to vprašanje odgovoril, ker je zveza dijakov v Cambridgeu povabila istočasno tudi abesinskega cesarja Haile Selasie, da obdrži predavanje. Titulescu je brez dvoma odpovedal svoje predavanje zaradi tega, da se izogne napačnemu tolmačenju svojega stališča.

Volitve v Luksemburgu

Luksemburg, 7. jun. AA. DNB: Dejne volitve v Luksemburgu so izpadle takole: Od 54 poslancev so dobili katoličani 13 mandatov (pred 13), liberalci 3 (5), neodvisni kmetje 0 (1). Med opozicijskimi strankami so dobili delavska stranka 7 (5), kmetje 1 (1), demokrati na Millerjevi listi 2 (0). Istočasno je bil plebiscit o tem, ali sme vlada razpuščati nekatere politične stranke. Volilci so se z večino 51% glasov izrekli proti temu.

Zagrebiška vremenska napoved: Oblačno z nevihtami.

Dunajska vremenska napoved: Soparno, krajnje nevihte možne.

Lepa zmagaja JRZ pri obč. volitvah

V nedeljo so bile obč. volitve v 17 občinah. — Povesod je zmagala JRZ, ki je dobila 5976 glasov in 294 odbornikov. — Združena opozicija je dobila 796 glasov in 10 odbornikov

Preteklo nedeljo so bile v 17 slovenskih občinah JRZ je zmagala na celi črti. V dvanajstih občinah nasprotniki sploh niso mogli postaviti kandidatske liste. V vseh 17 občinah se je volitev udeležilo 6772 volivcev, od teh jih je glasovalo za JRZ 5976, za združeno opozicijo pa le 796. Vsega skupaj so volili 304 odbornike, od teh jih je dobila JRZ 294, združena opozicija pa 10. V naslednjem objavljanju izide volitev v posameznih občinah:

Begunje (Logatec): Volilnih upravičencev 507, volilo 272 (54%). Vložena samo lista JRZ z nosilcem g. Jakobom Kranjcem, ki je prejela vseh 18 odbornikov.

St. Vid nad Cerknico: 288 vol. upravičencev; volilo 199 (69%). Edina lista JRZ z nosilcem g. Antonom Tekavcem je dobila vseh 18 mandatov.

Ribno (Radovljica): Volilnih upravičencev 449, volilo 295 (65%). Vložena lista JRZ z nosilcem g. Matevžem Cengletom, ki je prejela vse glasove in dobila vseh 18 odbornikov.

Javorje (Škofja Loka): Volilnih upravičencev 248, volilo 199 (80%). Vložena samo lista JRZ z nosilcem g. Jernejem Koširjem, ki je dobil vseh 18 odbornikov.

Poljane (Škofja Loka): Volilnih upravičencev 482, volilna udeležba 262 (54%). Vložena samo lista JRZ z nosilcem g. Ivanom Debeljakom, ki je dobila vseh 18 odbornikov.

Trata (Škofja Loka): Volilnih upravičencev 659, volilo 383 (58.1%). Vložena samo lista JRZ z nosilcem g. Janezom Mrakom, ki je prejela vseh 18 odbornikov.

Hoče (Maribor desni breg): Volilnih upravičencev 1099, volilo 509 (46%). Lista JRZ z nosilcem g. Antonom Vernikom je dobila 371 glasov in 22 odbornikov, lista skupne opozicije z nosilcem g. Lovrom Papežem pa 138 glasov in 2 odbornika.

Cezanjevi (okraj Ljutomer): Volilnih upravičencev 560, volilo 277 (49.5%). Vložena samo lista z nosilcem Francem Dunajem, ki je dobila vse oddane glasove in vseh 18 odbornikov.

Mislinje (Slovenjgradec): Vol. upravičencev 1083, volilo 152 (14.3%). Lista JRZ z nosilcem g. Ivanom Tovšakom je dobila vseh 24 odbornikov.

Beltinci: Volilnih upravičencev 1627, volilo je 1053 (64.6%). Prva lista JRZ z nosilcem g. Markom Ciganom je dobila 287 glasov in 3 odbornike, druga lista JRZ z g. Martinom Glavačem je dobila 529 glasov in 25 odbornikov. Prva lista združene opozicije z nosilcem g. Ivan Forjanom 203 glasove in 2 odbornika, druga lista združene opozicije z nosilcem Jožefom Škafarjem pa 34 in nobenega odbornika.

Bogojina: 804 vol. uprav., volilo 594 (73.8 odstotkov), lista JRZ I. z nosilcem Stefanom Gasperjem 183 glasov in 3 mandate, lista JRZ II. z nosilcem Ivanom Žižkom 258 glasov in 12 mandatov, lista JRZ III. z nosilcem Francem Kuhanom 153 glasov in 3 mandate.

Dobrovniki: 942 vol. uprav., volilo 470 (50 odstotkov), vložena samo lista JRZ z nosilcem Ludvikom Treiberjem, ki je dobila vseh 24 mandatov.

Gaberje: 1067 vol. uprav., volilo 526 (49.5 odstotkov), lista JRZ z nosilcem Josipom Lebarjem 417 glasov in 23 mandatov, lista združene opozicije 109 glasov in 1 mandat.

Genteroviči: 558 volilnih upravičencev, volilo 411 (73.5%). Lista JRZ I. z nosilcem g. Hmyeni-jem je dobila 117 glasov in 3 odbornike, lista JRZ II. z nosilcem g. Miho Milinaričem je dobila 148 glasov in 12 odbornikov, skupna opozicijska lista z nosilcem g. Janazom Jošarjem je dobila 146 glasov in 3 odbornike.

Lendava: Volilnih upravičencev 957, volilo 557 (58.2%). Lista JRZ z nosilcem g. Arpadom Batičem je dobila 391 glasov in 22 odbornikov, skupna opozicija z g. Stefanom Fricem 166 glasov in 2 odbornika.

Orešje: 902 vol. uprav., volilo 346 (38.3 odst.), vložena samo lista JRZ z nosilcem Josipom Vrečičem, ki je dobila vseh 24 mandatov.

Poljana (Dol. Lendava): Vol. upravičencev 682, volilo 276 (40.5%). Edina lista JRZ z nosilcem g. Jožefom Jaklinom je dobila vseh 18 mandatov.

92 letni starček vodil može uro daleč na voliše

Sv. Vid nad Cerknico, 7. junija.

»Na svojem bodimo!« smo želeli, ko smo morali hoditi v 3 ure oddaljeno občinsko pisarno. Ušli smo nas in v nedeljo smo si izvolili župana. Gospod Tekavec, naš »Matičev« bo gospodaril Njegova prednost in žuljave roke so nam porok, da se bo odrezal. Zato smo ga tudi do malega vsi volili. Se naši očeti, ki jemljejo že deveti križ na rame, mu niso odrekli. Dvaindevetdesetletni kremenski Roteč jih je vodil dobro uro daleč na voliše. Se zapeli so med poljo in vsem občanom je bilo milo, ko so častiti može glasovali za delo in vero. Majhna je naša občina, vasi so po robih raztresene po pol ure narazen. Zemlja nam da malo več kot nič. Včasih smo vozili prešice v Trst, potem se je les dobro prodal, z mejo in sankcijami pa smo ob vse. Nismo obupali! Trdo nam gre in združili smo se. Včeraj smo to pokazali. Čeprav je od 288 volilnih upravičencev 20% naših fantov in mož z doma, kjer se plenkačo služijo pare; čeprav je 5% bolnih in udeležbe nezmožnih, je glasovalo 69%. Smo in bomo edini!

Z vsem zaupanjem pa se obračamo na našega voditelja ministra g. dr. Korošca. Na gosp. bana Natlačena, na ministra g. dr. Kreka, da nam bodo priskočili na pomoč zdaj, ko smo šele zaživeli. Mnogo so nam že pomagali, saj je banovina začela graditi cesto iz Cinarjev na Ravnik, našo glavno žilo, saj smo dobili že večkrat koruzo, saj so nam obdano dali! Cesta še ni dokončana, v Cinarjih so šolski otroci pod kapom, zaostanek in davkih nam sivi lase, prepričani smo pa, da nas v teh težavah ne bodo pozabili. Pomagali nam bodo, da bomo lahko sami živeli!

Pera Živković v Ljubljani

Posnetki iz »Jutrovega« poročila

»Človek bi moral biti sam na današnji bano-vinski konferenci JNS, da si more ustvariti pravo sliko o razpoloženju stranknih predstavnikov in delavcev iz vse Slovenije, eliko o silnem in iskrenem navdušenju, v nezlomljivi volji in neomejeni borbenosti...«

»Bolj kot kaj drugega priča o navdušenju in borbenosti zbranih nacionalnih borcev dejstvo, da so vztrajali do zaključka zborovanja... in da so bili dvorana in sosedni prostori (namreč v Kazini) ob zaključku ravno tako polni, kakor v začetku...«

»Včerajšnji sprejem, snočni pozdravni večer in današnja skupščina pa dokazujejo, da naša stranka ne le umrla, marveč, da je bolj čvrsto strnjena kot je bila poprej in da z novim elanom stopa v boj za svoje vzvišene cilje... (predsednik dr. Rajar)«

»Dvorana se je tresla ovacij jugoslovenskemu nacionalnemu voditelju... (namreč Peri Živkoviću)«

»Zaključil je z izrazom zadoščenja in veselja, da se je včeraj in danes (v soboto zvečer in v nedeljo) lahko prepričal, kako globoko je jugoslovenska ideja zakoreninjena tudi med Slovenci... (senator Milutin Dragovič, iz kršne Šumadije)«

»Med ponovnimi ovacijami Petru Živkoviću... so se zborovalci mirno razšli. Velik del se jih je zopet zbral v restavracijskem vrtu, kjer so obedovali tudi dragi gostje. Ves prostorni vrt je odmeval vzkljanja, ko so prispeli iz Kazine... (Priatelj našega lista, ki je blizu etal, pripoveduje, da se je pred prihodom spreveda Jugoslovenov iz kazinske dvorane v kazinski vrt prikazal pri vходу v Kazino eden izmed voditeljev jugoslovenskih nacionalistov in se zanimal, če je kordon policije že postavljen... To je bil isti gospod, ki je pri ovacijah in navdušenih vzkljih v soboto zvečer hotel izposredovati zaščitno vporabo orožja proti vzkljkajočemu prebivalstvu Ljubljane!)

»Ob treh popoldne so se odpravili v spremstvu dr. Kramerja, senatorja Puclja in dr. Pirkmajerja najprej na Notranjsko in nato v Ribnico...«

Tako pravi v najbolj značilnih izvlečkih »Jutro« o sprejemu, bivanju, zborovanju in odhodu Petra Živkovića in njegovih sotrudnikov.

Sedaj je treba to poročanje osvetliti samo še z nekaterimi drugimi poročili, ki so izšla v ostalih letih Jugoslavije, ter z jasnimi poročili banske uprave o esobotnih dogodkih.

Poročilo banske uprave

V soboto, dne 5. junija 1937, se je ob 20. uri in 24 minut z brzovlakom iz Belgrade pripeljal v Ljubljano predsednik stranke JNS Peter Živković v spremstvu senatorjev dr. Jovana Banjanina, Pera Zeca, Dake Popovića, dr. Grge Andjelkovića, Vase Gluša in Milana Dragovića ter narodnih poslancev Dušana Mirka in Cvetiča Josipa. Na peronu jih je sprejelo predsedstvo banovinske organizacije JNS s senatorjem Kramerm na čelu.

Pred kolodvorom se je bila med tem zbrala množica okrog 2000 ljudi, ki je med živahnim medsebojnim prekanjem dole goste pozdravila in proti njim demonstrirala. Policijska straža je nasprotujoči si skupini držala narazen in je tako preprečila, da ni še na samem kolodvoru prišlo do spopada med obema skupinama, oziroma do dejanskega napada demonstrantov na dole goste.

Na Kongresnem trgu pred poslopjem Kazine, kjer se je takoj po prihodu gostov začel prijateljski

pozdravni večer, je policijska straža morala biti pomožena s krepkim oddelkom policijske straže iz Maribora, da ji je uspelo obvladati množico, ki je burno manifestirala svojo nezadovoljnost. Demonstranti so kričali, žvižgali, pisikali na piščalke, metali jajca in kose lesa. Pristaši Petra Živkovića so polizkušali ublažiti strjen nastop množice z vzkljanjem Petru Živkoviću. Orožje ni bilo rabljeno od nobene strani.

Materiale škoda ni, razen da je nekaj šip na poslopju Kazine razbitih.

Zaradi zdravniške intervencije se ni prijavil nihče.

Aretiranih je 5 oseb.

Noč od 5. na 6. t. m. je potekla v miru in redu. (Iz pisarne banske uprave v Ljubljani, dne 6. junija t. l.)

»Hrvatski dnevnik«

»Kot je bilo pričakovati, se je na kolodvoru zbralo veliko število mladine in drugih pristašev JRZ. Kakor hitro se je Peter Živković s svojimi varuhi pokazal na peronu, so prisotni začeli proti njemu demonstrirati z vzklji: Dol Živković! Zivel dr. Korošec! Zivela demokracija! Mala pešica pristašev, ki je Pero Živkovića sprejela na kolodvoru, se je kmalu porazgubila. Večinska skupina demonstrantov pa je v sprevedu šla v mesto. Demonstranti so razdeljevali letake, v katerih so pozivali prebivalstvo, naj demonstrira proti bivšemu diktatorju, ki je z najhujšimi ukrepi dušil ljudsko svobodo. Demonstracije so trajale dolgo v noč in se v tem času nikdo od njegovih pristašev ni pojavil na ulici, kakor tudi ni bilo nikjer močogoče videti njegovih varuhov, ki so ga v Ljubljano pripeljali. Dogodki so poklicali na ulice velikansko število prebivalcev in vse se je naenkrat sremenilo v manifestacijo. Narod je vzkljal svobodi in demokraciji. Mladina je na to obhodila mesto prepevajó narodne pesmi. Ti dogodki v Ljubljani jasno dokazujejo, da za Živkovića in naših krajih ni mesta.«

»Novosti«

»Danes (v nedeljo) donolndne je bil v veliki dvorani Kazine občni zbor JNS. Policija je podvezla vse potrebne korake in je postavila kordone po vseh ulicah, ki vodijo na Kongresni trg, da je na ta način preprečila snopade... Glavni govornik je bil senator Jovo Banjanin, ki se je v začetku svojega govora mudil pri sinočnjih demonstracijah...«

»Jutarnji list«

»Zaradi sinočnih (sobotnih) demonstracij je ljubljanska policija, ojačena z oddelki mariborske policije in orožništva zaprla vse ulice, ki vodijo v Kazino, kamor so mogli priti samo oni, ki so imeli posebne vstopnice na zborovanje JNS. Dvorana Kazine, v katero pride največ 500 ljudi, ni bila preveč polna. Med zborovanjem JNS v Kazini pa so hodili po mestu okrog sprevidi, ki so še vedno demonstrirali proti prihodu vodstva JNS v Ljubljano. Po njihovem odhodu je zavladal v mestu zopet mir...«

»Politika«

»Zaradi sinočnih izgrediv je policija zaprla vse ulice okrog Kazine, tako, da so bili spopadi v naprej onemogočeni. Vsako zbiranje okrog Kazine je bilo prepovedano. V dvorani so se poslušali

(L83) je oznaka se bolj izpopolnjenega Odola, katerega antiseptično delovanje je še v večji meri zvisano. Bakteriološko in klinične preiskave so znanstveno dognale, da Odol uničuje bakterije.

zaradi strašne vročine (ne zaradi prenapolnjenosti, op. ured.) naravnost dušili.«

»Včeraj (v soboto) je ob priliki prihoda vodstva JNS prišlo na ljubljanski postaji kakor drugod po mestu do velikih demonstracij. Letaki so pozivali prebivalstvo Ljubljane, naj odreče gostoljubnost vodstvu JNS o prirejanjem demonstracij... Velikansko število demonstrantov se je zbralo okrog Kazine. Na več krajih je prišlo do pretepov. V spopadih je bilo razbitih nekoliko oken v Kazini.

»Slovenski Dom«

Dolgo pričakovani, čeprav po »Jutru« in »Slovenskemu Narodu« nič kaj korajžno razglašeni pohod JNS-arekih vrhovnih diktatorskih aspirantov s Petrom Živkovićem na čelu, ki naj bi »osvojili« Ljubljano in Slovenijo za fašistični JNS-arski unitarizem, se je sprevrgel v grozansko polomijo, kakršne »napredna in nacionalna« misel v Sloveniji še ni doživela. Demonstranti so že pred kolodvorom navalili na Živkovičev avto in mu z jajci pobarvali zunanost in notranjost.

Živkovič je srečno prikorakal skozi postajo do avtomobila. Pred postajo pa ga je prav »priscrcno« pozdravila velika množica mladine. Ko je Pera stopil v avtomobil, se je vsa masa zgrnila okrog njega in začela vpiti: »Dol Živković, dol z diktatorji!« Okrog avtomobila je nastala huda gneča. Pokati so začele šipe avtomobila, v notranjost pa se je cedila vsebina svežih in starih jajc. Vseh demonstrantov proti Živkoviću in proti dravskim in izvendravskim voditeljem JNS je bilo že pred kolodvorom kakih 3000. Tako je mogel z avtomobilom g. Živkovič nadaljevati pot po Tyrševi cesti do Kazine. Vsa masa se je valila za avtomobilom in se zbrala pred Kazino. Tam se je enot ponovila ista slika. Začele so pokati šipe, vsa Zvezda se je spremenila v pravo mravljišče demokratičnih množic, ki so tulile, žvižgale, kričale in prepevale proti neljubim političnim gostom. Tudi tu je imela policija dosti opravka, da je Živkovića in njegove zavarovalne pred izbruhi demonstrantov. Vsi gostje in domačini JNS so pod varstvom policije naglo emuknili v varne kazinske odeje in se niso sinoči več prikazali ne pred Kazino, ne drugod. Množice so manifestirale proti JNS in Živkoviću še naprej v Zvezdi in velikem sprevedu po ljubljanskih ulicah. Računajo, da je demonstriralo pred Kazino 6000 ljudi.

Mnogo bolj zanimivo je bilo prizorišče zunaj Kazine. Ulice od vseh strani zaprte, navdušenega občinstva nikjer, le množica tistih poklicanih varuhov reda, pod katerih varstvom je Živkovič zbroval, ko je bil na vladi, in pod katerih zaščito je moral, da ni iz Slovenije odnesel preveč simpatičnih vtiskov. Ob pol 3 se je 7 avtomobilov po izpraznjeni cesti zapršlo v podeželje. Pot Petra Živkovića in njegovih čez obmejno Slovenijo preko Vrhnike, Logatec, Rakeke, Cerknice, se je namesto v zmagoslavni pohod spremenila v divji beg, ki se je končal menda pri cvičku in klobasah bivšega ministra in bivšega velikega nasprotnika uradne JNS, 60-letnika Janeza Puclja v Velikih Laščah. Tam je Živkovič šele doživel prve, mirne, pred ljudskimi simpatijami varne trenutke svojega izleta v Slovenijo.

Slovenska Ljubljana je ob včerajšnjem reševalnem eksperimentu JNS dokazala, da med Slovenci ni več prostora za kakršneoli diktatorske in protiljudske težnje.

Izžvižgan tudi v Kranju

Kranj, 7. junija.

Peter Živković, ki je bil včeraj popoldne na svoji klavni turneji po Notranjskem, je danes prišel na Gorenjsko. Tudi naša Gorenjska si ni dala vzeti prilike, da ne bi bivšemu diktatorju in tlačitelju svobode ter njegovim pristašem pokazala, da odklanja slehernega, ki ga skominjajo žalje po jugofašistični diktaturi. Prihod Živkovića je bil napovedan ob 11., nakar naj bi bil sestanek v Narodnem domu. Sklicatelji sestanka pa so nemara kar zavohali, kaj jim pripravlja kranjsko prebivalstvo in so zato prišli pol ure prej. Ob prihodu jih res nihče ni motil. Za zaprtimi vratmi Narodnega doma se je zbralo pičlih 40 članov JNS, toda ne samo iz Kranja, temveč iz vse Gorenjske. Saj sta bila med temi n. pr. tudi Lončar in Globočnik iz Trčiča ter drugi.

Točno ob 11. pa so se zbrali naši ljudje pred Narodnim domom, kjer pa so izvedeli, da je Živkovič zaenkrat še na varnem za zaklenjenimi vrati. Sklenili so, da ga malo počakajo. Pridružilo se jim je tudi mnogo kmetov iz okolice, ki so prišli s sejo. Sestanek v Narodnem domu je trajal pičlo uro, nato pa so prišli gospodje iz štaba JNS na prosto.

Malo drhteč so gospodje pogledali več sto glav množico. Redki pristopi so pričeli vzkljkati »Zivel Živković!«, toda ti borni vzkljki so utonili v stotinah vzkljkov »Dol z njim! Dol z Živkovičem!« Prestrašeni jencearji z Živkovičem na čelu so jo nenadno popihali v avtomobile ter jo v največji naglici pobrali iz Kranja. Nista minuli dve minuti — že ni bilo za Živkovičem v gorenjski metropoli nobenega sledu več... Gospodje pa so si morali dobro zapomniti to demonstracijo, saj so spoznali, da Gorenjske nikoli ne bodo pridobili na svojo stran.

Živkovič se je nato odpravil v Kamnik. Kjerkoli se je na Gorenjskem prikazal njegov avto, je naše ljudstvo na ves glas vzkljkalo: »Dol z njim!«

Tschamba Fii Vam napravi pri solnčenju iz pordečele kože krasno rjavo polt. Drogerija Gregorič dr. z o. z. Ljubljana, Prešernova ul. 5.

„Jutro“ v novih rokah

Prejeli smo:

»Ni res, da je »Jutro« v novih rokah, kakor tudi ni res, da je »notranje vojske« v »Jutrovem« koncernu že konec. Z ustanovitvijo zadruge »Napredni tiske« se položaj pri lastništvu »Jutra« prav nič ni izpremenil, ker zadruge »Napredni tiske« po obstoječih pogodbah ni solastnik »Jutra« in brez mojega pristanka tudi postati ne more. V imenu zadruge »Napredni tiske« sta sicer gg. dr. Pavle Pestotnik in dr. Otmar Pirkmajer na svojevrsen način kupila zagrebško tretjino deležev dr. Zerjavovih dedičev, kar pa niti najmanj ne more izpremeniti dosedanje relacije v lastništvu »Jutra«. Če v tem pogledu, ne glede na veljavnost ali neveljavnost izvršenega nakupa, ne bo enotnega stališča, bo pač odločalo sodišče.

Na drugi strani pa sem jaz že 13. aprila t. l. sprejel ponudbo gg. dr. Kramerja in dr. Brezigarja glede prodaje »Narodne tiskarne« in »Jutra« ter s tem izvršil nakup njihove udeležbe v obeh podjetjih, o katerem nakupu pa bo končno izreklo svojo sodbo tudi sodišče, ker sta se gg. dr. Kramera in dr. Brezigarja premislila in nista hotela izvršiti prodaje.

Ni res, da nameravam izstopiti iz »Jutrovega« koncerna, res pa je, da se hočem še naprej boriti za reformo njegove pisave in politike, zahtevajoč, da neha biti »Jutro« glasilo izključno JNS in naj postane svobodna nadstrankarska tribuna napredne slovenske javnosti. Moj boj ni strankarski, marveč reformatorski in izvenstrankarski. Tudi če bi izstopil iz »Jutrovega« koncerna, kakor Vi pišete, bi se ne pridružil skupini gg. dr. Marušića in dr. Puca, ker imam v svojem življenju dovolj strankarstva in bi se v bodoče rad posvetil le podvigu slovenske žurnalistike ter splošnemu napredku Slovencev, da bodo v Jugoslaviji upoštevani tako, kakor Srbi in Hrvati. — Z odličnim spoštovanjem Adolf Ribnikar, s. r. c.

Pojasnijo g. Adolfa Ribnikarja radevolje priobčujemo. Vidimo pa iz njegovega pojasnila, da so razmere v »Jutrovem« taboru še mnogo hujše, kakor bi si javnost mogla predstavljati.

Prejeli smo še sledeče pojasnilo:

Trditve, »da so Zerjavovi dediči zaradi nekkih možitve nujno potrebovali denar, nakar jih je JNS izplačal«, temelji na napačnih informacijah. Gospodje, ki so poročili označeni kot kupci našega celotnega deleža, so si sicer v resnici prizadevali, da bi nas pridobili za tako ali po učinku sorodno solucijo, a to se jim doslej ni posrečilo.

Separatno kupno pogodbo, za katero so na nekorekten način pridobili mojo, izven Ljubljane živečo sestro, pa ne morem smatrati za definitivno, ker se, med drugim, niti ne ozira na obvezne družabne pogodbe.

O slednjem s tem seveda še ni izrečena zadnja beseda. Z odličnim spoštovanjem Borut Zerjav, l. r.

VENERA Najboljši čistilni prašek za čiščenje kuhinjskih in ostalih predmetov. Gospodinjic, zahtevajte naš domači proizvod.

Zveza slovenskih obrtnikov ustanovljena

Ljubljana, 7. junija.

Važen dogodek v zgodovini slovenskega obrtništva je bil včeraj popoldne v dvorani Rokodelskega doma. Zborovali so namreč zastopniki slovenskega obrtništva, ki so ustanovili dolgo zaželeno matico zavednih slovenskih obrtnikov, to je »Zvezo slovenskih obrtnikov«. Ustanovnega obnega zbora so se udeležili zborniški svetniki g. Čufar z Jesenice, Kavka iz Ljubljane, Lešnik iz Celja, Ogrin in Šimenc iz Ljubljane. Zastopana so bila posamezna obrtniška društva iz vse banovine ter številne okrajne obrtne zveze. Zborovanje je vodil g. Ogrin, nakar so bila sprejeta pravila nove zveze, po katerih morajo pristopiti v zvezo le prostovoljne obrtniške organizacije.

Pri volitvah je bil za predsednika izvoljen g. Karel Kavka, tesarski mojster iz Ljubljane, za odbornike pa gg. Ivan Šimenc iz Ljubljane, Ivan Vrhovec iz St. Vida, Jurij Pollak iz Kranja, Miko Robert iz Ljubljane, Ivan Ogrin iz Ljubljane, Franc Pelko ml. iz Novega mesta in dr. V odbor je kooptiran tudi predsednik »Društva rokodelskih mojstrov« g. Josip Musar. Ta zveza ima namen, da zbujajo obrtniško zavest in zastopa koristi obrtnikov ter združuje vse obrtnike na krščanski in slovenski podlagi.

Po izvolitvi je prevzel g. Kavka predsedstvo obnega zbora in se toplo zahvalil za izvolitev, nato pa je izrekel g. Pollak iz Kranja iskreno zahvalo g. Ogrinu za njegovo dosedanje pripravljalno delo ter za zasluge, ki si jih je pridobil v Zbornici za TOL. Slovensko obrtništvo se raduje zadoščenja, ki ga je g. Ogrin s svojo izvolitvijo za predsednika obrtniškega odseka dobil za svoječasno nasilno odstavitev. Izrekel je tudi zahvalo g. Ogrinu za to, ker je dosegel v Zbornici samostojnost zavoda za pospeševanje obrti.

Osnoval se je nato pripravljajalni odbor za ustanovitev Obrtniškega doma, ki mu predseduje g. Ogrin. Razvila se je živahna debata o raznih obrtniških vprašanjih in o bodočem delu zveze obrtnikov. Zborovalci so izrazili upanje, da bodo v kratkem vsi zavedni slovenski obrtniki organizirani v Zvezi slovenskih obrtnikov.

Z zborovanja so zastopniki slovenskega obrtništva poslali pozdravne brzojavke ministrom dr. Korošcu, dr. Vrbaniću in dr. Kreku ter pozdravni pismi banu dr. Natlačenu in županu dr. Adleščiću.

Drobne novice

Koledar

Torek, 8. junija: Medard, škof; Pacifile; Viljem. Mlaj ob 21.43. Herschel napoveduje sprememljivo vreme.

Novi grobovi

† V mariborski bolnišnici je v ponedeljek, 7. junija umrl g. Martin Zelenko, okrajni tajnik v pokolu. Pred par dnevi se je moral podvreči operaciji. Tej je sledila težka pljučnica, kateri je podlegel. Pokojnik se je rodil 17. oktobra v Veržuju. Po desetih letih vojaške službe je postal politični upravni tajnik ter ostal v tej službi do l. 1922. Pokojnik je bil zgleđen uradnik, dober in pošten mož ter skrben družinski oče. Otoka sina Vilka, mestnega uradnika, in hčerko Inko, učiteljico v Vurbergu je lepo vzgojil in napolnil na varno življenjsko pot. Dobremu možu blag spomin, žalujoči soprog in vsem sorodnikom naše globoko sožalje.

Osebnosti

— Upokojen je pekovski narednik vodnik I. razr. Ferdo Pečenik.

— Odlikovan je s kolajno za vojaške vrline vodnik 2. brzoostrelne čete 19. pešpolka peh. podporočnik Dušan Srečkovski. Odlikovan in obenem pohvaljen od ministra vojske in mornarice je bil zato, ker je preprečil s svojo prisebnostjo, da ne eksplozivna bomba, ki jo je vrgel vsled svoje nesprenosti med vojaštvo neki vojak ob priliki šolskega streljanja z defenzivnimi bombami.

— Imenovani so za strokovne drž. mojstre v IX. pol. skupini drž. mojstri, ki so napravili višji mojstrski tečaj vojaške obrtne šole, in sicer Emil Česarek, Janko Kramer in Mihael Jungbult, in za uradniškega pripravnika v IX. pol. skupini mojster Janko Ančič; za uradniško pripravnico v IX. pol. skupini pa je bila imenovana zaščitna sestra Aleksandra Njegovan v stalni mornariški bolnišnici.

Šolska naznanila

— Sprejemni izpiti za I. razred na III. državni realni gimnaziji v Ljubljani (za Bežigradom) bodo dne 25. in 26. junija. Prošnje za prijavitelje k sprejemnemu izpitu, naslovljene na ravnateljstvo in kolkovane s kolkom za 10 Din, se bodo sprejemale v ravnateljski pisarni dne 22., 23. in 24. junija. Prošnje je priložiti krstni list in šolski izkaz. Pri vložitvi prošnje bo vsak učenec zvedel, kateri dan in kje bo delal sprejemni izpit. Sprejemni se bodo učenci, ki so se rodili v letih 1924, 1925, 1926 in 1927. Ravnateljstvo.

— Na orglarski šoli Cecilijinega društva v Ljubljani bodo sprejemni izpiti novih učencev 30. junija od devetih dopoldne dalje. Prošnje za sprejem naj prinesejo seboj rojstni list, zadnje šolsko spričevalo in priporočilo župnega urada. Sprejetih bo največ osem novih učencev, ker za več učencev z učenci drugega in tretjega letnika vred ni prostora. Učenci z večjo splošno šolsko in večjo glasbeno izobrazbo imajo prednost.

700 dinarjev

10 dni

maj—junij

stane bivanje v Radenskem zdravilnem kopališču. Vse uračunano: stanovanje (sobe po lastni izbiri v vsaki vili ali Terapiji), hrana (običajna ali dietna), zdravniški pregled in od njega predpisane zdravilne kopeli, velika analiza seči, vse takse, postrežba, če je potrebno tudi pregled z Röntgenom.

Zahtevajte prospekt!

Direkten vagon iz Ljubljane do samega kopališča

— Carinsko skladišče na Jesenicah. Ze pred leti so zgradili ob jeseniškem kolodvoru carinarnico, zgradba prav tako potrebna carinskega skladišča pa je odpadla, ker je za primanjkovalo denarnih sredstev. Tako so ostali za carinsko skladišče le načrti iz leta 1929, ki so glede na spremenjene razmere v prometu in v organizaciji carinske službe deloma neuporabni. Prav tako so se v gradnji carinskih skladišč v teku let pridobila izkustva, tako da je vsekakor umestnejše stare načrte predelati, kakor pa graditi kar po njih. Ker je sedaj ministrstvo financ tudi naročilo, naj se v najkrajšem času sestavi gradbeni program za carinsko skladišče in dovodne carinske tirs na kolodvoru na Jesenicah, se bo v kratkem sestala na Jesenicah strokovna komisija, ki bo ugotovila gradbeni program. V komisiji bodo zastopani strokovni izvedenci banke uprave, šef oddelka za carine pri finančni direkciji v Ljubljani, zastopniki železniške direkcije, upravnik carinarnice na Jesenicah in zastopniki jeseniške občine. Ko bo komisija določila gradbeni program, bo tehnični oddelek banke uprave v najkrajšem času izdelal načrte, tako da bo še letos mogoče začeti z graditvijo skladišča. (2)

— Predstojništvo uršulinskega samostana v Ljubljani vladno javlja, da bodo običajne duhovne vaje za učitelje od 15. do 19. avgusta. Številno udeležbo pričakuje predstojništvo.

— Preureditev banovinske kmetijske šole v Poljčah pri Begunjah na Gorenjskem. Ban gospod dr. Marko Natlačen je odredil, naj se v najkrajšem času komisijko ugotovi gradbeni program za adaptacijo bivšega šturnovega posestva v Poljčah v kmetijsko šolo. Preureditvi bo treba zlasti hleva in drugih gospodarskih poslopj. Tudi stanovanjsko poslopje bo deležno precejšnjih izprememb. V glavnem pa kriče po popravilih lesne konstrukcije streh. S popravili bodo še v letošnjem letu začeli.

Povsod Lutz-peči.

— Za popravilo vodovoda na Sladki gori v okrajni Smarje pri Jelšah je naprosila Vodovodna zadruga bansko upravo za podporo. Lanskoletne povodnji so napravile na vodovodu precejšnje škodo, pri čemer je zlasti trpelo zajetje. Prav tako je bil porušen betonski tlak, ki je varoval pritočno cev, ki vodi iz zajetja. Ban g. dr. Marko Natlačen je odločil, da se podeli zadrugi iz banovinskih sredstev podpora 20.000 din. Ta denar se mora porabiti v prvi vrsti za popravila nastalih poškodb. Vsa dela naj se opravijo v mešani režiji in pod nadzorstvom tehničnega razdelka v Celju. (2)

— Novi glavni zdravnik Osrednjega urada. V soboto je bila seja Osrednjega urada za zavarovanje delavcev. Za glavnega zdravnika vsega Osrednjega urada je bil izvoljen dr. Nikola Mrvoš z večino glasov, za načelnika zdravstvenega oddelka je bil izvoljen dr. S. Dujmusev, za šefa tehničnega oddelka pa ing. Dodig.

— Pogodbenega zdravnika specialista potrebuje stalna mornariška bolnišnica v Boki Kotorski, in sicer za zobne in ustne bolezni. Reflektanti morajo biti naši državljani, ki niso starejši od 50 let. Prošnje je poslati najkasneje do 10. julija

poveljstvu mornarice v Zemunu. Sprejemni pogoji so razvidni iz službenega vojnega lista, stran 657—660, ki je interesantno na vpogled pri pristojnih vojnih okrožjih in na vseh orožniških postojah.

— Vremenska napoved: Evropa: Pritisk se je povečal nad jugovzhodno polovico Evrope, kjer je jasno. Nad zahodno Evropo je pritisk oslabil, dežuje tu in tam. Depresija se je razširila nad severno in severozahodno Evropo. Jugoslavija: Vedro po vsej kraljevini, oblačno na zahodu. Lokalne nevihte. Najnižja temperatura je zabeležena v Beli Cerkvici 7, najvišja v Mostarju 36. Napoved za danes: Oblačenje se poveča na zahodu. Lokalne nevihte niso izključene, jugovzhodni in južni veter od morja.

Može so včasih nepravilni

Ali je res tako kakor trdijo žene? One sicer ne zahtevajo, da bi moške po napornem dnevnem delu opravljali še hišne posle, vendar bi jih razveselilo malo več razumevanja. Pred kratkim se je namreč dogodil v nekem gospodinjstvu sledeči slučaj: Po večerji je zahteval soprog knjigo gospodinjstev izdatkov. Morali bi ga videti, kako je pri pregledovanju pri nekkih izdatkih gubancil čelo. Smejalje odvrne nato žena: »Ali bi Ti bilo mogoče ljubše, če bi moral pogosto kupovati erajce, nogavice, zastore, prte in posteljnino? Jaz varčujem na pravem mestu in ob pravem času, ker perem naše perilo samo z dobrim Schichtovim milom Jelen. Samo pri razjarmčeno čistim jedrnatem milu, kakor je Schichtovo milo Jelen, za gotovo vem, da bo naše perilo dolgo trpelo.«

— Prepovedan tisk. Službene novine št. 125 objavljajo, da je drž. pravdnštvo v Zagrebu prepovedalo prodajati in razširjati št. 21 tednika »Seljaški dom«, dalje osmrtnico z naslovom »Hrvatski narodec od dr. Vladka Mačka in ki je bila tiskana v tiskarni »Grafika« v Zagrebu; št. 20 tednika »Nedeljak«; letak »Drugovi radnice« s podpisom »Opći radnički savez — Zagreb«; knjigo »Hrvatsko pitanje i Londonski ugovori«; knjigo »Istina o krvavim događajima v Senju dne 9. maja 1937« od dr. Vladka Mačka in brošuro št. 7 »Acies ordinata«, ki je bila tiskana v Zagrebu.

Na velesejmu Lutz-peči.

— Pri tatvinah ni izbiral. Zagrebška policija je aretirala nekega Mijo Zegreca, ki je vlomil v neko stanovanje, ni se pa upal v sobe, temveč le v stranicu, kjer je ukradel školkjo in cavi ter lo odnesel v mesto, kjer je skušal to prodati. Tatvino so v stanovanju opazili šele, ko je iz stranišča pridrla voda. — Nesreča dveh Angležev. V Stocu v Bosni sta se na vožnji iz Dubrovnika ponesrečila z avtomobilom dva angleška športnika. Avto jima je namreč s ceste zavozil na stran, tako da se je prevrnil v globok prepad. Pri nesreči je Anglež Cousis dobil hude in smirno nevarne poškodbe po vsem telesu, njegov rojak Frank Walter pa lažje.

— Slavonski Brod dobi letališče. V Slavonskem Brodu se je mudila letalska komisija, ki je tam poiskala primerno zemljišče za aerodrom. To zemljišče bo obsegalo okoli 1000 orolov sveta. Slavonski Brod dobi tudi moderno pošto poslopje.

— Pri zaprtju, motniah v prebavi »vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josef grenčice«.

— Ubit nasilen študent. V Studenškem parku v Belgradu se je v soboto pripetil krvav dogodek. Na kolodzu se sedele tri dijakinje, mimo njih pa se je sprehajal dijak Radomir Stojčević, ki je rekel dijakinjam grdo opazko. Eno izmed deklet mu je pogumno odgovorilo, nakar jo je mladi kavalir klonil, nato pa šel naprej. Komaj je napravil nekaj korakov, sta skočila za njim dva druga mladenčca in eden ga je vprašal, zakaj je udaril gospodično. Izvlekel je boksar ter udaril Stojčevića z vso silo, tako, da mu je počila lobanja. Stojčević se je zgrudil nezavesten. Prepeljan je bil v bolnišnico. Kmalu zatem je umrl. Ubijalec je oblastem že znan.

Šatori, čolni

Sport-Kmet, Aleksandrova 7

— »Putnike, Ljubljana priredi od 12. do 14. junija avtobusni izlet v Benetke, Padovo, Postojno, Trst in Gorico. Cena za vožnjo, prehrano, prenočišče, potni list, vodiča v Benetkah ter vstop v Postojnsko jamo 495 Din. Rok za prijave do 10. junija.

— Ne zamudite priložnostnega nakupa za vsakogar »mobilne lestve« dokler traja zaloga. 50% popusta od cenika! Justin Gustinčič, Ljubljanski velesejem.

— Da boste stalno zdravi je potrebno, da redno pijete Radensko, ki deluje proti boleznim ledvic, srca, proti kamnom, sklerozni, sečni kislini in sl. Radenska vam obrani zdravje in mladostno svežost.

Ljubljana

V torek, dne 8. junija

Gledališče

Drama: Ponedeljek, 7. junija: Zaprtje. — Torek, 8. junija: Zaprtje.

Opera: Vsled gostovanja naše opere, dne 9. in 10. v Trstu ter 11. in 12. junija na Reki, ostane opera ves teden zaprta. Del ansambla potuje v torek, drugi del pa v sredo na to pomembno gostovanje, ki je vsekakor velik kulturni dogodek. Gostovanje je kar najskrbnejše pripravljeno in dani so vsi predpogoji, da se uveljavi naša opera na kar najboljši ugoden način. Ansambel je za to priliko pomnožen, prav tako orkester in balet. Ves tehnični aparat s kulisami vzame opera s seboj. Dnevna poročila o uspehih gostovanja bo pošiljal našim časopisom g. fotoreporter Rajko Kos, ki bo spremljal opero kot poročevalec. Gostovanje se vrši pod vodstvom ravnatelja Polića, prof. Šesta, dirigenta Antona Neffata in inscenatorja ing. Franza.

Sestanki

Dekliški krožek prosvete Ljubljana-mesto ima drevo ob 8. redni sestanki v sobi Gospodarske zveze, Tyrševa cesta. Tovarišice pridite vse.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: dr. Piccoli, Tyrševa cesta 6; mr. Hočevar, Celovška cesta 62 in mr. Gartner, Moste.

Poizvedovanja

Reven akademik je izgubil v soboto uro od kolodvora do Zvezde. Pošten najditelj naj jo vrne pri upravitelstvu »Slovenec«.

Izgubil se je pokraman pokrov avtomobilskega koleasa »La Salle« na poti Ljubljana — Smlednik — Kranj. Najditelj naj ga proti nagradi izroči dr. Jemcu, Ljubljana, Tobacna ulica 6.

I Ponovno nevihta. Včeraj ob 4 popoldne se je nad Ljubljano vsul hud naliv, med katerim je padala redka, toda zelo debela toča.

V velesejemskem tednu

se vam reklama v Slovincu

prav posebno izplača!

„Slovenec“ izide vse dni velesejma v povečani nakladi

Ste li že naročili oglas?

Kličite telefon 29-92

Maribor

m Procesija sv. Rešnjega Telesa v Studeneh. V nedeljo se je v Studeneh vršila nad vse lepa telovska procesija. Po slovesni sv. maši, ki jo je daroval stolni kanonik dr. Ivan Žagar ob asistenci oo. kapucinov in drugih duhovnikov, se je razvila procesija, ki so se je udeležili številni meščani, okoličani in zlasti Studenčani iz županom na čelu. Vsa okna hiš v ulicah, po katerih se je pomikala procesija, so bila lepo okrašena, za kar gre Studenčanom vse priznanje. Lepa verska manifestacija je lep dokaz vsakega čista studenčanskega občana.

m Prvi avtobus je privozil v nedeljo čisto do Pohorskega doma, ker je tudi že odcep od glavne pohorske ceste k Pohorskemu domu in Mariborski koči popolnoma izgotovljen. Bil je to velik »Gräf & Stift« avtobus z Dunaja, ki je pripeljal na Pohorski dom 26 dunajskih izletnikov. Dunajčani, katerim je Semmering in druga krasna višinska izletišča čisto domač, so bili očarani od našega Pohorja, od vzorno urejenih in oskrbovanih planinskih koč in dobre postrežbe. Pohorje lahko sedaj pričakuje naval gostov iz Avstrije, kakor jih še ni videlo.

m Pevsko društvo »Maribor« ima drevi ob 8 članski sestanek z razgovorom o društvenih izletih. Prijave za izlet na Dunaj se še sprejemajo.

m Katoliška mladina v Mariboru je priredila v nedeljo svojo zadnjo gledališko predstavo v letošnji sezoni v Mladinskem domu. Vpriporila je veseloigro »Občinski tepček«, ki je izborna uspeša, ter dobro zabavala številno občinstvo. Obisk je bil za lepo nedeljsko popoldne nepričakovan ter je nazorno pokazal, kako cenijo občinstvo idealno delo tega ljudskega odra. Predstava je bila lep zaključek izredno plodovite letošnje sezone, v kateri je Mladinski oder nastopil preropen in pomnožen z mladimi, izvrstnimi in poštovanjimi močmi. Voditeljem tega odra, vsem sodelujočim, pa tudi občinstvu, ki ga je s svojim obiskom in svojimi simpatijami podpiralo, gre vse priznanje!

m Ustanovni občni zbor mariborske podružnice Slovencev družbe. V nedeljo dopoldne je bil ob številni udeležbi učiteljev ustanovni občni zbor mariborske podružnice Slovencev družbe, katerega je za pripravljali odbor vodil vladniški učitelj g. F. Kotnik. Navzoči so bili tudi: zastopnik škof. ordinariata stolni kanonik dr. Mirt, okrajni šolski nazornik Bobič in zastopnik katoliškega društva Drago Oberžan. Predsedujoči je uvodoma orisal priprave za ustanovitev podružnice, in poročal o sestankih in sejah, ki so se v ta namen vršile, nakar je gđ. Novakova poročala o delovanju oddelka brezposelnih učiteljskih abiturientov v okviru krožka mariborskih Slovencev. Vladniški učitelj Alfonz Kopřiva je nato v temeljito pripravljenem predavanju podal navzočim učiteljem smernice za njihovo samozabrazbo. Pri volitvah je bil za predsednika podružnice izvoljen A. Kopřiva, v odbor pa prof. S. Milač in učitelji Kotnik, Tavželj, Ferk in Petrun.

m Zetev smrti. V Maistrovi ulici 14 je umrla v starosti 74 let zasebnica Viktorija Frommer. — V Kosarjevi ulici 39 je ugrabila smrt 72letno vdovo davčnega oficijala Marijo Wach. V Ribniškem selu 19 je umrl v starosti 67 let Mihael Pachner, posestnik. Naj počivajo v miru!

m Študijski krožek DKA na Betnavi ima drevi ob pol 8 svoj sestanek. Vsi sestanki se bodo v bodoče vršili ob tej uri.

m Društvo za zdravstveno zaščito otrok in mladine sporoča, da bo l. skupina otrok letovala v Počitniškem domu kraljice Marije pri Sv. Martinu na Pohorju od 14. junija do 13. julija. Otroci se naj 10. jun. dop. ob 9 javijo v Zdravstvenem domu v Koroševi ulici, kjer bodo zdravniško preiskani, 13. junija naj prinesejo prtljago v banovinski dežji dom v Strossmayerjevi ulici 30, dne 14. junija pa naj bodo opoldne pripravljeni pred banovinskim dežjim domom za odhod na Pohorje. Otroci, ki pridejo od drugod, naj bodo 14. junija ob četrt na 3 popoldne v Slovenski Bistrici-mesto, odkoder se z avtobusom odpeljejo k Sv. Martinu.

m Tiskarski škrt nam je v pobjekih novicah v nedeljski številki »Slovenec« napravil napako. Ne gre za to, čigava je zaslug, da se je gradila Hutterjeva kolonija, marveč za zaslug, da so bili pri gradnji te kolonije zaposleni domači delavci.

Celje

c Poroka. V ponedeljek sta se poročila v romarski cerkvi v Petrovčah g. France Colarič, sodnik iz Laškega, in gđ. Slava Baldasin, uradnica iz Gaberja pri Celju. Mladina novoporočencema želimno mnogo sreče in božjega blagoslova!

c Smrtna kosa. V celjski javni bolnišnici je umrl 27letni dmnar Franjo Pletiš iz Kostela pri Pregradu. 5. maja je umrla istotam 34letna viničarka Angela Pavlič, ki je bila brez stalnega bivališča. Na Hribu sv. Jožefa je umrl Hladnik Leopold, 64letni arzenarski uslužbenec v pokolu. N. p. v. m.

c Predavanja o zračni obrambi. Mesno poglavarstvo bo o zračni obrambi pred napadi iz zraka pripravilo več predavanj z istočasnim predavanjem filma. Člani ekip naj se zanesljivo udeležijo teh predavanj, ki bodo: v sredo 9. junija ob 18.30 v kinu »Union«, v soboto, 12. junija ob 14.30 v kinu »Union« in v nedeljo, 13. junija ob 9. uri dopoldne v kinu »Metropol«. Za dijake bo posebna predstava v četrtek, 10. junija ob 14.30 v kinu »Union«. Predaval bo g. kapetan TOS. Vstopnine pri teh predstavah ne bo.

c Koncert Franc Schirferja. Danes zvečer bo priredil g. Franc Schirfer v mestnem gledališču koncert z zanimivim sporedom. Koncert se bo začel ob 20.30, g. Schirfer bo pel vse pesmi z originalnim besedilom.

c Poslava 25letnice gaberske gasilske čete. Kakor znano, bo 4. julija obhajala gasilska četa v Gaberju 25letnico obstoja. Obenem se to proslavo bo tudi župni izlet. Ob tej priložnosti se bo razdelilo raznim članom celjske gasilske župe 34 gasilskih odlikovanj.

c Razstava rizb in ročnih del na celjski državni realni gimnaziji bo odprta od srede, 9. do sobote, 12. junija.

c Kino Metropol. Danes ob 16.15, 18.15, 20.30 »Dvigai sidro«.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

priporoča sledeče novosti: Altmann, Zeit für Gott. Vom Leben und Wirken des dreienigen Gottes in uns. 214 strani, vez. 58 Din; Bitter Matheas, Heilige Scholle. Bauernpredigten. 235 str., nevezano 42 Din; Feckes, Die Harmonie des Seins. Ein Blick in das metaphysische Weltgebäude des Thomas von Aquin mittels seiner Seinstunden. 192 str. vezano 54 Din; Herzog, Herrlichkeit Gottes. Grundgedanken kath. Frömmigkeit. 270 strani, vez. 51 Din; Höck, Denn Dein ist das Reich. Sieben Rufe in die Zeit. 187 strani, vez. 46 Din; Kimsch, Leben die Toten? Sind Verstorbene zurückgekommen? 339 strani, nevez. 45 Din; Kösters, Unser Christus Glaube. Das Heilandsbild der katholischen Theologie. 340 str. vez. 78 Din; Pieper, Traktat über die Klugheit. 98 strani, vez. 30 Din.

Naša plačilna bilanca 1935

Med številnimi publikacijami o svetovnem gospodarstvu zavzema gotovo eno najvažnejših mest vsakoletna publikacija Zveze narodov o plačilnih bilancah vseh držav na svetu. S to publikacijo je dana možnost primerjave posameznih plačilnih bilanc, ker je Zveza narodov sestavila tudi formulacije, katerih se drži veliko število držav in kar povečuje primerjalno možnost. Tudi za našo državo je v prejšnjih letih bila stalno objavljena cenitev naše plačilne bilance (za leta 1926 do 1929), toda baš v letih krize so publikacije izostale, ker so nastopile izredno važne izjemne v naši plačilni bilanci baš v zvezi z deviznimi predpisi in ureditvijo plačevanja državnih dolgov v inozemstvu. Sedaj pa je prinesla zadnja publikacija Zveze narodov med plačilnimi bilancami drugih držav tudi cenitev naše plačilne bilance za 1935. Te številke je dobilo tajništvo Zveze narodov od našega finančnega ministrstva ter so to avtentični podatki.

V prvi vrsti tvori najvažnejšo postavko plačilne bilance naša zunanja trgovina, toda od leta prosperitete do sedaj (1935) se je obseg naše zunanje trgovine zmanjšal za polovico.

Drugi del tekoče bilance tvorijo obresti tako za državna posojila kot za posojila zasebnikov, dividende itd. Obresti drž. in komunalnih papirjev so iznesle iz naše države leta 1929 610 milij. leta 1935 608 milij. din. Kratkoročni kapitali, naloženi v naši državi so se v letih krize znatno zmanjšali, zato je bilo za njih obrestovanje potrebno šteti leta 1935 samo 32 milij. din, leta 1929 pa 74 milij. dinarjev. Za obrestovanje pri nas naloženih dolgoročnih kapitalov in za dividende tujega kapitala pri nas je šlo leta 1935 367 milij. din, leta 1929 pa 585 milij. din. Deloma je to zmanjšanje pripisovati nekoliko zmanjšanim zaslužkom v nekaterih panogah, katere so pa gotovo kompenzirali višji zaslužki v drugih panogah. Seveda pa igrajo pri tem važno vlogo tudi naši devizni predpisi.

Naslednjo skupino tvorijo dohodki in izdatki za razne službe, kot so prevoznina, tujski promet, pošiljave izseljencev itd.

Tu navajamo med dohodki za 1935 (v oklepajih podatki za 1929): pomorski prevoz, luške pristojbine 83 (105), drugi prevozniki stroški 208 (266), komisije, zavarovalnice itd. 26 (180), poštni itd. promet 27 (40), pošiljave izseljencev 288 (966), tujski

promet 307 (409), diplomatska služba 90 (190) milij. din. Izdatki pa so bili naslednji: prevozniki stroški 12, komisije, zavarovalnice itd. 60 (180), vsote, ki jih vzamejo seboj izseljenci 51 (200), poštni promet 13, tujski promet, izdatki naših turistov v inozemstvu 147 (343), diplomatska služba 75 (176), državni izdatki 2, druge služnosti 15.

Zadnja leta igra važno vlogo tudi uvoz zlata, katerega je treba izločiti iz statistike blagovnega prometa. Zadnja leta je znašal ta letno okoli 100 milij. din, dočim je bil v prejšnjih letih malenkosten.

To so tako zvani tekoči predmeti, zaradi katerih se stanje kapitalov izpreminja, zato je potrebna dopolnitev te statistike tudi na tem polju, da vidimo povečanje ali zmanjšanje naše zadolžitve v inozemstvu.

V primeri z dobrimi leti je vnos kapitalov v našo državo zelo padel ter je znašal za državni račun ter za račun občin leta 1935 komaj 441 milij. dinarjev, dočim je znašal 1929 1.526 milij. din. Na drugi strani pa se je amortizacijsko breme za našo državo in občine (tu pride predvsem v poštev belgrajska občina) znatno zmanjšalo, saj je znašalo 1935 samo 85, 1929 pa 878 milij. din. Novih kratkoročnih kreditov je prišlo leta 1935 v našo državo 20 milij. din (1929 100, 1928 celo 400 milij. din), vrnilnih pa je bilo 154 (557) milij. din.

V naslednjem podajamo še skupno gibanje naše plačilne bilance od 1926 do 1929 in za 1935, razdeljeno na obe skupini: tekoče predmete in kapitala per saldo v milij. din:

tekoči predmeti	kapitali	skupno
1926	— 453	+ 508
1927	— 1320	+ 1150
1928	— 1551	+ 1488
1929	+ 724	— 462
1935	— 164	— 17

V letu 1929 je bila naša plačilna bilanca najbolj aktivna, tedaj smo imeli tudi kapitala za nakup naših državnih papirjev v inozemstvu. Leta 1935 pa vkljub znatnemu izboljšanju v primeri z leti največje krize še nismo prišli do aktivne plačilne bilance.

vija združena z varietejem. Tu opozarjamo, da so predstave tudi popoldne in da je za te predstave vstopnina nižja kot za večerne predstave.

Zoo, ki vzbuja vsako leto toliko zanimanja, je letos še privlačnejši. Število njegovih prebivalcev se je povečalo in je obisk zanimiv za staro in mlado. Vstopnina vanj je zelo nizka, 2 din za odrasle in 1 din za otroke, tako da si bo gotovo vsak obiskovalec ogledal naš živalski vrt, za katerega bi bilo le želeži, naj postane stalnejša in še lepša pridobitev za naše mesto.

Stanje vinogradov

Kraljevska banska uprava oddelek za kmetijstvo sporoča na podlagi tedenskih poročil in vinskih okolišev, da se vinska trta zelo krepko in bujno razvija, ker je bilo vreme prejšnji teden za razvoj trte zelo ugodno. Trta je pred cvetenjem, v lendevekem okraju trta že cvete, ravnotako tudi v črnoljemskem okraju. Zaradi je letos bolj slab na reznikih, boljši na šparonih, dokaj visok nastavek na tretjem do petem listu. Skoraj povsod se pritožujejo vinogradniki, da so n. pr. žlahtnina, čaški biser in nekatere druge sorte slabo zarodile. V ljutomerskem erezu še najbolj kaže mslavec. Drugo škropljenje je v teku, škroplijo že v tretjič. Prav so zadeli oni, ki so škroplili okoli 23. maja in škroplijo te dni v drugič. Dne 1. in 2. t. m. je bila vinska trta skozi dva dni neprestano vlažna vsled deževja. Pričakovati je, da bo okoli 13. t. m. nastopilo močnejše okuženje po peronospori. Važno je tedaj, da vinogradniki na to pazijo. Ponekod zamenjujejo navadno prsico, ki letos močno nastopa, s peronosporo; pa tudi kaparji nastopajo precej (Pavlova vas v krškem okraju, Slovenska Bistrica). O grozdem sukaču prihajajo poročila, da močno nastopa.

Trgovska vprašanja

Na zadnji skupščini Zveze trgovskih združenj v Slovenjgradu je podal tajnik Zveze trg. združenj g. Milko Gornik dalje tajniško poročilo, iz katerega posnemamo o glavnih vprašanjih, ki zanimajo naš trgovski svet, tele ugotovitve.

Trgovski stan ugotavlja, da so najbolj dalekosežni za njegovo usodo trije problemi: 1. moralno in zlasti materialno favoriziranje nabavljajnih in potrošnih zadrug; 2. enostranska rešitev vprašanja razdolžitve in 3. širokogrudno favoriziranje tujega kapitala in toleriranje velikih blagovnih hiš. Posebno v slednjem vprašanju so si trgovci edini v tem, da ne gre tu samo za eno tvrdko, ampak za sistem, ki se uvaža. Če bo ta sistem ostal dalje, potem je propast narodne trgovine tu. Prepoved veleblagovnih hiš je v narodnem in državnem interesu. Za zmago trgovstva v tem vprašanju je treba zbrati vse sile in se poslužiti vseh legalnih eredstev.

Nato poročilo podrobno navaja vse akcije Zve-

jine človeka, vedno nova v misli in iznajdljiva v izrazu, ki mu je pokoren do skrajnosti.

Pokrajinska značilnost okolice Blatnega jezera in jezera samega veje iz poezije tudi nedavno nastopivšega pesnika Gyule Takátsa. On ni novotar, ampak konservativen pesnik meščanstva. Ne preseneča z odkritji in s prerokbami. Pesnik je tihega, vasa zaprtega sveta, zlasti otroških spominov. Predvsem pa živi s pokrajino na tej strani Donave (Du nántul), ki ji skuša odkriti obraz. V tonu, ki spominja na Vergila in Horaca, opeva Blatno jezero (Balaton), griče in ravnino okoli njega, barvne izjemne in tišino vinogradov. Postaja rapsod in mistik. Lastna osebnost se umakne v ozadje, zani-ma ga zlasti svet, ki ga obdaja.

Starejši pesnik je Ivan Ősz. Tudi on se spominja v svojih pesmih pokrajine Blatnega jezera. V svojem bistvu pa je miselni pesnik, ki izpoveduje religiozna spoznanja in z religioznega zrelišča motri dogajanje sveta. Z močnim mirom zre na tek življenja, ker ga smrt ne straši. Tudi domorodna misel se oglaš-a v njem in socialna nota časa: rezka in stvarna, ugotovitve in program. Odkljuje ga velika narvna resnoba in moč. Nedosegljiv je njegov pesniški jezik.

Modernejši od njega je János Bárdos Németh. Značilen je za njegovo poezijo izraz nemira, razdvojenosti. Priklenjen je na domočo, pokrajinsko grudo, na deželsko mestoce, hrepenenje pa ga vabi v svet. On pa ostaja pesnik podeželske zaprtosti, zadovoljstva v malem. Radi svoje mladosti ima Bárdos pred seboj še možnost lepšega razvoja.

Med sodobnimi madžarskimi pesniki je precej katoliških duhovnikov, tako zlasti László Kocsir, László Székely in László Mécs.

V Pécsi živi László Kocsir, pesnik božjega razpoloženja. O njegovi liriki je zapisal madžarski

ze glede številnih vprašanj, ki so važna za vso trgovino. Omenja lanske protestne shode, boj proti krošnjarstvu, kjer je banska uprava poslala pristojnemu ministertvu predlog za popolno prepoved krošnjarenja z manufakturnim blagom, boj trgovstva proti kartelom, protiakcije proti neracionalni davčni politiki, proti nepravilni razdelitvi dohodkov od skupnih banovinskih trošarin, proti tujim trgovskim potnikom. Zveza se je zavzemala za uvedbo socialnega zavarovanja trgovstva, pa na tej poti ni prišla daleč.

V okrilju zveze poslujejo: osrednji lesni odsek, odsek drogištev, odsek knjigarjev in odsek trgovcev s sadjem, slednji pa se radi slabih finančnih sredstev ni mogel razviti in je bil radi tega opuščen. Razšel se je tudi odsek trgovcev s fotografiskimi potrebščinami. Prav uspešno pa sta delovala drogerijski in knjigarnarski odsek.

V zvezi je včlanjenih 27 združenj. Na novo je pristopilo Združenje za škofjeloški okraj, vrnilo pa se je v zvezo celjsko združenje, za njim pa tudi združenje za okraj Krško. Izstopilo je Združenje Murska Sobotna, ki pa je sklenilo na svoji letošnji glavni skupščini, da se zopet vrne v zvezo.

Vojna škoda

Dne 5. junija so bili naknadno izžrebani še tile dobitki: Ser. 5030 št. 120 3.000 din, ser. 5203 št. 780 20.000 din, ser. 5110 št. 896 3.000 din, ser. 6094 št. 193 3.000 din, ser. 6377 št. 219 3.000 din, ser. 6520 št. 338 50.000 din, ser. 7258 št. 709 3.000 din, ser. 7264 št. 721 3.000 din, ser. 7303 št. 146 5.000 din, ser. 8458 št. 978 3.000 din, ser. 9125 št. 504 3.000 din, ser. 9289 št. 724 3.000 din.

Najnižje tahse za poljedelske parne stroje

Naše kmečko prebivalstvo kljub svoji naprednosti in pridnosti zaradi goratega sveta ne uporablja večjih strojev pri obdelovanju polja. Večji stroji se izplačajo pač le tam, kjer ravnina omogoča obdelavo večjih ploskev z istimi vrstami pridelkov. To velja pri nas še najbolj za Slovensko Kraljino in ravnine v predelih južne Štajerske. Tako imajo kmetovalci v teh krajih poleg drugih strojev tudi okrog 200 parnih mlatilnic, katere v marsičem olajšujejo delo mlatičev ne glede na to, da je z njimi mlatva razmeroma velikih množitir hitreje opravljena.

Po zakonu iz l. 1929 pa mora nadzorstvena oblast vsako leto redno pregledati parne kotle, pri čemer nosi stroške za pregled vedno stranka, to je lastnik parnega stroja. Po predpisu so te tahse za pregled parnih kotlov dokaj visoke, tako da so kmetovalci včasih plačevali za pregled kotlov svojih mlatilnic celo do 750 Din. Ker je parnih mlatilnic zlasti v Slovenski Kraljini in ljutomerskem okraju tako mnogo, da si lastniki mlatilnic med seboj konkurirajo in močno zbijajo cene za mlativo, kar pride sicer v prid kmetovalcem, ki nimajo mlatilnic, se skoraj redno dogaja, da lastniki mlatilnic po dokončani seziji ne krijejo režijskih stroškov za obrat svojih mlatilnic. Postavka, ki zlasti hudo zadene vsakega lastnika mlatilnic, pa je visoka pregledna taksa.

Zaradi tega je združenje obrtnikov za okraje Murska Sobotna, Dolnja Lendava in Ljutomer, v katerem so včlanjeni tudi lastniki mlatilnic, zaprosilo bansko upravo, naj se jim tahse znižajo. Glede na to prošnjo je odredil ban g. dr. Marko Natlačen, da naj odslej plačujejo mlatiči, ki so včlanjeni v skupnem združenju obrtnikov za okraje Murska Sobotna, Dolnja Lendava in Ljutomer, kakor tudi vsi kmetovalci v teh okrajih, ki pri drugih svojih poljskih delih delajo z lokomobilm, le najnižje z zakonom predpisane revizijske tahse za pregled parnih kotlov. Tako bodo odslej kmetovalci plačevali za uradne preglede parnih kotlov le po 150 do 200 Din, kar jim bo gotovo prišlo v prid, če upoštevamo, da gospodarsko stanje slovenskega kmetovalca ni preveč rožnato.

Za prihodnja leta pa bo že izšla nova uredba, ki bo prav gotovo upoštevala sedanje razmere kmeta in predpisala izdatno znižanje tahse za pregled parnih kotlov, ki služijo v poljedelske namene. V finančnem zakonu za 1936/37 je dobil namreč minister za gradbe že pooblastilo, da predpiše novo uredbu o pobiranju tahs za preglede parnih kotlov. Ta uredba bo verjetno stopila v veljavo še v letošnjem letu.

kritik: »Če je nebeška godba nad oblaki, tedaj se je nekaj njenih zvokov skrillo v pesnikovo dušo in zvenel v njegovih rimah.« Pesnik se v svoji osamljenosti zamika v filozofske globine in sega v neznanje daljave. Zato pa, se ne odtuje življenju sodobnosti in najdemo v njegovih pesmih tudi močne socialne odmeve, da, celo programatične socialne pesmi. Tudi pri njem je značilna pokrajinska usmerjenost, od katere prehaja k narodu in človeštvu.

Ladislav dr. Székely, ki je tudi literarni kritik, je izdal že osem pesniških knjig («Visoka pesem», «Osmero blagrove», «Nad oblaki» itd.). Pesniško delo mu je služba božja. Njegova religiozna poezija se naslanja deloma na sv. pismo, deloma pa obravnava sodobne družabne, religiozne in miselne odnose človeštva. Székely se uspešno uveljavlja tudi kot mladinski pesnik.

Za najboljšega sodobnega madžarskega katoliškega pesnika velja Ladislav Mécs, premonstrat v Uherskem Hlumcu na Slovaškem. Njegova prva zbirka »Jutranji zvoni« je izšla leta 1924. Od tedaj je izdal že več zbir, antologija njegovih pesmi pa obsega 230 strani velike osmerke. Njegovo poezijo označuje Claudelova parabola, da vlada v njej anim-a nad animus-om: antiintelektualnost je njegova smer, širina vseobsegajočega čustvovanja je njegova moč. Njegova poezija se nekoliko odraža tudi v naslovih posameznih zbirk: «Sužnji pojba», «Tolaz-bas», «Človek in njegova senca», «Steklena legenda», «Bodi svetloba». Religiozna in socialna je njegova pesem: ne omejeno besedičenju, poza radi mode — marveč upor in udarec genialnega pesnika. Od milonske Venera, Tertulijana do 1925 po odrešitju, pregleduje usodo človeškega trpljenja, hrepenenja in upora. In zre v bodočnost: »Kameniti

Spodnještajerska ljudska posojilna v Mariboru. Odotok vlog je lani znatno popustil, kar se vidi iz stanja za 1936 v primeri s 1935: hranilne vloge 1936 43.1 (43.7), tek. računi 8.3 (8.2) milij. Din. Med aktivni so se povišala posojila od 32.6 na 32.74 milij., in sicer predvsem v tek. računu, dočim so se hipotekna zmanjšala. Naložne znašajo 15.7 (17.7) milij. čistega dobička 39.447 (56.006) Din.

Croatia, tvornica portlandcemeta v Podsedu pri Zagrebu je zaključila lansko poslovno leto s prebitkom 1.0 milij. Din, za 1935 je bilo dobička samo 0.01 milij. Din. Glavnica 7.0, bilančna vsota 39.06 (36.2) milij. Din.

Borza

Denar

Dne 7. junija.

V zasebnem kliringu je ostal na naših borzah angleški funt neizpremenjen v Ljubljani in Belgradu na 237.20—238.80, v Zagrebu na 238 denar.

Avstrijski šiling se je v Ljubljani okrepil na 8.10—8.20, v Zagrebu na 8.0450—14.5050, v Belgradu na 8.10—8.20.

Grški boni so beležili v Zagrebu 33.60—34.30, v Belgradu 33.90—34.60.

Italijanske lire so nudili v Zagrebu po 2.22, v Belgradu po 2.25.

Nemški čeki so v Ljubljani malo narasli na 12.27—12.47, v Zagrebu na 12.34—12.54, za sredo avgusta so beležili 12.26—12.46. V Belgradu so beležili 12.2766—12.4766.

Devizni promet je znašal v Belgradu 2,504.000 dinarjev. Efektini promet je bil v Zagrebu majhen. v Belgradu je znašal 2,326.000 dinarjev.

Ljubljana. — Tečaj s primom.

Amsterdam 100 h. gold.	2402.16—2416.76
Berlin 100 mark	1749.02—1762.90
Bruselj 100 belg	735.19—740.26
Curih 100 frankov	996.45—1003.52
London 1 funt	215.18—217.24
Newyork 100 dolarjev	4336.00—4372.32
Pariz 100 frankov	194.52—195.06
Praga 100 kron	152.04—153.14
Trst 100 lir	228.94—232.03

Curih. Belgrad 100, Pariz 19.5175, London 21.6175, Newyork 438, Bruselj 73.775, Milan 23.05, Amsterdam 240.875, Berlin 175.20, Dunaj 81 (81.75) Stockholm 111.425, Oslo 108.00, Kopenhagen 96.48, Praga 15.26, Varšava 82.95, Budimpešta 86.25, Atene 3.95, Carigrad 3.41, Bukarešta 3.25, Helsingfors 9.54, Buenos-Aires 133.25.

Vrednostni papirji

Ljubljana. 7% inv. pos. 88—89.50, agrarji 52—53, vojna škoda promptna 409—411, begl. obv. 76.50—77.50, 4% sev. agrarji 51—53, 8% Bler. pos. 96.50—97, 7% Bler. pos. 86—87, 7% pos. DHB 99—101, Trboveljska 250—260.

Zagreb. Državni papirji. 7% inv. pos. 88—88.50, agrarji 52—52.75, vojna škoda promptna 410—411 (410, 411), dalm. agrarji 74.50—75.50 (75), 8% Bler. pos. 96.25—96.50 (96.50), 7% Bler. pos. 86—86.75. — Delnice. Narodna banka 7150 den., Priv. agrarna banka 195—197, Trboveljska 250—255, Isis 25 bl., Osj. liv. 180—190, Osj. sladk. tov. 180 bl., Dubrovačka 370—400, Jad. plov. 375—450, Oceania 250 den.

Belgrad. Državni papirji. 7% inv. pos. 88.50—89.50 (89, 88.25), agrarji 52.75—53 (52.75), vojna škoda promptna 410—410.50 (410.50, 410), begl. obv. 77—77.25 (77), dalm. agrarji 75—75.25, 4% sev. agrarji 52 den., 8% Bler. pos. 95.50—96 (96), 7% Bler. pos. 86.25—86.75, 7% pos. DHB 99.50 den., 7% etab pos. 87.25 den. — Delnice. Narodna banka 7150 den. (7150), Prev. agr. banka 195—196 (drobni kom.).

Žitni trg

Novi Sad. Pšenica: bč., srem., slav. 174—175, ban. 172—175, bč. potiska 179—181. Vse ostalo neiprem. Tendence lahka. Promet živahen.

Ali ste že poravnali naročnino?

Kulturni obzornik

Iz madžarske lirike

Sodobna madžarska lirika se razvija v znamenju bogastva motivov in novih osebnosti. Sleherni mesec prinese več novih pesniških zbirk, vsak čas se pojavljajo antologije, ki prikazujejo bodisi v prerezu dele posameznih pesnikov, bodisi pesniškega dela kake pokrajine ali dobe. Eseiistično delo pa spremlja ta objave.

V najnovejšem času je vzbudil izredno zanimanje književnega sveta na Madžarskem mladi pesnik Sándor Weöres. O njem sodijo, da se od Petőfija sem ni pojavil v madžarskem pesništvu pesnik, ki bi tako obvladoval pesniško tehniko, čudovito igro besed in podajanje čustvenega in umskega sveta madžarskega človeka, kakor vse to kaže Weöres. Izredna lahkostnost polne njegove verz, bogato menjava podob njegove pesmi. In mladostna navdušenost polje v njegovih stvaritvah. Prvi njegovi verzji so se glasili:

Ob kraju jarka kadim.
Dvajset vinarjev je moje premoženje
in ves svet mi je pepelnik.

Pesnikov dvignjeni odnos do sveta daje njegovim pesmim posebno značilnost. Tudi starim motivom je znal vdihniti novo vsebino. Neka drznost označuje tega pesnika. Njegova pesem je tudi izraz religioznega doživljanja »človeka, ki trpi radi Gospoda, obiskujočega ga v noči«. Od vsakdanjih predmetov prehaja Weöresova lirika k duši pokra-

epos« in poslednjega pesnika, ki ga »bedasti stroj« ubije ob jazu. Duhovniki in učenjaki, dekleta in izmučeni starci: vsi govore v njegovi pesmi svojo besedo človeštvu.

Iz zapuščine pred letom umrlega pet in dvajsetletnega franciskana Ede Tótha je izšla pred kratkim »Štrta harfa«, ki priča o nadarjenem pesniku, katerega snovni obseg je bil bogat in pesniški izraz samostojen, krepak.

Svojevrsna pokrajinska lirika je zajeta v pesniški zbirki Jožefa Bakója: »Pusta joče«. Poje o trpljenju težaškega, veposestnikom podložnega ljudstva na madžarski pustoli, ki z uporom in duši grebe vsakdanji kruh iz tuje zemlje.

Pogled v današnje madžarsko pesništvo kaže zelo živahno gibanje, množico osebnosti, veliko iskanje pristnega izraza globin sodobne duše. Njegova značilnost pa je: domaća zemlja, človečnost, predanost Bogu.

A. B.

Že jeseni smo obširno poročali o nesporazumih med belgrajskimi likovnimi umetniki. Sedaj je nesporazum dobil zopet konkretnije oblike: Že na zimo so nezadovoljni umetniki priredili uspešno umetniško razstavo na belgrajski tehnični fakulteti. Sedaj pa pripravljajo vzporedno z že udomačeno pomladansko razstavo Cvijeta Zuzorič posebno umetniško razstavo, na kateri bodo po zagotovilih prirediteljev sodelovali tudi umetniki izven Belgrada. Ob tej priložnosti naj omenim, da so se doslej za pomladansko razstavo Cvijeta Zuzorič pri-glasili tudi sledeči slovenski umetniki: oba Kralja, oba Vidmarja, Matija Jama. Po zadnjih konfliktih radi pariške razstave, ki so čisto upravičeno precej razburili tudi slovenske umetnike, malce čuden po-stopke.

Zlatokopi v Abesiniji

Kako Italijani v Abesiniji iščejo zlato

V Abesiniji je izdatno najdišče zlata, zlasti pa platine v Jubdu v zahodni Abesiniji. To znamenito najdišče je v teku enega leta, kar tamkaj gospodujejo Italijani, moglo že precej palice zlata in platine poslati italijanski narodni banki v Rim. To najdišče te plemenite rude je že leta 1902 odkril Italijan Albert Prasso, kateri je po svojih načrtih tukaj uredil odkopavanje zlata in platine. Toda sam najditelj tega zlataga nikdar ne govori o zlatega rudniku, marveč le o najdišču zlata, ker se zaveda, da je ta kraj še preveč zaprt zunanemu prometu ter ima na razpolago še vse premalo tehničnih pripomočkov ter niti ne nudi jamstva, da so tukajšnji zakladi dovolj veliki, da bi se izplačale večje naprave za rudnik.

Da je ta mož tako previden, ima svoj vzrok za to. Kjerkoli so nekdanj tukaj našli zlato žilo, so takoj začeli z vsemi stroji delovati, da bi najdišče čim bolj izkoristili. Kmalu pa se je izkazalo, da je bilo najdišče tako pičlo, da se stroški za nahavo in dovoz strojev nikakor ni izplačal. Morali so rudnike zapreti, ker ni več dajal. Stroji pa so ostali tamkaj v svari voem, ki bi še kedaj poskušali s stroji zajemati zlato iz najdišča, o katerih nihče ne ve, koliko nudijo. Ta »grobisča strojev«, kakor imenujejo taka opuščena najdišča, so torej tudi za sedanje zlatokope svarilo, naj ne začno na veliko.

Vkljub temu pa, da se sedanja najdišča doslej še nikjer niso obnesla, mora v Abesiniji biti dovolj zlatih podzemeljskih zakladov, ker domačini vedno dobivajo dovolj zlata, katerega nosijo na trg prodajati. Zlato love tudi po rekah v tako obilni meri, da je jasno, da morajo te abesinske reke teči po ozemlju, ki je zelo bogato zlata, sicer bi ne nosile seboj toliko zlatih zrn in prahu.

Da bi ta resnična velikanska najdišča našli, se sedaj trudijo Italijani. Vedo pa iz skušenj vseh takih poskusov, da birokratična državna podjetja ali zasebna kapitalistična velepodjetja kaj takega ni-

kdar ne zmorejo. Tega se z uspehom lotijo samo pogumni posamezniki na svojo pest, kakor nas uči zgodovina Amerike. Šele to, kar ti pogumni pionirji najdejo in odkrijejo, potem začno izkoriščati velika podjetja, ki imajo na razpolago dovolj kapitala. Zato pa država od svoje strani na vse moč načine podpira take pogumne posameznike. Najboljše tovarne Italije izdelujejo sedaj za te namene najboljše šotore, kuhinje, postelje, stole in mize, ki bi bile najbolj primerne za te zlatokope. Na drugi strani pa italijanski strokovnjaki pišejo debele knjige, kako mora taka karavana zlatokopov biti opremljena, da bo zmogla svoje delo v abesinskih divjinah.

Za evropske člane in voditelje teh ekspedicijskih mora biti na razpolago vedno dovolj evropske hrane v konzervah, sicer bi v teh tropskih krajih ne mogli obstati. Zlasti mnogo mora biti na razpolago konzerviranega sočivja, ki je najboljše sredstvo zoper razne tropične bolezni, ki so Evropeu tako nevarne. Zlasti opozarjajo italijanski strokovnjaki, naj karavane ne pozabijo vzeti seboj surovega masla, paradižnikov v konzervah in sol, ker vsega tega tamkaj nikjer ne bodo mogli dobiti. Vse te konzerve pa morajo biti dobro zaklenjene in zavarovane pred domačini. Za tovarne živali pa mora biti prehrana takale: Dve tretjini ječmena je treba zmešati z eno tretjino ovsa, da tega ne pojedajo domačini, ki bi se sicer takoj vrgli na ječmen. Posebno naj se pazi na pitno vodo, katero je treba ne le prekuhati, ampak tudi filtrirati, ker bi se sicer tisti, ki bi jo pil, lahko nalezeli nevarne tropske bolezni. Zraven pa je treba vse tako urediti, da se vse hitro dokonča, ker sicer beli evropski ljudje ne bi mogli dolgo zdržati. Morajo pa biti, če hočejo biti kos tem težkim nalogam, ne le živi, ampak tudi zdravi in močni.

Tako se Italijani sedaj pripravljajo na zlato v Abesiniji. Treba pa bo še mnogo truda in naporov, preden bo vse to bogato poplačano.

Toča kakor kurja jajca debela je padala v mestu Baltimore v Združenih državah Severne Amerike. Toča je padala med velikanskim viharjem, ki je telefonske in brzojavne drogove lomil, kakor bi bile same vžgalice. Toča pa je v hipu na debelo pokrila vse mestne ulice.

Pastir je videl smrtni padec generala Mola

Edina priča, ki je videl, kako se je s svojim štabom ponesrečil beli španek general Molla, je 16 let stari pastirček, ki je takrat pasel ovce v gorah okoli Castina de Peones. Kakor pripoveduje ta pastir, je gosta megla ležala nad gorovjem, ko je naenkrat zaslišal od daleč grmenje letala, ki je letelo hudo nizko. Motorji so vedno bolj grmeli. Letalo je trikrat obkrožilo dolino, v kateri leži ta kraj, toda zaradi megle, ga pastir ni mogel videti. Pastirju se je zdelo, da letalec kroži nad dolino zaradi tega, da bi se razgledal, kje je. Ker se mu to menda ni posrečilo, se je z letalom spustil še nižje. Sedaj ga je zagledal tudi pastirček. Videl je, kako je silno letalo s strašno hitrostjo drvelo proti velikanski skali ter se zaletelo vanjo.

Letalo pa se je s tako silovitostjo zaletelo v skalno steno, da je kar odletelo nazaj ter nato vse v dimu padlo naravnost v globčino. Nazadnje je razbito letalo obležalo na neki ravni, kjer se je še trikrat prekopincilo ter nato vse razbito obležalo. Razbitine letala so nazadnje obležale na nekem travniku sredi samih velikih skal.

Pastir je tako planil tjakaj, kjer se je letalo sesedlo na tla. Med razvalinami je zagledal nepopieno zmrevarjena trupla več ljudi, oblečenih v krvave cunjke nekdanjih uniform. Nekatera trupla so dajala še lahke znake življenja. Ker je pastir videl, da ne more sam nič pomagati, je brž odhitel v Castin de Peones, odkoder je priklisal pomoč. Prihitelo je 12 mož, ki so splezali na kraj nesreče. Šele na ostankih raztrgane generalske uniforme so uvideli, da je tukaj umrl višji častnik. Šele, ko so trupla natančneje preiskavali, so iz papirjev mogli do-

gnati, da je med mrličji tudi general Molla. Nato so žalostno novico brž sporočili v Vitorijo, od koder so poslali na kraj nesreče višjega štabnega častnika. Ta pa seveda ni mogel priti takoj, ker se je nesreča zgodila 2 uri od glavne ceste, in sicer v težko dostopnem gorakem svetu.

Od povsod

Novo nemško križarko 10.000 ton bodo spustili v morje v Kielu dne 8. t. m.

Zadnjih 17 verskih šol na Württemberskem so hitlerjevci zaprli pretekli petek. Te šole so imele še 838 učencev, katere so oblastniki kratkoma poslali v brezverske državne šole.

12 deklic je utonilo na šolskem izletu blizu kraja Crajoca na Romunskem. Deklice so se v čolnih vozilih po jezeru. Pri tem pa se je eden izmed čolnov, v katerem je bilo 12 deklet prevrnil, in je vseh 12 deklic utonilo. Pogrešajo še čoln s 25 učenkami, toda upajo, da je ta čoln samo kam zablodil ter da ga bodo našli brez vsake nesreče.

Avtobus je padel v prepad, ker je šoferja zadela srčna kap. Blizu kraja Redding v Kaliforniji je velik avtobus, ki vozi po vsej Ameriki, padel v prepad. V njem je bilo 9 ljudi, ki so vsi mrtvi. Preiskava je dognala, da je šoferja zadela srčna kap, ko je vozil po najbolj nevarnem ovinku strme gorske ceste. Ko je avtobus padel v prepad, se je vnel še bencin.

Rockefellerjevo oporoko so odprli 5. t. m. Svoje premoženje, ki ga je ob smrti imel še 25 milijonov dolarjev, je volil svoji vnukinji gospe Margaret Strong de Cueves, ki ima za moža nekega španskega markija. Gospa lahko uživa le obresti tega denarja ter jih lahko po svoji smrti zapusti svojim otrokom, če se ji tako prav zdi. Če pa misli, lahko vse zapusti Rockefellerjevemu zavodu za medicinsko raziskovanje. No, obresti od 25 milijonov dolarjev je še vedno toliko, da si ženska precej lahko prihrani, če seveda ni preveč razsipna.

Strašna suša vlada v francoskem Maroku. Francoski senator Teodor Steeg, ki je po nalogu vlade prepotoval te kraje, je sedaj poročal, da smrt od lakote grozi poldrugemu milijonu domačinov, če vlada pravočasno ne bo poskrbela, da bi v ogroženih krajih poslala dovolj živeža. Senator je srečeval na tisoče ljudi, ki so že tako oslabele, da so komaj na nogah držali. Večina puščavskih zelenic, ki nekatere že stoletja niso bile suhe, so docela brez vode.

Največja knjižna zbirka

Kalifornijska univerza je kupila največjo knjižno zbirko sveta, tako zvano »T'Aisho izdajo Tripitake«, ki obsega vsa važna budistična dela v knjižni obliki. Izdaja vsebuje 2184 poedinih knjig, ki predstavljajo tisočletno literaturno delo. »T'Aisho« vsebuje 13.520 poglavij in 190 milijonov strani kitajskih črk. Od 100 zvezkov ima 11 zvezkov samo slike budističnih malikov, skupaj 615.

Japonski vojaki, ki so sicer najmodernejše izurjeni in opremljeni, pa se po službi, ko morajo v vojašnici čistiti svoje orožje, oblečejo v narodni svoj kimono ter so kakor civilisti brez vojaške uniforme.

O podivjanih mačkah in psih

Po naših poljih in gozdovih se vlačijo in potikajo vse polno škodljivcev, ki zalezujejo male živali ter jih pokončavajo. Med te spadajo tudi podivjane mačke, katerim ni mar, da bi doma okoli hiše lovile miši, marveč se grede rajše gostit ven na polje in v gozd z divjačino, z mladimi zajčki, jerebicami, prepelicami in tudi s koristnimi pticami pevkami. Mačkam se pridruži tudi marsikak pes, ki ga ne drži doma ter se sčasoma docela potepe in potem kar podivja. Razume se, da so lovci na take živali močno hudi. Po naših lovskih postavah sme lovec ustreliti mačko, ki jo je našel več kakor 200 metrov od hiše. Zaradi tega nastajajo med nekaterimi kmeti in lovci večkrat prepri. Da pa se vidi, kako je v tem oziru določeno na Nemškem, naj navedemo, kaj piše lovski pisatelj Ewald Göring v svojem delu »Deutscher Jäger«. Ta piše tako-le:

»V enem samem letu so lovci na Nemškem postrelili 235.182 mačk, ki so podivjale ter se klatile le po polju in gozdovih, kjer so lovile namesto miši divjad in ptice. To je velikansko število, ki se mu moramo čuditi, ki pa se moramo z njim

nekoliko popečati. Prvič naj bo povedano, da v tem številu niso obsežene vse podivjane mačke, katere se klatijo po Nemčiji. Pač pa opravičeno lahko trdimo, da vsaj toliko, če ne več, teh živali še vedno hodi okoli in dela škodo. Težko je namreč tako mačko dobiti na strel. Poleg tega je nešteto lovišč, kjer se za take stvari nihče ne meni in kjer mačke delajo, kar se jim pač zljubi. Potem takem lahko rečemo, da se je tisto leto potikalo po nemških loviščih najmanj pol milijona takih podivjanih mačk. Te so uničevale mladi zarod in ga sedaj na pomlad še uničujejo. Pomisliti je namreč treba na vso malo divjad in na ptice pevke, katere ta žival najraje zalezuje.

Če je vsaka teh mačk vjela samo enega malega zajčka, lahko vidimo, da so samo mačke v enem letu pokončale nič manj kakor pol milijona zajcev. Ker pa je leta 1935/36 padlo na lovih v vsej Nemčiji nekako 2 milijona in pol zajcev, lahko rečemo, da je vsakega petega zajca namesto lovca pojedla mačka. Pri vsem tem pa ne vpoštevamo ne poljskih jerebic, ne prepelice, ne jerebov, ne fazanov in ne ptic-pevcev. Vse to je v velikanskem številu izginilo v žledolodih teh podivjanih mačk. Naš račun pa je vzet tako nizko, da so resnične številke brez dvoma še mnogo večje.

Zato si vsak lovski zakupnik lahko sam izračuna, kakšno škodo mu delajo te živali in koliko večji bi bil njegov lovski plen, ko bi teh živali ne bilo. Zato bi moral vsak lovski zakupnik vsako pomlad te škodljivce pokončevati. Meseca oktobra so imeli v nekem okraju Nemčije poljski lov na jerebice. Pri tisti priliki so imeli lovci veselje, da so mogli ustreliti 14 jerebic in zraven 12 mačk!

Nato nemški lovski pisatelj naglašuje še neko drugo stvar! Tako-le pravi:

»Kaj se je zgodilo s tistimi četrtil milijona mačk, katere so lovci postrelili? Večina se je potrudila, da se je nesrečnega plena čim prej iznebila. Nekateri so ubite mačke kar pustili tamkaj, kjer so padle. Le redki so bili, ki so mačke odrli. In vendar bi 250.000 mačjih kožuho vrglo lepe denarje, najmanj 70.000 mark (v našem denarju blizu enega milijona dinarjev). Podivjanih psov pa so tisto leto na Nemškem postrelili 50.000 in je njihova koža bila vredna 75.000 mark (v našem denarju nad en milijon). Tako ta pisatelj.

Bavarska vlada pa je izdala oklic in odredbi, ki pozivlja kmetovalce, naj pazijo, da psi ne bodo delali škode v loviščih, ker zaradi tega trpi tisto lovišče, odkoder se žival preseli v mirnejše kraje. Posledica je, da je potem tisto lovišče manj vredno in da ima škodo navadno občina, ki ji sicer lov nosi lepe dohodke. Zato je bavarska vlada odredila, da bo gospodar psa, ki je raztrgal kako divjad v gozdu ali na polju, plačal odškodnino, in sicer za jelena 150 do 400 mark, za srnjak pa od 80 do 150 mark. Torej bi v našem denarju jelen bil zelo drag: do 6000 dinarjev, srnjak pa čez 2000 dinarjev.

Ameriški poslanik v Tokiju je izročil zlato kolajno japonskemu brivcu (na levi), ki je kot samouk v astronomiji odkril novo zvezdo.

Zadnja pot starega Rockefellerja, ki so ga na tihem in brez vseh slovesnosti pokopali na pokopališču Lakeview v Clevelandu.

Sončni mrk 8. junija 1937

Nocoj, 8. junija, v času, ko bodo stari deli sveta, Evropa, Afrika in Azija, razen arktičnih pokrajin, in tudi Avstralija v objemu noči, bo tiho morje, največji ocean, pozorišče največjega periodičnega naravnega pojava, popolnega sončnega mrka.

Daleč od nas bo ta sončni mrk in še tam ga bo le malo ljudi videlo, ker poide po večini preko morja. Le eno večje mesto, Huaras v državi Peru, bo objel. Kljub temu je vreden, da se ga tudi mi spomnimo. Trajal namreč nad 7 minut, to se pravi, za posamezne točke poti, ki jo bo mrk prehodil, bo sonce nad 7 minut zastrto, kar se menda že 1200 let ni zgodilo. Dosegel bo s tem najdaljše možno trajanje popolnega mrka. Približno enako trajanje sončnega mrka bo v sedanjem stoletju še dvakrat; 20. junija 1955 (Ceylon in Siam) in 30. junija 1973.

To dolgo trajanje totalitete bo posebno važno za astronome. Ni mi znano, ali je Evropa poslala kakšno znanstveno ekspedicijo na Tihomorje. Iz Zedinjenih držav ameriških pa je odšla ekspedicija znane washingtonske »National Geographic Society« s sodelovanjem ameriške vojne mornarice in najzgodnejših znanstvenih institucij in univerz USA na pusto Feniksovo otočje (otok Canton ali Enderburg). Ekspedicija obljublja slike sonca (sončne korone) v naravnih barvah.

Začetek popolnega mrka bo na morju med Salomo otocjem in Novimi Hebridi po odnošnem krajnjem času ob 6 zjutraj, poide nadalje preko oceana proti severovzhodu, dvigajoč se nad ekvator, bo dosegel ob 11.35 širino +9.9 stopinj, potem poide navzdol in se bo končal ob sončnem zahodu v državi Peru ob 5.21 popoldne. Tekom pomračenja bodo krasili nebo planeti Merkur, Venera in Saturn, vidne bodo svetlejšje zvezde naših lepih zimskih ozvezdij.

Tak bo torej potek tega popolnega pomračenja sonca. Pas, ki bo v njem viden popolni mrk, bo širok okrog 200 km. Nad in pod tem pasom bo mrk, kakor se samo po sebi razume, viden kot nepopolen mrk. n. pr. na Havajskem otoku v južnem delu Zedinjenih držav in v Srednji Ameriki.

Da bomo povedano boljše razumeli, bo koristno, da si predočimo, kako da nastane sončni mrk. Sončni mrk nastane, kadar zakrije ob srečanju s soncem luna kakšni pokrajini na zemlji sonce. Luna pa se more sniti s soncem samo ob mlaju. Takrat namreč potujeta sonce in luna vstirca po nebu. Navadno je luna nad ali pod soncem. Zato ne more ob vsakem kraju nastopiti sončni mrk. Ako bi bila tir zemeljske poti in tir poti meseca okrog zemlje v isti ravnini, bi imeli ob vsakem mlaju sončni in ob vsaki polni luni lunin mrk. Toda tir zemeljske poti okrog sonca, ali kar je isto, navidezna pot sonca, in lunina pot sta nagnjeni druga proti drugi za okroglo 5 stopinj. Zato nastane sončni mrk samo takrat, kadar se sonce in luna srečata na točki ali prav blizu točke, kjer se poti križata. To se more zgoditi največ štirikrat na leto. N. pr. leta 1880 je sonce štirikrat mrknilo. Pomračenja sonca in lune se gode v ciklu približno 19 let in se potem spet ponavljajo, kar je že spoznal grški filozof in astronom Tales iz Mileta (600 let pred Kr.). Križišči obeh poti imenujejo astronomi vozla (lat. nodus). Za one dele sveta, kjer je sončni mrk viden, se luna navidezno polagamo zajedaj v sončno ploskev, doseže po krajšem ali daljšem času točko največjega pomračenja, se potem spet odmiče od sončne ploskve, zapusti sončno ploskev.

Sončni mrak je lahko trojne vrste: popoln (totalen), nepopoln (parcijalen) in obročast. Pri popolnem mrku je mrk vedno centralen, to je: pri prehodu lune preko sonca gre navidezno središče lune skozi ali tik navidezne središča sonca. Nepopoln mrk nastane, kadar sta središči sonca in lune ob prehodu že bolj narazen. Obročast sončni mrk pa nastane, kadar je mrk sicer centralen, pa je mesec navidezno manjši kakor sonce in zato ne more popolnoma sonca zakriti. Popoln sončni mrk more trajati za posamezne točke na zemlji od par trenutkov do približno 8 minut.

Treba je še nekaj pojasniti. Razen srečanja lune in sonca na točki ali prav blizu točke, kjer se poti sečeta je važna za sončni mrk tudi oddaljenost sonca in lune od zemlje. Ker je pot zemlje okrog sonca elipsa in prav tako pot lune okrog zemlje, nam je sonce enkrat (ob začetku zime) najbližje, in enkrat (ob začetku poletja) najbolj oddaljeno. Pravimo: zemlja je v periheliju (obsončju) in v apheliju (odsončju). Prav tako luna. Vsak mesec nam je enkrat najbližja, enkrat najbolj daleč. Pravimo: luna je v perigeju (obzemlju) ali v apogeju (odzemlju). Naravno je od tega tudi odvisna velikost sonca in lune. Sonce in luna vidimo na nebu počez v skoro enaki velikosti, namreč 31' ali nekaj med 1/2° v premeru. Astronomija pa računa natančneje. Navidezna velikost sončnega premera se namreč giblje v merah od 31.5' do 32.5'. Največji navidezni premer lune pa je 33.5', najmanjši 29.4'. Če primerjamo te številke, bomo takoj spoznali, kdaj more luna zakriti celo sončno ploskev, kdaj ne. Nadalje bo po tem trajal popolni sončni mrk, ako nastopi ob času, ko je luna zemlji najbližje, sonce pa najbolj daleč. In prav ta slučaj nastopi pri mrku 8. junija 1937. Luna je danes zjutraj dosegla perigej, popoldne se bosta poti sonca in lune križali, zvečer ob 21.30 bo mlaj. Ugodnejšo konstelacijo si je komaj misliti. Zato bo totaliteta sončnega mrka tako dolgo trajala, 7 minut in 4 sekunde, na ekvatorju pa 7 min. 40 sek.

Od nas naizbrže se niče ni videl popolnega sončnega mrka. Zadnji popolni sončni mrk je bil za naše kraje 8. julija 1842. Opazovanje je precej motila oblakost (Laibacher Zeitung, z dne 16. julija 1842 in Ill. Blatt 1842, št. 23. in 28.). V našem stoletju pa bo prvi in edini popolni mrk sonca, ki se bo mogel pri nas opazovati, dne 15. februarja 1961. Trajal bo največ 2.6 min. Tistim od nas, ki ga bodo dočakali, želimo lepo jasno nebo!

Jos. Dostal.

Mladinska glasbena prireditev v Kamniku

V nedeljo smo imeli v Kamniku izredno uspelo glasbeno prireditev, namreč nastop malih pevcev in harmonikarjev prof. Rancigaja iz Ljubljane, ki so pod okriljem našega najstarejšega slovenskega pevškega društva »Lira« peli in igrali v mestnem parku. Ze sprejema na kolodvoru se je udeležilo veliko Kamničanih in tudi po mestu so meščani tvorili kar spalin. Na poudarjenem koncertu se je zbralo izredno množtevno občinstvo, med drugimi predstavniki javnih ustanov ter tudi mnogo okolčanov. Nastopili so otroci od 4 let naprej, in sicer otroški zbor, mladinski zbor in harmonikarji, ki so vsi izvrstno oddeili in odigrali svoje točke. Prav dobro so se tudi odrezali mladi solisti. Kamničani se niso mogli dovolj načuditi, kaj vse zmorejo taki mali pevci in igralci ter niso štedili za aplavzom. Tihih koncertov si v Kamniku želimo še več.

Zahtevajte povsod naš list!

Due smrti pod avtomobilom

Celje, 7. junija.

V soboto, 5. maja okrog poldne je peljal g. Baldasin iz Celja na svojem tovornem avtomobilu pohištvo v Krško. Pri hotelu »Posta« v Rimskih Toplicah se je nenadoma pognal pod sprednje kolo avtomobila neki moški, vendar je Baldasin hitro zaokrenil prednje kolo, da se ga je izognilo. Toda neznanec je planil zatem pod zadnje kolo, ki mu je zdrobilo lobanjo, da je na mestu izdihnil. V mrtvecu so spoznali 49-letnega gradbenika Josipa Spaura iz Zemuna, ki je bil sedaj na letovišču v Rimskih Toplicah. V smrt so ga bržkone pognale slabe finančne razmere. Prepeljali so ga v Zemun, kjer bo pokopan.

V ponedeljek ob 9 dopoldne se je vozil s svojim avtomobilom iz Laškega v Celje gospod ing. Schmidinger. Na cesti pri Tremerju mu je privozil nasproti po desni strani ceste Rudolf Vrečko, minner v Pečovniku. Ko je bil avto tik pred kole-sarjem, je kolestar hotel kreniti čez cesto, v tem pa ga levi prednji blatnik zadela s tako silo v čelo, da mu je prekal lobanjo. G. Schmidinger je naložil poneesrečena v svoj avtomobil in ga odpeljal v celjsko bolnišnico, kjer je čez neekaj minut izdihnil.

Smrtna nesreča na Uršlji gori

Maribor, 7. junija.

Včeraj se je pripetila na zapadni strani steni Uršlje gore smrtna nesreča, ki je zahtevala mlado življenje. Med izletniki je bil tudi 22-letni sin dravogradskega peka Josip Pirtovšek, ki je prišel na Uršljo goro v družbi svoje sestre ter dveh prijateljev. Prišli so že v soboto ter prenočili v turistijski koči. V nedeljo zjutraj pa so se podali na strmo severno steno, da bi nabrali planinskega cvetja. Po nevarni kozji stazi so se spustili na takozvani Smohornik. Pirtovšek je poskušal plezati iz Smohornika nekoliko naprej. Skala pod nogami pa se mu je odrgala in je zgrmel več sto metrov globoko ter obležal mrtve. Njegova družba, ki je bila priča strašnega dogodka, je takoj ob-

vestila reševalno ekspedicijo, ki se je podala na lice mesta in s domačini strašno razmesarjenega mladeniča spravila iz prepada. Na kmetov vozu so ga prepeljali v Guštanj, od tam pa v Dravograd. Nesrečnemu mladeniču bodi blag spomin, njegovim domačim pa naše toplo sožalje!

Smrtna žrtev fantovskega spopada

Maribor, 7. junija.

V Zgornji Bistrici se je pripetilo včeraj tragično dejanje, ki je imelo globok odmev v vsem okraju. Včeraj so se vračali naborniki iz vasi Kovčavas iz Slovenske Bistrice od nabora domov. V Zgor. Bistrici so se ustavili v gostilni, kjer so se zabavali in veselo prepevali. To razpoloženje pa je okrog 14. nenadoma prekinil prihod znanega izi-vača in pretepača 29-letnega tovarniškega delavca Ivana Fišingerja iz Zgornje Bistrice.

Takoj, ko je Fišinger stopil v gostilniško sobo, je začel izzivati ter je vzel na piko zlasti Ivana Juharta iz Kovčavevasi, katerega je obkladal s najgršimi psovskami, hoteč na ta način izzvati prepir in pretep. Ko pa so naborniki videli, da je Fišinger vse bolj nevaren, so zapustili gostilno ter so odšli k poselniku Francu Brinjevcu v Zgor. Bistrici. Za njimi je pridrvel Fišinger, hoteč na vsak način ponovno izzvati pretep in prepir. Fantje so se podivjanemu Fišingerju umaknili v Brinjevo hišo, vrata pa so zapahnil. Bali so se, da bi Fišingerjeva besnost imela hude posledice, saj so ga poznali kot izredno nasilnega človeka, ki je še nedavno dobil radi pretepa 6 mesecev zapora.

Po dolgem prerivanju pred vrati pa se je Fišingerju posrečilo vdreti v vežo. Z nožem v roki se je zakadil naravnost v Juharta, ga zabodel v srce ter ga na mestu usmrtil. Potem pa si je, kakor pravijo očividci, sam prerezal vrat in trebul ter si zadol precej hude rane, da bi na ta način vzbudil videz silobrana ter bi se lažje zagovarjal pred sodniki. Pokojni Ivan Juhart, je bil miren fant iz ugledne kmečke rodbine. Včeraj je bil pri naboru potrjen. Fišingerja so z avtomobilom prepeljali v mariborsko bolnišnico. Njegovo stanje ni nevarno.

ROGAŠKA SLATINA

širok sveta znano zdravilišče za obolenje na želodcu, črevesih, obistih, jetrih, mehuru, žolču itd.

Vas vabi na zdravljenje in oddih

Najmoderneje urejeni hoteli Vas bodo zadovoljili v vsakem oziru. Idealno letovišče. Vsakovrstne zabave. Povsem na novo urejeno plavalno kopališče na prostem.

Sloviti vrelci: **TEMPEL** **STYRIA** **DONAT**
Zahtevajte prospekte od zdravilišča **ROGAŠKA SLATINA**

Sport

Neodločen rezultat z Belgijo

Ko smo po laskavem rezultatu v Budimpešti pomislili na Belgijo, smo bili prepričani, da nam ne bo težko premagati moštvo, ki je še lani meddržavno tekmo izgubilo z razliko sedmih golov. Malokdo pa je upošteval, da nam rezultat v Budimpešti navzlic zunanemu odjeku vendar ne more vlititi ožje zaupanja v sposobnosti naše nogometne enajstovice, ki bi ga vili, če bi naša obramba ne delala čudežev. Da, v obrambo smo pri tej igri upravičeni polagati nade, pričakujoč, da se bo naš napad preporočil in dosegel nekdanjo efektivnost, ko smo dobrih državnim reprezentancam zabili toliko golov, kolikor jih je Belgija lani dobila od Holandcev (Jugoslavija: Brazilija 8:4).

Po sijajni igri v prvem polčasu, igri, ki je bila po svoji lepoti prava pesem nogometa, je sledil drugi polčas, ko je naše moštvo igralo za razred slabše. Če bi v prvem času izkoristili vse šanse, ki smo jih s svojo igro tudi zaslužili, bi imeli v golih izraženo premoč, ki bi zadostovala za občuten poraz Belgijcev.

Braine, znameniti »Spartanec«, ni pokazal nič takega kar bi opravičeval njegov veliki slovas.

Izpustili smo lepo priliko, da rezultat v Budimpešti opravičimo. Upajmo, da nam bo srednjeevropski kup prinesel več radostnih presenečenj.

— Kronična zapeka in njene slabe posledice, posebno pa motnje v prebavi, se morejo preprečiti z že davno preizkušenim sredstvom za čiščenje, za naravno »Franz-Josefovo« grenko vodo, ki se tudi po daljši porabi izkazuje kot zelo odlična. Oni, ki bolehalo na želodcu in črelih, pa pijejo »Franz-Josefovo« vodo, so zelo zadovoljni z okusom kakor tudi z njenim učinkom.

Ogl. reg. S. br. 86474/135.

V polfinalu Davis-cupa

Da bomo prišli do polfinala v tem znamenitem teniskem tekmovalstvu, smo upali. Zato nas to ne preseneča. Z veseljem pa lahko ugotovimo, da imamo po odličnih nedeljskih rezultatih in po sijajni igri Palade in zlasti Punčeca poročstvo, da tekma s Čehi ni v naprej izgubljena. Če bo Punčec v Pragi tako zaigral, potem nam prinese dve zmagi in Palada bo s svojo igro proti Hechtu odločil. Double je namreč za nas verjetno izgubljen. Naši igralci so že na potu v Prago, kjer se bosta prvi dva single partiji odigrali že v petek.

Mariborški sport

Maribor, dne 6. junija 1937.

TENIS.

Rapid, Maribor osvojil prvenstvo Slovenije. Danes dopoldne se je na zelo lepih prostorih Rapida v Koroščevi ulici odigral turnir za državno prvenstvo moštev med SK Ilirijo iz Ljubljane in SK Rapida. Tekmovanje je bilo zelo napeto in zanimivo ter je po ostri borbi uspelo zastopnikom Rapida premagati Ilirijane s 3 : 2.

Posamezne igre so prinesle sledeče rezultate: Siviec (I) : Leyer (R) 6 : 1, 6 : 2, Leyer ni mogel vzdržati tempa, ki ga je diktiral Siviec.

Truden (I) : Holzinger (R) 6:0, 6:2, zelo lepa igra. Trudna, ki je stilno sigurno najboljši igralec Slovenije.

Blanke (R) : Gogala (I) 6:1, 6:4. Ljubljčan je bil zelo nesiguren.

Hitzl (R) : ing. Murko (I) 6:1, 6:3. Hitzlove bombe so dobro igravečega ing. Murka aspravile popolnoma iz koncepta.

Igra dvojice Hitzl - Holzinger (R) : Truden-Siviec (I) 8:6, 6:4. Ta igra je odločila zmago Rapida, ki je postavil bolj vigran in sigurnejši par.

Ilirijanski dam ni bilo v Maribor, ter se bo to srečanje odigralo prihodnjo nedeljo.

S tem turnirjem je Rapidu po 2 letnem presledku zopet uspelo osvojiti prvenstvo Slovenije moštev kar je dokaz, da klub marljivo deluje.

Propagandni lahkootletski miting SK Amaterja v Trbovljah

Minulo nedeljo je SK Amater v Trbovljah priredil na svojem igrišču uspelo lahkootletsko prireditve po dolžnosti, ki se je je poleg številne ekipe prireditelja udeležilo precej atletov SK Jugoslavije Celje, SK Litije iz Litije, ASK Primorja iz Ljubljane in Concordie iz Zagreba. V pomanjkanju lastnih lahkootletskih tekmovalnih naprav prireditelj izvedel na nogometnem igrišču improviziranem lahkootletskem igrišču, ki je sicer zadostno ustrežal svojemu namenu, le zaradi zelo kratke dolžine (okoli 250 m) in preostrih zavojev, ni bila nastopajočim allelom dana možnost, da razvijejo v polni meri vse svoje sposobnosti in hitrost. Tudi je slednje ovirala primitivna skakalnica, vzile temu pa je bilo doseženih nekoliko dobrih rezultatov, ki dokazujejo, da se je lahkootletski sport že močno vkoreninil na deželi. Velika vročina in sopara je svoj škodljivi vpliv zapustila ne samo na tekmovalce, temveč tudi na gledalce, se je vzile velikemu zanimanju za prireditve udeležilo slednje le piko število gledalcev. Doseženi so bili naslednji rezultati:

Tek 100 m sen.: 1. Skušek (Pr.) 11.8, 2. Suster (Amater) 11.9, 3. Lukač (Amater) 13.4.

Tek 100 m jun. C.: 1. Jančar (Litija) 13.0, 2. Zavbi 13.4, 3. Vanelli (oba Amater).

Skok v dalj. z. zal. sen.: 1. Miloš (Pr.) 5.89, 2. Varl (Amater) 5.64, 3. Dobnik (Jugoslavija) 5.55, 4. Eltrin (Litija) 5.45, 5. Suster (Amater) 5.19.

Skok v dalj. z. zal. jun. C.: 1. Bojan (Pr.) 5.60, 2. Zagore (Amater) 4.72.

Krogla sen.: 1. Varl 9.58, 2. Bee (oba Amater) 8.63, 3. Dobnik (Jugoslavija) 7.80, jun. C (5 kg): 1. Bojan (Pr.) 11.49, 2. Rožaj 9.98, 3. Zavbi (oba Amater) 9.96.

Tek 400 m sen.: 1. Zorja 56.6, 2. Skušek (oba Pr.) 57.2, Proga je bila krajša okoli 25 m.

Tek jun. C.: 1. Vanelli 45.8, 2. Rožaj (oba Amater) 47.6.

Tek 1500 m: 1. Srakar Franc (Concordia) 2. Srakar Ivan (Pr.) — 10 m, 3. Bee (Amater).

Met diska sen.: 1. Miloš (Pr.) 34.40, 2. Dobnik (Jugoslavija) 28.30.

Skok v višino sen.: 1. Varl (Amater) 1.60, 2. Miloš (Pr.) isti rezultat; jun. C.: 1. Bojan (Pr.) 1.70 m! Odlični rezultat zelo talentiranega juniorja Primorja, ki je tem bolj pomemben, ker je bil dosežen na primitivni skakalnici, ki je zaradi dviganja terena proti odskoku oteževala skakanje, in z prvimi skokom

Tek 5 km (izven konkurence): 1. Knez (Amater) 18:22, 2. Jančar (Litija) 18:21 (za prsa), 3. Bee 18:29.8, 4. Anžur 18:34.8 (vsi Amater), 5.

Vedno lepe slike z

Mijaš (Litija) 18:39. Imenovani tek po Trbovljah na zelo težavni progi je dokazal, da se med našo mladino na deželi nahaja veliko talentov zlasti za dolge proge.

Nekaj pojasnil iz etapne dirke okrog Slovenije in Hrvatske

Udeležence etapne dirke okrog Hrvatske in Slovenije g. Jule Kačič nam je z ozirom na razne opazke prve etape, ki se nanaša na njega, podal naslednje pojasnilo:

V poročilu je bilo namreč rečeno, da je Bričljav padec v Zagrebu zakrivil službojuči stražnik. Da je prišlo do tega, je umevno, ker je vodstvo dopustilo, da se je vozilo po mestu s 35 km brzine. Po propozicijah etapne dirke je bil predviden propagandni start, ki se je vršil pred uredništvom »Novosti« po dveh ulicah na lico, na koncu katere bi moral biti pravi start, kakor je bilo v Ljubljani pred Narodnim domom od Sv. Kristofa. Na tem delu je bila določena kakor običajno hitrost povprečno 15 do 20 km, kar je bilo objavljeno tudi v propozicijah etapne vožnje. Vodstvo pa je dopustilo, da so se dirkači takoj vrgli v največjo hitrost po mestnih ulicah in ravno to je vzrok, da je prišlo pred odločilnim štartom do več padcev in Bričljevega zloma kolesa. Ker regularen štart še ni bil dosežen, bi bila naloga vodstva, da se tekmovalce ustavi in omenjeni incident popravi. Sio pa je dalje in pri pravem štartu so bili dirkači razdeljeni že v tri skupine, kar je popolnoma napačno. Ob tej priliki so ponesrečenemu slovenskemu dirkaču takoj priskočili na pomoč funkcionarji kontrolnega avtomobila in mu dali na razpolago komplet rezervnih biciklov, s katerim bi Bričelj lahko nadaljeval vožnjo. Zaradi tega so mu šli v dobro še osem minut časa. Tudi šofer sledečega avtomobila bi Bričlju, če bi bilo potrebno, z vsem pomagal. Ali zgodilo se je drugače — tako da se je Bričelj v Karlovec pripeljal lepo v avtu.

V tej etapi sem zaradi pomanjkljive kontrole na važnem križišču pri Sv. Nedelji zašel na stranpot in tako zgubil dragocen čas.

Omenja se dalje, da sem bil jaz tisti, ki je v Karlovcu onemogočil štart Bričlja. Nisem bil proti štartu, ampak sem samo zahteval, da se mu da slabši čas 20 minut, kakor ga je imel zadnji vozač 1. pol etape. Proti štartu pa so bili zagrebški vozači Ormož Pokupec, Davidovič iz razumljivega razloga, ki sicer, če je enkrat odstopil, je jasno, ne more več tekmovali v konkurenci, izven konkurence mu pa po pravilih Kolesarske zveze ni mogel nastop. Nadalje smo nastopili najtežjo etapo preko Gorjancev in mišljenje sovozačev je bilo, da bo spočiti Bričelj z lahkoto nadoknadil 20 minut.

Naj omenim še cilj tretje poluetape Ljubljana — Celje. Na tej etapi sem zasedel 9. a. ne 11. mesto, kar pa je predvsem zasluga delegata ljubljanskega pododbora, ki je zamenjal 12 s 17, ali ker me nogoče ne pozna.

Da je v Zagrebu prišlo do moje diskvalifikacije, se imam zopet zahvaliti pomanjkljivi kontroli, kar priznajo tudi zagrebške »Sportne Novosti« od 1. t. m. Nekaj kilometrov pred Samoborom me je dohitel defekt, spremljajoči kontrolni motorist, ki se je zakasnil, tudi menda vsled defekta, me je vodil nato po napačni poti mesto preko Sv. Nedelje čez Samobor, kar je bilo usodno za mojo kvalifikacijo. Nepojmljivo pa mi je, kakor je vozač Davidovič, ki je imel težji defekt, ki je zlomil prvo vilice, prišel pred Rozmanom na cilj, ki ga celo progno ni niti dohitel! Seveda zame je veljala diskvalifikacija, zanj pa nagrada.

Končno naj še omenim, da smo povsod, v Karlovcu, Ljubljani, Celju, Mariboru, Varaždinu imeli na razpolago čaj, vodo za pranje in masažo, ravno v Zagrebu pri končni vožnji, ko smo bili najbolj izmučeni, vsega tega ni bilo. Jule Kačič.

Razpis

cestne dirke za juniorsko prvenstvo Mariborske kolesarske podzveze, ki se vrši dne 13. junija 1937 na progi Maribor km kamen 1 — Marenberg km kamen 11 in nazaj po isti poti. Dolžina proge znaša 80 km.

Start ob 7 zjutraj na Koroški cesti pri km kamnu 1. Cilj istotam. Gardarbo da na razpolago iz prijaznosti SK Maraton od koder se krene na start.

Startisti smejo samo dirkači člani klubov mariborske podzveze, ki so pravilno verificirani za leto 1937. Startisti sme od vsakega kluba le pet dirkačev.

Prviti pet plasiranih dirkačev pride v poštev za prvenstvo države.

Vsi se na lastno odgovornost po cestno poljijskih predpisih in po tein. pravilniku RZKJ. Kolesarji morajo biti opremljeni z dobro zavoro in zvoncev. Eventualne proteste je vložiti 15 minut po prihodu na cilj z vložkom 30 Din, ki se v slučaju pozitivne resitve vrne.

Prijavnina znaša Din 10.

Za dirko so razpisana tri darila in tri kolažne. —

Kolesarska podzveza v Mariboru.

Mariborsko gledališče

Torek, 8. junija ob 20: Trije vaški svetniki. Red A. Sreda, 9. junija ob 20: Trije vaški svetniki. Red B. Četrtek, 10. junija ob 20: Koncert Preločevega vokalnega kvinteta. Red A.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Torek, 8. junija: 12. Edvard Grieg: Peer Gynt suita (plošče) — 12.45 Vreme, poročila — 13. čas, sporod, obvestila — 13.15 Pesmice drobne o nežnih stvarih nekaj za srčke in nekaj za smeh (Jožek in Ježek) — 14. Vreme, borza — 19. čas, vreme, poročila, sporod, obvestila — 19.30 Nac, ura — 19.30 10 minut zabave — 20. Oskar Nedbal: Od bajke do bajke, potpuri iz baleta (plošče) — 20.10 Psihonaliza v luči sodobne slovenske filozofije (g. prof. Emil Horvat) — 20.30 Vloginski koncert g. prof. Jožice Kale pri klavirju g. prof. M. Lipovšek — 21.15 Sramel Vindolona (plošče) — 21.30 Radijski orkester — 22. čas, vreme, poročila, sporod — 22.15 Radijski orkester. Konec ob 23.

Drugi programi

Torek, 8. junija: Beograd: 19.30 Violina — 20.30 Romunske pesmi — 21.10 Orkestralni koncert — Zagreb: 20.30 Koncert Hrvatske glasbenega društva — Dunaj: 19.40 Pester koncert — 23.40 Vokalni koncert — 23.50 Mozartove serenade — 23.15 Plesna glasba — Test-Mian: 17.15 Violina — 21. Opera — Wallis — Rim-Bari: 21. Phala — 22.30 Komorna glasba — Praga: 19.30 Vojaska godba — 20.30 Pester koncert — 21.05 Orkestralni koncert — 22.30 Sonatni koncert — Varšava: Konjarski koncert — 20. Operni odloček — 21.35 Plesna glasba — Stuttgart: 23.10 Vojaska godba — Strassburg: 21.15 Opereta — Bukaresta: 20.10 Salonski orkester — 21.45 Romunska glasba.

Lepa zmaga JRZ pri obč. volitvah

V nedeljo so bile obč. volitve v 17 občinah. — Povsod je zmagala JRZ, ki je dobila 5976 glasov in 294 odbornikov. — Združena opozicija je dobila 796 glasov in 10 odbornikov

Preteklo nedeljo so bile v 17 slovenskih občinah JRZ je zmagala na celi črti. V dvanajstih občinah nasprotniki eploh niso mogli postaviti kandidatnih list. V vseh 17 občinah se je volitev udeležilo 6772 volivcev, od teh jih je glasovalo za JRZ 5976, za združeno opozicijo pa le 796. Vsega skupaj so volili 304 odbornike, od teh jih je dobila JRZ 294, združena opozicija pa 10. V naslednjem objavljam izide volitev v posameznih občinah:

Bečanje (Logatec): Volilnih upravičencev 507, volilo 272 (54%). Vložena samo lista JRZ z nosilcem g. Jakobom Kranjcem, ki je prejela vseh 18 odbornikov.

St. Vid nad Cerknico: 288 vol. upravičencev; volilo 199 (69%). Edina lista JRZ z nosilcem g. Antonom Tekavcem je dobila vseh 18 mandatov.

Ribno (Radovljica): Volilnih upravičencev 449, volilo 295 (65%). Vložena lista JRZ z nosilcem g. Matevžem Cengletom, ki je prejela vse glasove in dobila vseh 18 odbornikov.

Javorje (Škofja Loka): Volilnih upravičencev 248, volilo 199 (80%). Vložena samo lista JRZ z nosilcem g. Jernejem Koširjem, ki je dobil vseh 18 odbornikov.

Poljana (Škofja Loka): Volilnih upravičencev 482, volilna udeležba 262 (54%). Vložena samo lista JRZ z nosilcem g. Ivanom Debeljakom, ki je dobila vseh 18 odbornikov.

Trata (Škofja Loka): Volilnih upravičencev 659, volilo 383 (58.1%). Vložena samo lista JRZ z nosilcem g. Janezom Mrakom, ki je prejela vseh 18 odbornikov.

Hoče (Maribor desni breg): Volilnih upravičencev 1099, volilo 509 (46%). Lista JRZ z nosilcem g. Antonom Vernikom je dobila 371 glasov in 22 odbornikov, lista skupne opozicije z nosilcem g. Lovrom Papežem pa 138 glasov in 2 odbornika.

Cezanje (okraj Ljutomer): Volilnih upravičencev 560, volilo 277 (49.5%). Vložena samo lista z nosilcem Francem Dunajem, ki je dobila vse odane glasove in vseh 18 odbornikov.

Misljinje (Slovenjgradec): Vol. upravičencev 1083, volilo 152 (14.3%). Lista JRZ z nosilcem g. Ivanom Tovšakom je dobila vseh 24 odbornikov.

Beltinci: Volilnih upravičencev 1627, volilo je 1053 (64.6%). Prva lista JRZ z nosilcem g. Markom Ciganom je dobila 287 glasov in 3 odbornike, druga lista JRZ z g. Martinom Glavačem je dobila 529 glasov in 25 odbornikov. Prva lista združene opozicije z nosilcem g. Ivan Forjanom 203 glasove in 2 odbornika, druga lista združene opozicije z nosilcem Jožefom Škafarjem pa 34 in nobene odbornika.

Bogojina: 804 vol. uprav., volilo 594 (73.8 odstotkov), lista JRZ I. z nosilcem Stefanom Gašperjem 183 glasov in 3 mandate, lista JRZ II. z nosilcem Ivanom Žizkom 258 glasov in 12 mandatov, lista JRZ III. z nosilcem Francem Kuhanom 153 glasov in 3 mandate.

Dobrovnik: 942 vol. uprav., volilo 470 (50 odstotkov), vložena samo lista JRZ z nosilcem Ludvikom Treiberjem, ki je dobila vseh 24 mandatov.

Gaberje: 1067 vol. uprav., volilo 526 (49.5 odstotkov), lista JRZ z nosilcem Josipom Lebarjem 417 glasov in 23 mandatov, lista združene opozicije 109 glasov in 1 mandat.

Genteroviči: 558 volilnih upravičencev, volilo 411 (73.5%). Lista JRZ I. z nosilcem g. Hmyeni-jem je dobila 117 glasov in 3 odbornike, lista JRZ II. z nosilcem g. Miho Mlinaričem je dobila 148 glasov in 12 odbornikov, skupna opozicijska lista z nosilcem g. Janezom Jošarjem je dobila 146 glasov in 3 odbornike.

Lendava: Volilnih upravičencev 957, volilo 557 (58.2%). Lista JRZ z nosilcem g. Arpadom Bačičem je dobila 391 glasov in 22 odbornikov, skupna opozicija z g. Stefanom Fricem 166 glasov in 2 odbornika.

Orešje: 902 vol. uprav., volilo 346 (38.3 odst.), vložena samo lista JRZ z nosilcem Josipom Vrčičem, ki je dobila vseh 24 mandatov.

Poljana (Dol. Lendava): Vol. upravičencev 682, volilo 276 (40.5%). Edina lista JRZ z nosilcem g. Jožefom Jaklinom je dobila vseh 18 mandatov.

92 letni starček vodil može uro daleč na volišče

Sv. Vid nad Cerknico, 7. junija.

»Na svojem bodimo!« smo želeli, ko smo morali hoditi v 3 ure oddaljeno občinsko pisarno. Ušli smo nas in v nedeljo smo si izvolili župana. Gospod Tekavec, naš »Matijevec«, bo gospodaril Njegova prevdarnost in žuljave roke so nam porok, da se bo odrezal. Zato smo ga tudi do malega vsi volili. Se naši očetje, ki jemljejo že deveti križ na rame, mu niso odrekli. Dvaindevetdesletni kremenski Rotek jih je vodil dobro uro daleč na volišče. Se zapeli so med pojo in vsem občanom je bilo mило, ko so častiti može glasovali za delo in vero. Majhna je naša občina, vasi so po robih raztresene po pol ure narazen. Zemlja nam da malo več kot nič. Včasih smo vozili prešice v Trst, potem se je les dobro prodal, z mejo in sankcijami pa smo ob vse. Nismo obupali! Trdo nam gre in združili smo se. Včeraj smo to pokazali. Čeprav je od 288 volilnih upravičencev 20% naših fantov in mož z doma, kjer s plenkačo služi pare; čeprav je 5% bolnih in udeležbe nezmogljivi, je glasovalo 69%. Smo in bomo edini!

Z vsem zaupanjem pa se obračamo na našega voditelja ministra g. dr. Korošca, na gosp. bana Natlačena, na ministra g. dr. Kreka, da nam bodo priskočili na pomoč zdaj, ko smo šele zaživi. Mnogo so nam že pomagali, saj je banovina začela graditi cesto iz Cajnjarjev na Ravnik, našo glavno žilo, saj smo dobili že večkrat koruzo, saj so nam občno dali! Cesta še ni dokončana, v Cajnjarjih so šolski otroci pod kapom, zaostanek in davkih nam sivi lasi, prepričani smo pa, da nas v teh težavah ne bodo pozabili. Pomagali nam bodo, da bomo lahko sami živi!

Pošnetki iz »Jutrovega« poročila

»Človek bi moral biti sam na današnji bano-vinski konferenci JNS, da si more utvariti pravo sliko o razpoloženju strankinih predstavnikov in delavcev iz vse Slovenije, sliko o silnem in iskrenem navdušenju, v nezlomljivi volji in neomejeni borbenosti...«

»Bolj kot kaj drugega priča o navdušenju in borbenosti zbranih nacionalnih borcev dejstvo, da so vztrajali do zaključka zborovanja... in da so bili dvorana in sosedni prostori (namreč v Kazini) ob zaključku ravno tako polni, kakor v začetku...«

»Včerajšnji sprejem, enočni pozdravni večer in današnja skupščina pa dokazujejo, da naša stranka ne le ni umrla, marveč, da je bolj čvrsto strnjena kot je bila poprej in da z novim članom stopa v boj za svoje vzvišene cilje... (predsednik dr. Rajar)«

»Dvorana se je tresla ovacij jugoslovenskemu nacionalnemu voditelju... (namreč Peri Živkoviču)«

»Zaključil je z izrazom zadoščenja in veselja, da se je včeraj in danes (v soboto zvečer in v nedeljo) lahko prepračil, kako globoko je jugoslovenska ideja zakoreninjena tudi med Slovenci... (senator Miljutin Dragović, iz kršne Šumadije)«

»Med ponovnimi ovacijami Petru Živkoviču... so se zborovalci mirno razšli. Velik del se jih je zopet zbral v restavracijskem vrtu, kjer so obedovali tudi dragi gostje. Vse prostorni vrt je odmeval vzklikanja, ko so prispeli iz Kazine...« (Priatelj našega lista, ki je blizu stal, pripoveduje, da se je pred prihodom spreveda Jugoslovenov iz kazinske dvorane v kazinski vrt prikazal pri vходу v Kazino eden izmed voditeljev jugoslovenskih nacionalistov in se zanimal, če je kordon policije že postavljen... To je bil isti gospod, ki je pri ovacijah in navdušenih vzklizih v soboto zvečer hotel izposredovati zaščitno uporabo orožja proti vzklajočemu prebivalstvu Ljubljane!)

»Ob treh popoldne so se odpeljali v spremstvu dr. Kramerja, senatorja Puclja in dr. Pirkmajerja najprej na Notranjsko in nato v Ribnico...«

Tako pravi v najbolj značilnih izvlečkih »Jutro« o sprejemu, bivanju, zborovanju in odhodu Petra Živkoviča in njegovih sotrudnikov.

Sedaj je treba to poročanje osvetliti samo še z nekaterimi drugimi poročili, ki so izšla v ostalih listih Jugoslavije, ter z jasnim poročilom banske uprave o sobotnih dogodkih.

Poročilo banske uprave

V soboto, dne 5. junija 1937, se je ob 20. uri in 24 minut z brzovlakom iz Belgrade pripeljal v Ljubljano predsednik stranke JNS Peter Živkovič v spremstvu senatorjev dr. Jovana Banjanina, Pera Zeca, Dake Popoviča, dr. Grge Andjeliniča, Vase Gluša in Milana Dragoviča ter narodnih poslancev Dušana Mirka in Cvetiča Josipa. Na peronu jih je sprejelo predsedstvo banovinske organizacije JNS s senatorjem Kramermem na čelu.

Pred kolodvorom se je bila med tem zbrala množica okrog 2000 ljudi, ki je med živahnim medsebojnim prerekanjem došle goste pozdravila in proti njim demonstrirala. Policijska straža je nasprotujoči si skupini držala narazen in je tako preprečila, da ni že na samem kolodvoru prišlo do spopada med obema skupinama, oziroma do dejanskega napada demonstrantov na došle goste.

Na Kongresnem trgu pred poslopjem Kazine, kjer se je takoj po prihodu gostov začel prijateljski

pozdravni večer, je policijska straža morala biti pomožena s krepkim oddelkom policijske straže iz Maribora, da ji je uspelo obvladati množico, ki je burno manifestirala svojo nezadovoljnost. Demonstranti so kričali, žvižgali, piskali na piščalke, metali jajca in kose le-sa. Pristasi Petra Živkoviča so poizkušali ublažiti strjen nastop množice z vzklikanjem Petru Živkoviču. Orožje ni bilo rabljeno od nobene strani.

Materialne škode ni, razen da je nekaj šip na poslopju Kazine razbitih.

Zaradi zdravniške intervencije se ni prijavil nihče.

Aretiranih je 5 oseb.

Noč od 5. na 6. t. m. je potekla v miru in redu. (Iz pisarne banske uprave v Ljubljani, dne 6. junija t. l.)

»Hrvatski dnevnik«

»Kot je bilo pričakovati, se je na kolodvoru zbralo veliko število mladine in drugih pristašev JRZ. Kakor hitro se je Peter Živkovič s svojimi varuhi pokazal na peronu, so pristopi začeli proti njemu demonstrirati z vzklizi: Dol Živkovič! Zivel dr. Korošec! Zivela demokracija! Mala peštica pristašev, ki je Pero Živkoviča sprejela na kolodvoru, se je kmalu porazgubila. Večinska skupina demonstrantov pa je v sprevedu šla v mesto. Demonstranti so razdeljevali letake, v katerih so pozivali prebivalstvo, naj demonstira proti bivšemu diktatorju, ki je z najhujšimi ukrepi dušil ljudsko svobodo. Demonstracije so trajale dolgo v noč in se v tem času nikdo od njegovih pristašev ni pojavil na ulici, kakor tudi ni bilo nikjer mogoče videti njegovih varuhov, ki so ga v Ljubljano pripeljali. Dogodki so poklicali na ulice velikanske število prebivalcev in vse se je naenkrat spreminilo v manifestacijo. Narod je vzklikal svobodi in demokraciji. Mladina je na to obhodila mesto prepevajo narodne pesmi. Ti dogodki v Ljubljani jasno dokazujejo, da za Živkoviča v naših krajih ni mesta.«

»Novosti«

»Danes (v nedeljo) dopoldne je bil v veliki dvorani Kazine občni zbor JNS. Policija je podzela vse potrebne korake in je postavila kordone po vseh ulicah, ki vodijo na Kongresni trg, da je na ta način preprečila spopade... Glavni govornik je bil senator Jovo Banjanin, ki se je v začetku svojega govora mudil pri sinočnih demonstracijah...«

»Jutarnji list«

»Zaradi sinočnih (sobotnih) demonstracij je ljubljanska policija, ojačena z oddelki mariborske policije in orožništva zaprla vse ulice, ki vodijo v Kazino, kamor so mogli priti samo oni, ki so imeli posebne vstopnice na zborovanje JNS. Dvorana Kazine, v katero pride največ po 500 ljudi, ni bila preveč polna. Med zborovanjem JNS v Kazini pa so hodili po mestu okrog sprevidi, ki so se vedno demonstrirali proti prihodu vodstva JNS v Ljubljano. Po njihovem odhodu je zavladal v mestu zopet mir...«

»Politika«

»Zaradi sinočnih izgrediv je policija zaprla vse ulice okrog Kazine, tako, da so bili spopadi v naprej onemogočeni. Veako zbiranje okrog Kazine je bilo prepovedano. V dvorani so se poslušalci

183 je oznaka se bolj izpopolnjenega Odola, katerega antiseptično delovanje je še v večji meri zvisano. Bakteriološke in klinične preiskave so znanstveno dognale, da Odol uničuje bakterije.

zaradi strašne vročine (ne zaradi prenapolnjenosti, op. ured.) naravnost dušili.«

»Včeraj (v soboto) je ob priliki prihoda vodstva JNS prišlo na ljubljanski postaji kakor drugod po mestu do velikih demonstracij. Letaki so pozivali prebivalstvo Ljubljane, naj odreče gostoljubnost vodstvu JNS s prirejanjem demonstracij... Velikansko število demonstrantov se je zbralo okrog Kazine. Na več krajih je prišlo do pretepov. V spopadih je bilo razbitih nekoliko oken v Kazini.

»Slovenski Dom«

Dolgo pričakovani, čeprav po »Jutru« in »Slovenskemu Narodu« nič kaj korajžno razglašeni pohod JNS-arskih vrhovnih diktatorskih aspirantov s Petrom Živkovičem na čelu, ki naj bi »osvojil« Ljubljano in Slovenijo za fašistični JNS-arski unitarizem, se je sprevrgel v grozansko polomijo, kakršne »napredna in nacionalna« misel v Sloveniji še ni doživela. Demonstranti so že pred kolodvorom navallili na Živkovičev avto in mu z jajci pobarvali zunanost in notranjost.

Živkovič je srečno prikorakal skozi postajo do avtomobila. Pred postajo pa ga je prav »pristrčen« pozdravila velika množica mladine. Ko je Pera stopil v avtomobil, se je vsa masa zgrnila okrog njega in začela vpiti: »Dol Živkovič, dol z diktatorji!« Okrog avtomobila je nastala huda gneča. Pokati so začele šipe avtomobila, v notranjstvi pa se je cedila vsebina evežih in starih jajc. Vseh demonstrantov proti Živkoviču in proti dravskim in izvendravskim voditeljem JNS je bilo že pred kolodvorom kakih 3000. Tako je mogel z avtomobilom g. Živkovič nadaljevati pot po Tyrševi cesti do Kazine. Vsa masa se je valila za avtomobilom in se zbrala pred Kazino. Tam se je enet ponovila ista slika. Začele so pokati šipe, vsa Zvezda se je spremenila v pravo mravljišče demokratičnih množic, ki so tulile, žvižgale, kričale in prepevale proti ne ljubim političnim gostom. Tudi tu je imela policija dosti opravka, da je Živkoviča in njegove zavarovalce pred izbruhi demonstrantov. Vsi gostje in domačini JNS so pod varstvom policije naglo smuknili v varne kazinske odeje in se niso sinoči več prikazali ne pred Kazino, ne drugod. Množice so manifestirale proti JNS in Živkoviču še naprej v Zvezdi in velikem sprevedu po ljubljanskih ulicah. Računajo, da je demonstriralo pred Kazino 6000 ljudi.

Mnogo bolj zanimivo je bilo prizorišče zunaj Kazine. Ulice od vseh strani zaprte, navdušenega občinstva nikjer, le množica tistih poklicanih varuhov reda, pod katerih varstvom je Živkovič zboroval, ko je bil na vladi, in pod katerih zaščito je moral, da ni iz Slovenije odnesel preveč simpatičnih vtiskov. Ob pol 3 se je 7 avtomobilov po izpraznjeni cesti zaprlo v podeželje. Pot Petra Živkoviča in njegovih čez obmejno Slovenijo preko Vrhnike, Logatca, Rakeke, Cerknice, se je namesto v zmagoslavni pohod spremenila v divji beg, ki se je končal menda pri cviku in klobasah bivšega ministra in bivšega velikega nasprotnika uradne JNS, 60-letnika Janeza Puclja v Velikih Laščah. Tam je Živkovič šele doživel prve, mirne, pred ljudskimi simpatijami varne trenutke svojega izleta v Slovenijo.

Slovenska Ljubljana je ob včerajšnjem reševalnem eksperimentu JNS dokazala, da med Slovenci ni več prostora za kakršnekoli diktatorske in protiljudske težnje.

Izžvižgan tudi v Kranju

Kranj, 7. junija.

Peter Živkovič, ki je bil včeraj popoldne na svoji glavni turneji po Notranjskem, je danes prišel na Gorenjsko. Tudi naša Gorenjska si ni dala vzeti prilike, da ne bi bivšemu diktatorju in tlačitelju svobode ter njegovim pristašem pokazala, da odklanja slehernega, ki ga skominjajo želje po jugofašistični diktaturi. Prihod Živkoviča je bil napovedan ob 11., nakar naj bi bil sestanek v Narodnem domu. Sklicatelji sestanka pa so nemara kar zavohali, kaj jim pripravila kranjsko prebivalstvo in so zato prišli pol ure prej. Ob prihodu jih res nihče ni motil. Za zaprtimi vratmi Narodnega doma se je zbralo pičlih 40 članov JNS, toda ne samo iz Kranja, temveč iz vse Gorenjske. Saj sta bila med temi n. pr. tudi Lončar in Globočnik iz Trčica ter drugi.

Točno ob 11. pa so se zbrali naši ljudje pred Narodnim domom, kjer pa so izvedeli, da je Živkovič zaenkrat že na varnem za zaklenjenimi vratmi. Sklenili so, da ga malo počakajo. Pridružil se jim je tudi mnogo kmetov iz okolice, ki so prišli s sejmoma. Sestanek v Narodnem domu je trajal pičlo uro, nato pa so prišli gospodje iz štaba JNS na prosto.

Malo drhteč so gospodje pogledali več sto glavo množico. Redki pristaši so pričeli vzklizati »Zivel Živkovič!«, toda ti borni vzklizi so utonili v stotinah vzklizov »Dol z njim! Dol z Živkovičem!« Prestrašeni jenesarji z Živkovičem na čelu so jo nenadno popihali v avtomobile ter jo v največji naglici pobrali iz Kranja. Nista minuli dve minuti — že ni bilo za Živkovičem v gorenjski metropoli nobenega sledu več... Gospodje pa so si morali dobro zapomniti to demonstracijo, saj so spoznali, da Gorenjske nikoli ne bodo pridobili na svojo stran.

Živkovič se je nato odpeljal v Kamnik. Kjerkoli se je na Gorenjskem prikazal njegov avto, je naše ljudstvo na ves glas vzklizalo: »Dol z njim!«

Tschamba Fii Vam napravi pri solnčenju iz pordečele kože krasno rjavo polt. Drogerija Gregorič dr. z o. z. Ljubljana, Prešernova ul. 5.

„Jutro“ v novih rokah

Prejeli smo:

»Ni res, da je »Jutro« v novih rokah, kakor tudi ni res, da je »notranje vojske« v »Jutrovem« koncernu že konec. Z ustanovitvijo zadruge »Napredni tisk« se položaj pri lastništvu »Jutra« prav nič ni izpremenil, ker zadruge »Napredni tisk« po obstoječih pogodbah ni solastnik »Jutra« in brez mojega pristanka tudi postati ne more. V imenu zadruge »Napredni tisk« sta sicer gg. dr. Pavlo Pestotnik in dr. Otmar Pirkmajer na svojevrsten način kupila zagrebško tretjino deležev dr. Zerjavovih dedičev, kar pa niti najmanj ne more izpremeniti dosedanje relacije v lastništvu »Jutra«. Če v tem pogledu, ne glede na veljavnost ali neveljavnost izvršenega nakupa, ne bo enotnega stališča, bo pač odločalo sodišče.

Na drugi strani pa sem jaz že 13. aprila t. l. sprejel ponudbo gg. dr. Kramerja in dr. Brezjargarja glede prodaje »Narodne tiskarne« in »Jutra« ter s tem izvršil nakup njihove udeležbe v obeh podjetjih, o katerem nakupu pa bo končno izreklo svojo sodbo tudi sodišče, ker sta se gg. dr. Kramera in dr. Brezjara premislila in nista hotela izvršiti prodaje.

Ni res, da nameravam izstopiti iz »Jutrovega« koncerna, res pa je, da se hočem še naprej boriti za reformo njegove pisave in politike, zahtevajoč, da neha biti »Jutro« glasilo izključno JNS in naj postane svobodna nadstrankarska tribuna napredne slovenske javnosti. Moj boj ni strankarski, marveč reformatorski in izvenstrankarski. Tudi če bi izstopil iz »Jutrovega« koncerna, kakor Vi pišete, bi se ne pridružil skupini gg. dr. Marušiča in dr. Puca, ker imam v svojem življenju dovolj strankarstva in bi se v bodoče rad posvetil le podvigu slovenske žurnalistike ter splošnemu napredku Slovencev, da bodo v Jugoslaviji upoštevani tako, kakor Srbi in Hrvati. — Z odličnim spoštovanjem Adolf Ribnikar, s. r. c.

Pojasnili g. Adolfa Ribnikarja radevolje priobčujemo. Vidimo pa iz njegovega pojasnila, da so razmere v »Jutrovem« taboru še mnogo hujše, kakor bi si javnost mogla predstavljati.

Prejeli smo še sledeče pojasnilo:

Trditve, da so Zerjavovi dediči zaradi neklih možitev nujno potrebovali denar, nakar jih je JNS izplačal, temelji na napačnih informacijah. Gospodje, ki so poročili označeni kot kupec našega celotnega deleža, so si sicer v resnici prizadevali, da bi nas pridobili za tako ali po učinku sorodno solucijo, a to se jim doslej ni posrečilo.

Separatno kupno pogodbo, za katero so na nekorrekten način pridobili mojo, izven Ljubljane živčeno sestro, pa ne morem smatrati za definitivno, ker se, med drugim, niti ne ozira na obvezne družabne pogodbe.

O slednjem s tem seveda še ni izrečena zadnja beseda. Z odličnim spoštovanjem Borut Zerjav, l. r.

VENERA Najboljši, čistilni prašek za čiščenje kuhinjskih in ostalih predmetov. Gospodinj, zahtevajte naš domači proizvod.

Zveza slovenskih obrtnikov ustanovljena

Ljubljana, 7. junija.

Važen dogodek v zgodovini slovenskega obrtništva je bil včeraj dopoldne v dvorani Rokodelskega doma. Zborovali so namreč zastopniki slovenskega obrtništva, ki so ustanovili dolgo zaželeno matico zavednih slovenskih obrtnikov, to je »Zvezo slovenskih obrtnikov«. Ustanovnega obnena zboru so se udeležili zbornični svetniki gg. Cufar z Jesenice, Kavka iz Ljubljane, Lešnik iz Celja, Ogrin in Simenc iz Ljubljane. Zastopana so bila posamezna obrtniška društva iz vse banovine ter številne okrajne obrtne zveze. Zborovanje je vodil g. Ogrin, nakar so bila sprejeta pravila nove zveze, po katerih morajo pristopiti v zvezo le prostovoljne obrtniške organizacije.

Pri volitvah je bil za predsednika izvoljen g. Karel Kavka, tesarski mojster iz Ljubljane, za odbornike pa gg. Ivan Simenc iz Ljubljane, Ivan Vrbovec iz St. Vida, Jurij Pollak iz Kranja, Miko Robert iz Ljubljane, Ivan Ogrin iz Ljubljane, Franc Pelko ml. iz Novega mesta in dr. V. Ogrin je kooptiral tudi predsednik »Društva rokodelskih mojstrov« g. Josip Musar. Ta zveza ima namen, da zbujajo obrtniško zavest in zastopa koristi obrtnikov ter združuje vse obrtnike na krščanski in slovenski podlagi.

Po izvolitvi je prevzel g. Kavka predsedstvo obnena zboru in se toplo zahvalil za izvolitev, nato pa je izrekel g. Pollak iz Kranja iskreno zahvalo g. Ogrinu za njegovo dosedanje pripravljalno delo ter za zasluge, ki si jih je pridobil v Zbornici za TOI. Slovensko obrtništvo se raduje zadoščenju, ki ga je g. Ogrin s svojo izvolitvijo za predsednika obrtniškega odseka dobil za svoječasno nasilno odstavitev. Izrekel je tudi zahvalo g. Ogrinu za to, ker je dosegel v Zbornici samostojnost zavoda za pospeševanje obrti.

Osnoval se je nato pripravljajni odbor za ustanovitev Obrtniškega doma, ki mu predseduje g. Ogrin. Razvila se je živahna debata o raznih obrtniških vprašanjih in o bodočem delu zveze obrtnikov. Zborovalci so izrazili upanje, da bodo v kratkem vsi zavedni slovenski obrtniki organizirani v Zvezi slovenskih obrtnikov.

Z zborovanja so zastopniki slovenskega obrtništva poslali pozdravne brzojavke ministrom dr. Korošcu, dr. Vrbaniču in dr. Kreku ter pozdravni pismi banu dr. Natlačenu in županu dr. Adlešču.

Drobne novice

Koledar

Torek, 8. junija: Medard, škof; Pacifile; Viljem. Mlaj ob 21.43. Herschel napoveduje sprememljivo vreme.

Osebnost

Upokojen je pekovski narednik vodnik I. razr. Ferdo Pečenik.

Odlikovan je s kolajno za vojaške vrline vodnik 2. brzostranske čete 19. pešpolka peh. poročnik Dušan Srečkov. Odlikovan in obenem pohvaljen od ministra vojske in mornarice je bil zato, ker je preprečil s svojo prispevnostjo, da ne eksplodirala bomba, ki jo je vrget vsled svoje nespretnosti med vojaštvo neki vojak ob priliki šolskega streljanja z defenzivnimi bombami.

Imenovani so za strokovne drž. mojstre v IX. pol. skupini drž. mojstri, ki so napravili višji mojstrski tečaj vojaške obrtne šole, in sicer Emil Česarek, Janko Kramer in Mihael Jungbult, in za uradniškega pripravnika v IX. pol. skupini mojster Janko Ančič; za uradniško pripravnico v IX. pol. skupini pa je bila imenovana zaščitna sestra Aleksandra Njegovan v stalni mornariški bolnišnici.

Šolska naznanila

Sprejemni izpiti za I. razred na III. državni realni gimnaziji v Ljubljani (za Bežigradu) bodo dne 25. in 26. junija. Prošnje za priprave k sprejemnemu izpitu, naslovljene na ravnateljstvo in kolkovane s kolkom za 10 Din, se bodo sprejemale v ravnateljevi pisarni dne 22., 23. in 24. junija. Prošnje je priložiti krstni list in šolski izkaz. Pri vložitvi prošnje bo vsak učenec zvedel, kateri dan in kje bo delal sprejemni izpit. Sprejemali se bodo učenci, ki so se rodili v letih 1924, 1925, 1926 in 1927.

Na oglašarji šoli Cecilijinega društva v Ljubljani bodo sprejemni izpiti novih učencev 30. junija od devetih dopoldne dalje. Prosilci za sprejem naj prinesejo seboj rojstni list, zadnje šolsko spričevalo in priporočilo župnega urada. Sprejetih bo največ osem novih učencev, ker za več učencev z učenci drugega in tretjega letnika vred ni prostora. Učenci z večjo splošno šolsko in večjo glasbeno izobrazbo imajo prednost.

700 dinarjev

10 dni

maj—junij

stane bivanje v Radenskem zdravilnem kopališču. Vse uračunano: stanovanje (sobe po lastni izbiri v uski ali ali Terapiji), hrana (običajna ali dietna), zdravniški pregled in od njega predpisane zdravilne kopeli, velika analiza seči, vse takse, postrežba, če je potrebno tudi pregled z Röntgenom.

Zahtevajte prospekt!

Direkten vagon iz Ljubljane do samega kopališča

Carinsko skladišče na Jesenicah. Ze pred leti so zgradili ob jeseniškem kolodvoru carinarstvo, zgradba pravitko potrebne carinskega skladišča pa je odpadla, ker je za to primanjloval denarnih sredstev. Tako so ostali za carinsko skladišče le načrti iz leta 1929, ki so glede na spremenjene razmere v prometu in v organizaciji carinske službe deloma neuporabni. Pravtako so se v gradnji carinskih skladišč v teku let pridobila izkušnja, tako da je vsekakor umestnejše stare načrte predelati, kakor pa graditi kar po njih. Ker je sedaj ministrstvo financ tudi naročilo, naj se v najkrajšem času sestavi gradbeni program za carinsko skladišče in dovodne carinske tire na kolodvoru na Jesenicah, se bo v kratkem sestala na Jesenicah strokovna komisija, ki bo ugotovila gradbeni program. V komisiji bodo zastopani strokovni izvedenci banske uprave, šef oddelka za carine pri finančni direkciji v Ljubljani, zastopniki železniške direkcije, upravnik carinarne na Jesenicah in zastopniki jeseniške občine. Ko bo komisija določila gradbeni program, bo tehnični oddelek banske uprave v najkrajšem času izdelal načrte, tako da bo še letošnje leto začeli z graditvijo skladišča.

Predstojništvo uršulinskega samostana v Ljubljani v ljudo javlja, da bodo običajne duhovne vaje za učitelje od 15. do 19. avgusta. Številno udeležbo pričakuje predstojništvo.

Preureditev banovinske kmetijske šole v Poljčah pri Begunjah na Gorenjskem. Ban gospod dr. Marko Natlačen je odredil, naj se v najkrajšem času komisijso ugotovi gradbeni program za adaptacijo bivšega šolskega posestva v Poljčah v kmetijsko šolo. Preurediti bo treba zlasti hleve in druga gospodarska poslopja. Tudi stanovanjsko poslopje bo deležno precejšnjih izprememb. V glavnem pa kriče po popravilih lesne konstrukcije streh. S popravili bodo še v letošnjem letu začeli.

Povsod Lutz-peči.

Novi glavni zdravnik Osrednjega urada. V soboto je bila seja Osrednjega urada za zavarovanje delavcev. Za glavnega zdravnika vsega Osrednjega urada je bil izvoljen dr. Nikola Mrvoš z večino glasov, za načelnika zdravstvenega oddelka je bil izvoljen dr. S. Dujmose, za šefa tehničnega oddelka pa ing. Dodig.

Vremenska napoved: Evropa: Pritisk se je povečal nad jugovzhodno polovico Evrope, kjer je jasno. Nad zahodno Evropo je pritisk oslabil, dežuje lujno. Depresija se je razširila nad severno in severozahodno Evropo. Jugoslavija: Vedro po vsej kraljevini, oblačno na zahodu. Lokalne nevihte. Najnižja temperatura je zabeležena v Beli Cerki 7, najvišja v Mostarju 36. Napoved za danes: Oblačnost se poveča na zahodu. Lokalne nevihte niso izključene, jugovzhodni in južni veter od morja.

Može so včasih nepravilni

Ali je res tako kakor trdijo žene? One sicer ne zahtevajo, da bi moške po napornem dnevnem delu opravljali še hišne posle, vendar bi jih razveselilo malo več razumevanja. Pred kratkim se je namreč zgodil v nekem gospodinjstvu sledeči slučaj: Po večerji je zahteval soprog knjigo gospodinjstvenih izdatkov. Morali bi ga videti, kako je pri pregledovanju pri nekaterih izdatkih gubancil čelo. Smehljaje odvrne nato žena: »Ali bi Ti bilo mogoče ljubše, če bi moral pogosto kupovati erajce, nogavice, zastore, prte in posteljnino? Jaz varčujem na pravem mestu in ob pravem času, ker perem naše perilo samo z dobrim Schichtovim milom Jelen. Samo pri zajamčeno čistem jedratem milu, kakor je Schichtovo milo Jelen, za gotovo vem, da bo naše perilo dolgo trpeło.«

Pri tatvinah ni izbiral. Zagrebška policija je aretirala nekoga Mijo Zegreka, ki je vlonil v neko stanovanje, ni se pa upal v sobe, temveč le v stra-

nišče, kjer je ukradel školjko in cevi ter to odnesel v mesto, kjer je skušal to prodati. Tatvino so v stanovanju opazili šele, ko je iz stranišča pridrla voda. — Nesreča dveh Angležev. V Stocu v Bosni sta se na vožnji iz Dubrovnika ponesrečila z avtomobilom dva angleška športnika. Avto jima je namreč s ceste zavozil na stran, tako da se je prevrnil v globok prepad. Pri nesreči je Anglež Cousis dobil hude in smrtno nevarne poškodbe po vsem telesu, njegov rojak Frank Walter pa lažje.

Na velesejmu Lutz-peči.

Slavonski Brod dobi letališče. V Slavonskem Brodu se je mudila letalska komisija, ki je tam iskala primerno zemljišče za aerodrom. To zemljišče bo obsegalo okoli 1000 oravov sveta. Slavonski Brod dobi tudi moderno pošto poslopje.

Pri zaprtju, motnih v prebavi vzemite jutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josef grenčice«.

Ubit nasilen študent. V študentskem parku v Belgradu se je v soboto pripetil krvav dogodek. Na klopi so sedele tri dijakinje, mimo njih pa se je sprehal dijak Radomir Stojičević, ki je rekel dijakinjam grdo opazko. Eno izmed deklet mu je pogumno odgovorilo, nakar jo je mladi kavalir klopi, nato pa šel naprej. Komaj je napravil nekaj korakov, sta skočila za njim dva druga mladeniča in eden ga je vprašal, zakaj je udaril gospodično. Izvlekel je boksar ter udaril Stojičevića z vso silo, tako, da mu je počila lobanja. Stojičević se je zgrudil nezavesten. Prepeljan je bil v bolnišnico. Kmalu zatem je umrl. Ubijalec je oblastem že znan.

Šatori, čolni

Sport-Kmet, Aleksandrova 7

Putnik, Ljubljana priredi od 12. do 14. junija avtobusni izlet v Benetke, Padovo, Pesto, Trst in Gorico. Cena za vožnjo, prehrano, prenočišče, polni list, vodiča v Benetkah ter vstop v Poštojsko jamo 495 Din. Rok za prijavo do 10. junija.

Ne zamudite prilagodnega nakupa za vsakogar »mobilne leste« dokler traja zaloga. 50% popusta od cenika! Justin Gustinčič, Ljubljanski velesej.

Da boste stalno zdravi je potrebno, da redno pijete Radensko, ki deluje proti boleznim ledvic, srca, proti kamnom, sklerozni, sečni kislini in sl. Radenska vam ohrani zdravje in mladostno svežost.

Ljubljana

V torek, dne 8. junija

Gledališče

Drama: Ponedeljek, 7. junija: Zaprtje. — Torek, 8. junija: Zaprtje.

Opera: Vseled gostovanja naše opere, dne 9. in 10. v Trstu ter 11. in 12. junija na Reki, ostane opera ves teden zaprta. Del ansambla potuje v torek, drugi del pa v sredo na to pomembno gostovanje, ki je vsekakor velik kulturni dogodek. Gostovanje je kar najskrbneje pripravljeno in danes so vsi predpogoji, da se uveljavi naša opera na kar najboljši ugodni način. Ansambel je za to priliko pomnožen, prav tako orkester in balet. Ves tehnični aparat s kulisami vzame opera s seboj. Dnevna poročila o uspehih gostovanja bo pošiljal našim časopisom g. fotoreporter Rajko Kos, ki bo spremljal opero kot poročevalec. Gostovanje se vrši pod vodstvom ravnatelja Poliča, prof. Šesta, dirigenta Antona Neffata in inscenatorja ing. Franza.

Sestanki

Dekliški krožek prosvete Ljubljana-mesto ima drevi ob 8. redni sestanek v sobi Gospodarske zveze, Tyrševa cesta. Tovarišice pridite vse.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: dr. Piccoli, Tyrševa cesta 6; mr. Hočevar, Celovška cesta 62 in mr. Gartus, Moste.

K bivanju Neuratha v Belgradu

Zdravica dr. Stojadinoviča v gardnem domu

Belgrad, 7. junija. AA. Predsednik ministrskega sveta in zunanji minister dr. Milan Stojadinović s soprogo je priredil nocoj ob 20.30 v gardnem domu svečano večerjo in velik sprejem v čast nemškega zunanjega ministra von Neuratha. Navzočni so bili predsednik narodne skupščine Cirić s soprogo, podpredsednik senata Simanović, ministri dr. Behmen s soprogo, dr. Spaho, Stančević, dr. Vrbanić s soprogo, Kaludjerčić, Stošević, Letica, Kožulj, dr. Kreek, general Marić, dr. Rogić s soprogo, dvorni minister Antić s soprogo in drugi.

Na koncu svečane večerje je pozdravil predsednik ministrskega sveta in zunanji minister dr. Milan Stojadinović nemškega zunanjega ministra z naslednjim govorom v našem jeziku:

Ekscelenc! Zelo sem srečen, da morem v jugoslovanski prestolnici pozdraviti vašo ekscelenco kot dragega gosta. V obisku vaše ekscelence vidi jugoslovanska kraljevska vlada in ves jugoslovanski narod potrdilo dobrih in prijateljskih stikov, ki že obstoje med obema državama, kakor tudi željo, naj bi se ti odnosaji še bolj razvili in okrepli. Vlada kraljevine Jugoslavije je srečna, da more ugotoviti to željo pri vladi nemške države in to željo tudi sama v celoti sprejema in jo deli. Ta želja popolnoma ustreza tako pogosto izraženemu prizadevanju kraljevske vlade in lahko rečem, da so ta prizadevanja tudi v popolnem skladu s temeljnimi čustvom vsega našega naroda, ki ga poznaajo zaradi njegove ljubezni do neodvisnosti, prav tako pa tudi po njegovi miroljubnosti in zvestobi, dani besedi in po svoji pripravljenosti do miroljubnega sodelovanja. To dokazuje vsa naša preteklost, kakor tudi naše ravnanje v sedanjih časih. Prepričan sem, da tega tudi bodočnost ne bo ovrgla.

Današnji mednarodni položaj je natrpan z zapletenimi in motnimi vprašanji, z rešitvami je pa zelo reven in poln naspotij. Sprito tega položaja je kr. vlada v tem oziru složna tudi z vladami prijateljsko naklonjenih držav, s katerimi je takšno sodelovanje koristno in mogoče. Eden izmed najboljših primerov takega sodelovanja, ki ni samo v obojestranskem interesu, temveč tudi v interesu splošnega mira, je dolgoletno razčlenjeno in razno vrstno sodelovanje naše kraljevine z veliko nemško državo, ki se nahaja pod vodstvom svojega voditelja na potu k trajnemu in zanesljivemu napredku. Naša želja je, da nadaljujemo in poglobimo to plodno in koristno sodelovanje kakor tudi izmenjavo gospodarskih in kulturnih dobrin, na pod-

V velesejemskem tednu
se vam **reklama v Slovencu**
prav posebno izplača!

„Slovenec“ izide vse dni velesejma v povečani nakladi

Ste li že naročili oglas?

Kličite telefon 29-92

Poizvedovanja

Reven akademik je izgubil v soboto uro od kolodvora do Zvezde. Pošten najditelj naj jo vrne pri upravitelju »Slovenca«.

Izgubil se je pokrovan pokrov avtomobilskega koleasa »La Salle« na poti Ljubljana — Smlednik — Kranj. Najditelj naj ga proti nagradi izroči dr. Jemcu, Ljubljana, Tobarna ulica 6.

Ponovno nevihta. Včeraj ob 4 popoldne se je nad Ljubljano vsul hud naliiv, med katerim je padala redka, toda zelo debela toča.

Ameriški Slovenci pridejo. Jutri, v sredo ob pol devetih pripe na glavni kolodvor prva večja letošnja skupina ameriških slovenskih izseljencev pod vodstvom g. Leona Zakrjaska iz New-Yorka. Družba sv. Rafaela jim priredi slovesen sprejem, h kateremu vabi vse prijatelje slovenskih izseljencev. V skupini je tudi več odličnih slovenskih mož iz Amerike.

Proslava spomina dr. K. Kramarja. Združena ruska društva v Ljubljani priredi v sredo, 9. t. m. ob 20. v hotelu Tivoli spominski večer na čast velikemu češkoslovanskemu državniku dr. Karlu Kramarju. Slavnost bo otvoril univ. prof. dr. N. Bubnov z uvodno besedo, nato bo imel univ. prof. dr. E. Spektorski predavanje o dr. K. Kramarju. Vstop prost.

Slovensko katoliško akademsko starejšinstvo priredi v nedeljo 13. t. m. celodnevni izlet članov na Brezje in Bled. Odhod iz Ljubljane s vlakom ob 6 zjutraj. Po prihodu vlaka bo ob 8 na Brezjah sv. maša. Iskreno vabljeni tudi družinski člani naših g. tovarišev. — Odbor SKAS.

Društvo Rokodelskih mojstrov v Ljubljani napravi v nedeljo 13. t. m. društveni izlet na Zaplaz. Zberemo se na glavnem kolodvoru, odkoder se ob 5.25 odpeljemo do postaje Velika Loka. Da bo mogoče vsem udeležencem dobiti popoldne kosilo, zato naj se vsak vsaj do 9. t. m., do srede zvečer prijavi pri predsedniku društva na Sv. Petra cesti 61 ali pa pri upravitelju Rokodelskega doma v popoldanskih in večernih urah. Pozneje dole prijave ne bo mogoče upoštevati in tudi ne zagotoviti udeležencem kosila. Vse člane vabimo, da se tega društvenega izleta polnoštevilno udeleže in da pripeljejo s seboj tudi svoje prijatelje in svoje družine. Izlet se vrši v vsakem vremenu.

Eksplozija v tovarni Samassa. V tovarni Samassa v Zvonarski ulici se je včeraj popoldne pripetila huda nesreča. Posebna komisija je poizkusila novo izdelane gasilske brizgalne. Pri poizkušnji je ena brizgalna eksplodirala in težki kosi kovine so hudo ranili po glavi in telesu ing. Adolfa Baldanija, višjega pristava glavne železniške direkcije v Belgradu, in pa vajenca tovarne Vlada Steinbacha iz Stepanje vasi 96. Obi ponesrečenca je reševalni avto prepeljal v bolnišnico.

Sprejemni izpiti za 1. gimnazijski razred bodo približno 20. junija. Za ta izpit pripravila profesor, Zrinjskega cesta 7-II. Honorar zmeren.

Igro »Na Trški gorici« ponovi društvo »Vodnike« v soboto, dne 12. junija ob 20 za vse one, ki hra-

nijo vstopnice od pretekle nedelje, ki je bila prekinjena radi slabega vremena. Brez vstopnic ni velopa. Za nedeljo, dne 13. t. m., stare vstopnice ne veljajo. Občinstvo uljudno vabljeno.

Prijetno kopališče na Ljubljani je zopet odprto. Veak dan se dobijo topla in mrzla jedila. Za ljubitelje veslanja na razpolago čolni. Za obisk se priporoča Jakob Sedej.

Zborovanje Društva absolventov trgovskih šol. V nedeljo dopoldne je bil v prostorih bivše restavracije Kazine občni zbor Absolventov trgovskih šol, ki ga je vodil g. Beber. Občnega zbora so se udeležili tudi delegati Pokojninskega zavoda, trgovske bolnišnice blaginje in Kluba trgovskih akademikov ter zastopnik tovarišev iz Celja. Včlanjenih je v društvo nekaj nad 200 članov, vendar pa je občni zbor ugotovil nezainteresiranost pretežne večine, kar je obžalovanja vredno. Pri volitvah je bil ponovno izvoljen za predsednika g. Joško Beber in skoraj vsa stari odbor. Popoldne pa so imeli udeleženci zbora družabni izlet na Fužine. Hvale vredno je, da je društvo o priliki občnega zbora razdelilo med svoje nezaposlene člane podporo v skupnem znesku 2500 Din.

Napadalec na nevesto se obesil v zaporu. Včerašnji »Poned. Slovenec« je poročal o razburljivem dogodku, ki se je pripetil v nedeljo okoli 2 popoldne v drevedoru pri operi. Tam je 28-letni brezposelni delavec Vladislav Česen streljal na svojo zaročenko, 3 leta starejšo Rafaelo Kobalovo ter jo zadel v kolk, nadaljno krvorcelitje pa je preprečil stražnik, ki je prihitel in Česnu odvzel revolver. Kobalova je bila prepeljana v ljubljansko bolnišnico ter je njeno stanje že izven nevarnosti. Česen pa se je čez noč v zaporu obesil. Iztrgal si je namreč iz svoje suknje kos podloge ter to spletel v vrvi in jo pritrdil v zanko na rešetke okna. Pustil je poslovitno pismo, v katerem dolži Kobalovo, da je ona zakrivila to žaloigro. Česen je bil doma iz Hoč pri Vipavi ter je prišel s potnim listom v Jugoslavijo, Kobalova pa je doma iz Trsta, živela pa je pri sorodnikih v Pragi. Na povabilo Kobalove sta se oba sestala v Ljubljani. Česen je imel že prej namen ustreliti najprej Kobalovo, nato pa seba ter je v ta namen kupil revolver za 300 Din. Ker mu to ni uspelo, se je v ječi obesil.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

priporoča sledeče novosti: Altmann, Zeit für Gott, Vom Leben und Wirken des dreieinigen Gottes in uns. 214 strani, vez. 58 Din; Bitter Mathias, Heilige Scholle. Bauernpredigten. 235 str., nevezano 42 Din; Feckos, Die Harmonie des Seins. Ein Blick in das metaphysische Weltgebäude des Thomas von Aquin mittels seiner Seinstunden. 192 str. vezano 54 Din; Herzog, Herrlichkeit Gottes. Grundgedanken kathol. Frömmigkeit. 270 strani, vez. 51 Din; Höck, Denn Dein ist das Reich. Sieben Rufe in die Zeit. 187 strani, vez. 46 Din; Klimesch, Leben die Toten? Sind Verstorbene zurückgekommen? 339 strani, nevez. 45 Din; Kösters, Unser Christus Glaube. Das Heilandsbild der katholischen Theologie. 340 str. vez. 78 Din; Pieper, Traktat über die Klugheit. 98 strani, vez. 30 Din.

neh stremi k ohranitvi in zavarovanju miru. Sodelovanje med Jugoslavijo in Nemčijo, ki z mojim obiskom v Belgradu prihajo do vidnega izraza, je največjega pomena prav glede na splošni položaj, ki ga je orisala vaša ekscelenca, kajti to rodovitno sodelovanje je činitelj, ki utegne olajšati in pospešiti ureditev mnogih obstoječih težkoč.

Zelo bi baš glede na prijateljsko razmerje med Nemčijo in Jugoslavijo, ugotoviti, da politika vodje in državnega kanclerja v zadnjih starih letih z razvojem prijateljskega razmerja do drugih držav tesno služila miru na svetu. Vem, da je vaša ekscelenca mojega mnenja. Prepričani bodite, da pomeni pri tem delu pomiritev nemško-jugoslovanske prijateljstvo enega izmed najbistvenejših činiteljev. Narava in značaj naših dveh držav se na mnogih področjih tako srečno vzajemno izpolnjujeta, da si tega boljše ne moremo misliti. Zato je želja, ki ste jo, g. predsednik, izrekli glede poglobitve naših gospodarskih in kulturnih odnosov deležna na nemški strani živega odobravanja. Prepričan sem, da bo to najbolj služilo sreči naših držav. Zato dvignem v tem duhu čašo in pijem na zdravje Nj. Vel. kralja Petra II., Nj. kr. Vis. kneza namestnika Pavla, kraljevskega doma in članov visokega namestništva ter za osebno srečo vaše ekscelence!

Letalske nesreče v Angliji

London, 7. junija. AA. Reuter: Od sobote popoldne do nedelje zvečer so se v Veliki Britaniji zgodile štiri nove letalske nesreče. Poročajo pa se o neki letalski nesreči. V zadnjih 10 dneh se je v Angliji ubilo 25 letalcev.

Palestina — židovska država

Zeneva, 7. junija. b. V tukajšnjih diplomatskih krogih se čuje, da bo še tekom meseca septembra letošnja Palestina proglašena za samostojno židovsko državo. V tem oziru so se ugodno končala pogajanja med britanskim zunanjim ministrom Edenom in g. Weissmannom. Angleška vlada je odstopila od namere, da postane Palestina angleški dominijon ter je eporazumna s tem, da postane samostojna država, ki bo takoj sprejeta v Zvezo narodov. Glavno mesto judovske Palestine bo Haifa, Jeruzalem pa bo ostalo svobodno mesto, kakor je na primer Gdansk.

Tenis

Milan, 7. junija. AA. (DNB) Gotfried von Cramm je svojo današnjo tekmo proti de Stefanu dobil 6:0, 6:1, 6:4 in je tako Nemčija v tekmovalju za Davisov pokal premagala Italijo 4:1.